

SINALE Yuac wê he sinale vông ge

Yesu nêl ên nêb ob vông Myakilôhô Ngibua lam

¹ Tiopilas, kipihac wê a Luk, a kivuu tax ge, a kivuu lec kiyang yuu do vihati wê Yesu vông taxlee ge ² di i val vô buc wê Yesu lec mi lax lag puunê ge. Buc tige Myakilôhô Ngibua ngidu Yesu xôn di i vông yuac vô nue ngivihi wê vînoo he taxlee ge. Pyap dêc Anutu kô i di i lax lag puunê. ³ Di buc wê Yesu kô myavinê mi yib ge, od hilung i vô nue ngivihi ên nêb he i xovô bé kidi lec vac yibên. Dô hixôn he tiyi buc kehe yuu (40) di nêl Anutu ben kehe kitong vô he. ⁴ Yesu dô hixôn he di nêl vô he ên nêbê, “Xam o léc sea Jerusalem lêm, di xam dô bin kiyang wê a nêl vô xam ilage ên a nêb Mag Anutu obêc vông i lam vô xam. ⁵ Ilage Jon lipac xomxo ya mia, léc gwêbaga buc vô kwabo lec wê Anutu ob lipac xam ya Myakilôhô Ngibua.” ⁶ Buc wê Yesu he nue ngivihi kitucma mi dô ge od he kinêg Yesu ên nêbê, “Apumtau, gwêbaga ông ob vông xecxe Islel tu levac di viac xecxe va xocbê ilage, me?” ⁷ Léc Yesu nêl vô he ên nêbê, “Buc tige o yêp vô xam bê xam ob xovô lêm. Buc tige Mag vaci xovô. ⁸ Léc Myakilôhô Ngibua obêc lam dô vac xam nilôm di vông xêkizêc vô xam, di xam ob nêl a kitong gê Jerusalem tax di i loc vac vigwe

Judia vihati di i loc vigwe Samelia di i loc tiyi vigwe vihati.”

*Yesu lec mi lax lag puunê
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)*

⁹ Yesu nêl kiyang tige pyap lêc nue ngivihi yê wê Yesu lec mi la kisii di la vac viyobtoc nilô di he o yê i tii vac lêm. ¹⁰ Nue ngivihi manôn vii lec Yesu wê lec mi la kisii ge di yê xôn, di lutibed xomxo yuu val le hixôn he. Yuu vinyum ngakwi kwem, ¹¹ di yuu nêl vô he ên nêbê, “Xam xomxo Galili, xam wê mamnôn la kisii ên va? Yesu ti wê Anutu vông i lax mi la lag puunê ge obêc vena tiyi xocbê xam wê i di i lec mi lax kisii ganê ge.”

He vînoo xomxo ti le vac Judas nipilêhê

¹² Yesu nue ngivihi sea kitôn Oliv di lax mi la Jerusalem wê yêp kwabo vô kitôn Oliv tiyi xocbê 1 kilomita ge. ¹³ He la Jerusalem di mila vô xumac ti wê buhu yuu ge, lêc he la dô vac ngwe kisii wê he mi dô vac ge. Xomxo tige lê bêga nêbê Pita yuu Jon di Jems yuu Andlu di Pilip yuu Tomas di Batolomyu yuu Matyu di Alpias nu Jems di Saimon Selot di Jems nu Judas. ¹⁴ Yesu nue ngivihi tige hixôn vêx ya di Malia wê Yesu ta ge di Yesu lie vux, he vihati mi kitucma di kitaa vô Anutu.

¹⁵ Di buc ti xomxo wê vông i vin Yesu ge tiyi xocbê 120, he kitucma mi dô, lêc Pita kidi mi le vac he mahigun, ¹⁶ di nêl vô he ên nêbê, “Xam lige, ilage Myakilôhê Ngibua vông Devit kivuu kiyang lec Judas wê didii xomxo mi la vô Yesu di he hêm i xôn ge. Om kiyang tige vô nôn lec.

17 Judas ge wê mi dô hixôn xe di xe xôn kô Yesu yuac tiyima.” Pita nêl bêge vô he.

18 Judas ge kô mone lec nipaên wê nêl Yesu kitong ge, di la kisuu kibun lec pyap, dêc mwoc di hi xêyaa toc mi i kipyax sea. 19 Mêd xomxo Jelusalem vihati ngô wê Judas yib ge om nêl vigwe tige lê vac he vya nêbê Akeldama. Kehe bêga nêbê kibun wê hi kipyax lec ge.

20 Pita nêl vô he nang ên nêbê, “Kiyang ti yêp vac kipihac Sam bêga ên nêbê, ‘I nên xumac ob dô pileva di xomxo ti ob dô vac lêm.’

Di kiyang ngwe yêp vac Sam bêga ên nêbê, ‘Xomxo ngwe ob vông yuac wê i lê lec ge.’

21-22 Xolac nêl bêge, om il ob vînoo xomxo ti ên i le vac Judas nipilêhê, ên xe xôn la nêl kiyang kitong vô xomxo bê Apumtau Yesu kidi lec vac yibên. Il ob vînoo xomxo ti vac he wê mi dô hixôn il tiyi buc vihati wê Apumtau Yesu dô hixôn il ge, vô buc wê Jon lipac xomxo di i lam tyip lec buc wê Anutu kô Yesu mi i lec mi lax lag puunê ge.”

23 Pita nêl bêge om he yê xomxo yuu, Josep (lê ngwe nêbê Basabas di lê ngwe nêbê Jastas) yuu Mataias. 24 Di he kitaa vô Apumtau bêga nêbê, “Apumtau, ông xovô xomxo vihati nilô om ông nêl vô xe bê ông vînoo xomxo yuu ga ngwe na 25 wê ob le vac Judas nipilêhê di vông yuac sinale hixôn xe ge, ên Judas sea yuac tige di yib mi la vac ici va ben.” 26 Om he kivuu yuu lê lec ngidax yuu di hilog léc Mataias vôngo lam tô tax om he vông i la dô hixôn nue ngivihi vigê yuu di tô mi la ti (11).

2

Myakilôhô Ngibua lop mi lam

¹ Lec buc Pentikos xomxo wê vông i vin Yesu gee he vihati kitucma vac xumac ti mi dô, ² léc lutibed he ngô nididun ti xocbê vigwe viyiiên ge lam gê kisii, di nididun tige lam hivun xomxo wê dô vac xumac gee ma vêl. ³ Mêd he yê xocbê ngwax mahelac ge lam dô lec xomxo toto bazub.

⁴ Di Myakilôhô Ngibua lam la vac he vihati

nilô di he keac xomxo toto vya tiyi xocbê Myakilôhô Ngibua vông vô he ge.

⁵ He Yuda wê mi kitaa vô Anutu gee he tibeac dô vigwe Jerusalem. He lam vac vigwe vihati di kitucma mi la Jerusalem. ⁶ He ngô nididun om he tibeac la yê, léc ngô wê xomxo tige keac he toto vya ge om he yetac. ⁷ He yetac mabu di nêl ên nêbê, “Xomxo wê dikeac ge, he vihati lam gê Galili, ⁸ bêna léc il ngô he keac vac il toto vyadê?”

⁹ Ên il mangwe lam gê Patia di Midia di Ilam di lam gê Mesopotemia yuu Judia di Kapadosia di Pontas di Esia ¹⁰ di lam gê Plisia yuu Pampilia di Isip di vigwe Libia viwen wê yêp kwabo vô Sailini di il mangwe lam gê Lom, ¹¹ di il mangwe xomxo Yuda di il ya tibii baba wê il timu vô Yuda môp ge, di il mangwe lam gê Klit yuu Alebia, léc il vihati ngô he keac il toto vyad di he nêl kiyang lec do levac wê Anutu vông ge vô il.” ¹² He yetac di vông he nilô juda di he ya nêl voma ên nêbê, “Susu tiga kehe tibêna?” ¹³ Léc xomxo ya so vya vô he vông vinên di nêl ên nêbê, “Ge he num wain levac om vông he vô mavmav.”

Pita nêl xolac vô he

¹⁴ Pita kidi lec mi le hixôn Yesu nue ngivihi vigê yuu di tô mi la ti di keac vya levac vô xomxo tigeê ên nêbê, “Xam lige Yuda hixôn xam vîhati wê xam lam dô Jerusalem gee, a ob nêl susu tiga kehe kitong vô xam mi xam ngô lê. ¹⁵ Xam nêl ên xam nêbê xomxo tigae wain vông he vô mavmav, léc o bêge lêm. Ên ga gên pîtoc, 9 klok. ¹⁶ Susu tiga wê plopêt Joel nêl lec ilage bêga nêbê,

¹⁷ ‘Anutu nêl ên nêbê, “Obêc buc timuên léc a obêc vông Myakîlôhô Ngîbua wê a vông ge i loc hivun xomxo vîhati xôn, di nume vêx yuu vux obêc nêl kiyang seac tiyi xocbê plopete ge, di a obêc hîlung kiyang kehe vîhati vô nume ngivihi, di mame kipwoc ob yê vîvia lec kiyang kehe. ¹⁸ Obêc vô buc tige a ob vông Myakîlôhô Ngîbua i loc vô a nuge yuac vêx yuu vux vîhati di he ob nêl kiyang tiyi xocbê plopete ge. ¹⁹ Di a ob vông do levac gê kisii ganê, di gê kibun ga hixôn, om hi yuu ngwax di ngwaxlu levac obêc val, ²⁰ di hîyôv ob vô mapitoc vac di dentuc ob vô ma hi. Di buc levac wê Apumtau vông ge ob val timuên hixôn xêseac levac. ²¹ Di xomxo vîhati wê ob kiyag vya lec Apumtau ge, Apumtau obêc hóm he lec.” ’

²² “Plopêt Joel nêl Anutu kiyang bêge, mêgem xam lige Islel, xam ngô kiyang wê a ob nêl vô xam bêga bê Yesu Nasalet ge Anutu vông i lam vông do levac yuu yuac nivîha ya xêkizêc wê Anutu vông ge, di xam wê di xovô pyap ên xam nêbê Anutu vông i lam. ²³ Ilage Anutu xovô di

hilu kiyang pyap nêb ob vông Yesu i lam vac xam vigêm dĩ xam vông i vac tibii nipaên vigê mi he hi i yib lec xax pola. ²⁴ Lêc Anutu vô i vêl ên myavinê wê yibên ge dĩ tipi vô i kidi lec vac yibên, ên yibên o tiyi wê ob hôm i xôn ge lêm. ²⁵ Tiyi xochê kiyang wê Devit nêl lec Yesu ilage bêga ên nêbê,

‘A xê Apumtau le vô a magnôn tiyi buc vihati dĩ i le vô a vigêg hiyôv, om susu ti o tiyi wê obêc pwoo a pec ge lêm. ²⁶ Om vông a xêgyaa vô nivîha dĩ a pimil Anutu vac myag, dĩ a nignivi ob dô bin kiyang nivîha. ²⁷ Ên ông ob sea a kinug i loc dô vac vigwe yibên lêm, dĩ ông ob sea num ngibua a nignivi i loc pital lêm. ²⁸ Ông hilung môp wê a ob dô magviha ge vô a, dĩ ông dô hixôn a tiyi buc vihati om vông a nilôg vô nivîha.’

²⁹ “Devit nêl kiyang bêge mêgem xam lige, a ob nêl il bug Devit kitong vô xam bêga bê Devit o kivuu kiyang tige lec ici va lêm, ên ilage Devit yib mi he yev i vac lôva, dĩ lôva wê i vông ge le vac il mahigun gwêbaga. ³⁰ Lêc Devit ge plopet ti, om xovô kiyang wê Anutu hilu pyap vô i ên nêb obêc vông Devit bue timuên ti i tu king levac tiyi xochê Devit ge. ³¹ Devit xovô môp wê Anutu nêb ob vông timuên ge om kivuu kiyang lec wê Kilisi ob kidi lec vac yibên ge bêga ên nêbê,

‘Anutu ob sea i la dô vac vigwe yibên mi i ninivi i pital lêm.’

³² Yesu ge Anutu tipi vô i kidi lec vac yibên mi xe vihati xê dĩ xe nêl i kitong. ³³ Yesu lec mi lax

lag puunê di la dô vô Anutu vigê hiyôv, di vông Myakilôhô Ngibua wê Ma nêl nêb ob vông ge lam vô xe om xam wê di ngô gwêbaga. ³⁴ Devit o la lag puunê tiyi xocbê Yesu la ge lêm. Lêc Devit nêl kiyang lec Yesu bêga ên nêbê,

‘Apumtau Anutu nêl vô a Apumtau bêga ên nêbê, “Ông dô vô a vigêg hiyôv, ³⁵ di obêc timuên a obêc vông tibii wê vông vevac vô ông ge he i dô vac ông vigêm vilu kwa ngibi.”’

³⁶ “Mêgem xam Islel vihati, xam xovô bêga bê Yesu wê xam hi lec xax pola mi i yib ge Anutu vông i tu Apumtau di i tu Kilisi.” Pita nêl kiyang tige.

Xomxo tibeac vông i vin Yesu

³⁷ Xomxo tigeê ngô kiyang wê Pita nêl ge, lêc kiyang tige vông he nilô hibû sea om he kinêg vô Pita he lie ên nêbê, “Xam lige, xe ob vông bêna?”

³⁸ Om Pita nêl vô he ên nêbê, “Xam vihati pilepac nilôm i vô paha lec di lipac mia lec Yesu Kilisi lê, ên i kitya xam nêl nipaên vêl. Di Anutu obêc vông Myakilôhô Ngibua i lam vô xam. ³⁹ Ên Anutu hilu kiyang pyap ilage nêb ob vông Myakilôhô Ngibua vô xam hixôn xam nume di xomxo wê dô teva ge hixôn, om ob vông vô he vihati wê il Apumtau Anutu tyuc he nêb he i lam vô i ge.”

⁴⁰ Mêd Pita nêl kiyang tibeac ya vô he di nêl xêkizêc vô he ên nêbê, “Xam viac xam nivaha ên xam o lêc vông xam vô nipaên hixôn xomxo nipaên wê dô gwêbaga lêm.” ⁴¹ Mêgem he wê vông i vin Pita kiyang ge he lipac mia di la dô

hixôn xomxo vông vinên. He wê lipac mia lec buc tige, he tiyi xocbê 3,000.

Môp nivîha wê xomxo vông vinên vông ge

⁴² Tiyi buc vîhati xomxo vông vinên ngô Yesu nue ngivîhi xolac di viac nivîha, di he ngiduma xôn di ya mya yêp tîbed di le xêkizêc vac kitaaên.

⁴³ Anutu vông Yesu nue ngivîhi vông do tîbeac om xomxo vîhati yê di xona. ⁴⁴ Mêd xomxo vông vinên vîhati dô hixônma di susu wê he toto vông ge, he yê tiyi xocbê he vîhati xe. ⁴⁵ Om susu hixôn kibun wê he vông ge, he vông mi tibii kisuu, di he kô mone mi lax titang vô lie vông vinên wê nêen susu maên gee. ⁴⁶ He nilô tîbed di he kituc la vac Anutu xumac ngîbua tiyi lec buc vîhati, di he la ya hixôn lie vac xumac toto hixôn xêyaa nivîha. ⁴⁷ He pimil Anutu tiyi buc vîhati di xomxo vîhati xêyaa vin lec he di yê he nivîha. Mêd tiyi buc vîhati Apumtau vô xomxo ya vêl ên he nêen nîpaên di vông he la dô hixôn i nue vông vinên.

3

Pita yuu Jon vông xomxo ti wê vîxa vô nîpaên ge vô nivîha lec

¹ Buc ti Pita yuu Jon la, nêb ob la kitaa vac Anutu xumac ngîbua vô hiyôv manôn 3 klok, wê he la mi kitaa lec ge. ² Lêc yuu mîla vô xomxo ti wê ta kô i hixôn vîxa nîpaên ge. Xomxo tyo, lie mi ken i mî la tiyi lec buc vîhati mî la tung i vô xumac ngîbua vuayen ti wê he nêl lê nêbê vuayen nivîha, ên xomxo tige mi kitaa nêen mone vô xomxo wê la vac xumac ngîbua ge. ³ Xomxo

tyo yê wê Pita yuu Jon mîla ge om kitaa yuu ên nêb yuu i vông mone vô i. ⁴ Mêd yuu yê xomxo tyo kizêc di Pita nêl vô i ên nêbê, “Wê mam lam xii lê.” ⁵ Om tyo lax ma lec yuu, ên nêb mêd yuu ob vông susu ti vô i. ⁶ Lêc Pita nêl vô xomxo tyo ên nêbê, “A o kê mone ti lêm. Lêc susu wê dô vô a ge, a ob vông vô ông. Lec Yesu Kîlisi Nasalet lê, a nêl vô ông bê ông kidi lec mi loc.” ⁷ Mêd Pita hôm lec xomxo tyo vigê hiyôv di vông i kidi lec, di lutibed vîxa kitu yuu vîxa pitehe vôxêkizêc lec ⁸ di i sox mi la le di vîlee la, mêd la vac xumac ngîbua hixôn yuu di la vô sox sox di pimil Anutu. ⁹ Mêd xomxo vihati yê wê xomxo tyo vîlee mi la di lôm di pimil Anutu ge, ¹⁰ di he xovô ên nêbê ge xomxo ti wê mi dô vô xumac ngîbua vuayen lê nêbê vuayen nivîha ge di mi kitaa susu vô xomxo ge om he yetac mabu di nga vigê ên wê tyo vô nivîha lec ge.

Pita nêl xolac vac Anutu xumac ngîbua

¹¹ Xomxo tyo vii lec Pita yuu Jon mêd xomxo vihati yetac di tup mi la vô yon lec xumac pêt myahîpu nilô ti wê he nêl Solomon lê lec ilage. ¹² Lêc Pita yê wê he kituc lam ge om nêl vô he ên nêbê, “Xam lige Islel, xam yetac ên va? Bêna lêc xam wê xii kizêcê? Mêd xam so ên xam nêbê xomxo tige vô nivîha lec ya xêkizêc yuu nivîha wê xii vông ge, me? ¹³ Anutu ti wê Eblaham yuu Aisak di Jekop di il buge he Anutu, ge wê vông i nu yuac Yesu lê vô levac. Lêc xomxo tyo ti wê xam vông i la vac Pailat vigê di Pailat nêb ob piwelac i vêl, lêc xam yax i vun vô Pailat manôn. ¹⁴ Yesu ge xomxo nivîha di i

xomxo ngibua, léc xam yax i vun di kitaa Pailat ên xam nêb i piwelac tibii nipaên wê hi xomxo yib ge i lôm vô xam, ¹⁵ di xomxo ti wê maviha dôên kehe ge, xam hi i yib. Léc Anutu tipî vô i kidi lec maviha vac yibên mi xe xê lec mamnôn. ¹⁶ Xomxo ti wê xam wê di xovô i ge vông i vin Yesu, om Yesu lê ngidu xomxo tige xôn di vông i vixa vô nivihha lec. Vông vinên wê i vông ge vông i vô nivihha lec mi xam vihati wê lec mamnôn.

¹⁷ “Xam lige, a xovô ên a nêbê môp wê xam hixôn xam lime levac vông vô Yesu ge, xam lungên môp nivihha om xam vông môp tibêge.

¹⁸ Ilage Anutu vông plopete vihati he nêl kitong ên nêbê Kilisi wê Anutu vông i lam ge ob kô myavinê, om môp wê xam vông ge vông kiyang tyo vô nôn lec.

¹⁹ “Mêgem xam pilepac xam nilôm i loc vô Anutu ên i kitya xam nêb nipaên vêl. ²⁰ Xam obêc vông bêge ge od Apumtau obêc vông xam dô seac vêl di xam ob kô xêkizêc, di obêc vông Yesu Kilisi wê nêl lec xam pyap ge i lam vô xam.

²¹ Ên Yesu dô lag puunê om ob dô bin buc wê Anutu ob vông susu vihati i vô paha lec ge, tiyi kiyang wê Anutu nêl vac plopete ngibua mya ilage. ²² Moses nêl kiyang bêga ên nêbê,

‘Apumtau Anutu obêc vông xam lime ti i tu plopet tiyi xocbê a ge, om xam léc vô ninyam lehe vô kiyang vihati wê ob nêl vô xam ge. ²³ Léc xomxo vihati wê obêc vô ninya kitu vô plopete tyo vya ge, Anutu obêc kitya he vêl, di he ob dô hixôn Anutu nue tii vac lêm.’

²⁴ Moses nêl kiyang bêge, di plopete ilage wê nêl Anutu kiyang kitong ge, Samyuel hixôn plopêt wê val timuên ge, he vihati nêl kiyang lec buc wê val gwêbaga mi il dô vac ge.

²⁵ “Xam ge plopete nue di kiyang wê Anutu hilu vô bume ilage ob lam vô xam hixôn, kiyang ti wê Anutu nêl vô Eblaham ên nêbê, ‘A ob vông bume timuên i tu xomxo kibun ga vihati nêl vizid kehe.’ ²⁶ Om Anutu vînoo i nu yuac mi vông i lam vô xam Yuda tax, ên nêb i vô nivîha vô xam di xam toto pilepac xam di sea môp nîpâên.”

4

Pita yuu Jon le vô kaunsil manôn

¹ Yuu gên nêl xolac vô xomxo tige, léc xomxo wê mi si daa vô Anutu gee hixôn xêhipu levac ti wê mi viac Anutu xumac ngîbua ge di xomxo Sadyusi mangwe val vô yuu, ² di he xêyaa vô myavinê vô yuu ên wê yuu tixuu xomxo ya kiyang bêga nêbê Yesu kidi lec vac yibên om xomxo yibên vihati obêc kidi lec maviha nang ge. ³ Om he kô yuu mi la tung vac xumac kalabuhu, nêb yuu i dô di i vidii lê, ên ge vigwe huc. ⁴ Léc xomxo wê ngô Pita kiyang gee he tibeac vông i vin, om he vux wê vông i vin ge tiyi xocbê 5,000.

⁵ Di vigwe vidiiên he Yuda levac hixôn gyovîxa di he wê xovô Moses xolac kehe gee, he xôn kitucma gê Jelusalem. ⁶ He kitucma hixôn xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge, Anas yuu Kaiapas di Jon yuu Aleksanda hixôn lie ya. Anas ge wê tu he vihati bazub. ⁷ Om he kô Pita yuu Jon mi lam lax yuu le vô he manôn di kinêg vô yuu ên

nêbê, “Muu kô xêkizêc vô letya di muu nêl letya lê, lêc muu vông xomxo tige vô nivîha lecê?”

⁸ Mêd Myakilôhê Ngibua hivun Pita xôn om Pita nêl vô he ên nêbê, “Xam xomxo levac hixôn xam gyovîxa, ⁹ gwêbaga xam kinêg xii ên wê xii ngîdu xomxo ti wê vîxa vô nîpaên ge xôn, ên xam nêb xam ob xovô bê xii vông i vô nivîha lec tibêna? ¹⁰ Om xam vîhati hixôn lime Islel vîhati, xam xovô bêga bê xêkizêc wê Yesu Kîlisi Nasalet vông ge wê vông xomxo tiga vô nivîha lec mi i le vô xam mamnôn. Yesu ge, xam hi i yib lec xax pola, lêc Anutu tîpi vô i kîdi lec vac yibên. ¹¹ Yesu ge ngîdax ti wê xam xumac loxên wê ên xam nêbê nîpaên ge, lêc i tu ngîdax xêkizêc ti wê xumac ob le xêkizêc ya ge. ¹² Ên xomxo ngwe o tîyi wê ob hôm il lec ge lêm, ên Anutu o nêl xomxo kibun ga ti vô il ên nêb i kitya il nêd nîpaên vêl lêm. Nge, Yesu tibed.”

¹³ Xomxo levac tige, he yetac ên kiyang wê Pita yuu Jon nêl ge, ên yuu ge xomxo vîyangtôv yuu di yuu o xulac xumac ti lêm, lêc yuu nêl kiyang hixôn xêkizêc di yuu o xona lêm. Om he xovô nêbê yuu ge wê mi dô hixôn Yesu ilage. ¹⁴ Di he yê xomxo ti wê yuu vông i vô nivîha lec ge le hixôn yuu, om he nêl kiyang ti o yêp wê ob nêl lax vô yuu ge lêm. ¹⁵ Om he nêl vô yuu nêb yuu i sea xumac kaunsil di loc vîxun. Yuu la vîxun di he nêl vîma ên nêbê, ¹⁶ “Il ob vô vatya vô xomxo yuu ganê? Ên xomxo Jelusalem vîhati xovô do levac wê yuu vông ge om o tîyi wê il ob yax vun ge lêm. ¹⁷ Lêc il ob le vac kiyang tige xôn, ên i o lêc vô levac mi loc vac xomxo vîhati nînya lêm. Om il ob vông vîbuên xêkizêc vô yuu

bê yuu i o nêl kiyang vô xomxo lec Yesu lê i tii vac lêm.” ¹⁸ Om he keac yuu lax vô he di nêl kiyang xêkizêc vô yuu ên nêbê, “Muu o léc nêl kiyang lec Yesu lê lêm, di muu o léc tixuu xomxo lec lê tige lêm.” ¹⁹ Léc Pita yuu Jon nêl vô he ên nêbê, “Xam ngô lê. Xii obêc sea Anutu xolac di vông i vin kiyang wê xam nêl ge od mêd Anutu ob yê xii nivîha? Xam xovô lê. ²⁰ Xii o tiyi wê xii ob dô kiyang maên ge lêm. Nge, xii ob nêl kiyang vihati wê xii ngô di xê mamnôn lec ge kitong.”

²¹ Kaunsil tige he nêl kiyang xêkizêc vô yuu tii vac di vông yuu la. He nêb he ob vông viyin vô yuu, léc tiyiên ma, ên xomxo vihati pimil Anutu ên nivîha wê yuu vông ge. ²² Xomxo ti wê yuu vông i vô nivîha lec ge, klismas wê i vông ge kehe yuu (40).

Xomxo vông vinên kitaa vô Anutu

²³ He kaunsil vông Pita yuu Jon la, om yuu lax mi la vô lie vông vinên di lax nêl kiyang wê xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee hixôn he gyovîxa nêl vô yuu ge kitong vô he. ²⁴ He ngô pyap di he xôn nilô tîbed di he kitaa vô Anutu bêga nêbê, “O Apumtau, ông levac wê ôcông va tung lag yuu kibun di gwec hixôn susu vihati yang. ²⁵ Ilage Myakilôhông Ngibua wê ông vông ge vông xe bug Devit wê ông num yuac ge nêl ông kiyang bêga nêbê,

‘Bêna léc tibii madiluhu xêyaa vô myavinê luu vêl? Bêna léc he nêl kiyang vaxvax wê nôn maên ge? ²⁶ King kibun ga vihati viac he ên vevac, di xomxo levac kitucma

ên nêb ob vông vevac vô Apumtau Anutu
hixôn Kîlisi wê i vông i lam ge.'

²⁷ Kiyang tige vixôhilôg nôn, ên Helot yuu Pontias Pailat di tibii wê o Yuda lêm gee hixôn xomxo Islel ya, he xôn kitucma vac vigwe ga ên nêb ob vông viyin vô Yesu, ông num yuac ngîbua wê ông vînoo i ge. ²⁸ He kitucma ên nêb ob hi Yesu, tiyi kiyang wê ông nêl pyap ilage ya xêkizêc wê ông vông ge, ên ông nêb obêc vô nôn lec timuên. ²⁹ O Apumtau, gwêbaga xe kitaa vô ông bê ông xovô kiyang viyin wê he Yuda levac nêl ge di ngîdu xe xôn, ên ông nûme yuac xe le xêkizêc di nêl ông xolac i yêp seac di xonaên i ma. ³⁰ Di ông vyax vigêm lec xomxo yidac ên he i vô nivîha lec, di ông vông do levac ya lec num yuac ngîbua Yesu lê."

³¹ He kitaa pyap mêd xumac ti wê he dô vac ge yoc di Myakîlôhô Ngîbua lam hivun he xôn di he nêl Anutu xolac hixôn xêkizêc di he o xona lêm.

Xomxo vông vinên vihati nîlô yêp tîbed

³² Xomxo vông vinên vihati nîlô tîbed di he xêyaa vin lecma, di he ti o nêl ên nêbê susu wê i vông ge, ge ici xe lêm. Nge, susu wê he toto vông ge he yê tiyi xocbê he vihati xe. ³³ Mêd Yesu nue ngîvihi nêl kiyang hixôn xêkizêc nêbê Apumtau Yesu kidi lec vac yibên, di xomxo vông vinên vihati, he dô vac xêyaa vin lecên nîlô. ³⁴ Di he ti, susu o ma ên he lêm, ên xomxo vihati vông kibun hixôn xumac wê he vông ge mi tibii kisuu, di he kô mone ³⁵ mi la vông vô Yesu nue ngîvihi ên nêb he i titang vô xomxo wê nêl susu maên gee.

³⁶ Xomxo ti dô lê nêbê Josep, lêc Yesu nue ngivihî nêl i lê ngwe nêbê Banabas. (Lê tige kehe bêga nêbê xomxo wê mi ngidu xomxo xôn ya kiyang nivîha ge.) Josep ge Livai ti dî i ben Saïplas, ³⁷ lêc Josep vông i kibun mya ti mi tibii kisuu dî i kô mone mi la vông vô Yesu nue ngivihî.

5

Ananias yuu Sapaila

¹ Xomxo ti lê nêbê Ananias yuu vinê Sapaila, yuu vông kibun wê yuu vông ge ti mi tibii kisuu, ² lêc Ananias vun mone vîwen dî kô vîwen mi la vông vô Yesu nue ngivihî, dî vinê xovô môp wê i vông ge. ³ Lêc Pita nêl vô i ên nêbê, “Ananias, bêna lêc Seten dô vac ông nilôm dî vông ông vun mone wê ông kô lec kibun ge vîwen dî ông kityoo kiyang vô Myakilôhông Ngibua? ⁴ Ilage wê tibii gên o kisuu kibun tige lêm ge, od kibun tige tu ôcông va xe. Dî buc wê tibii kisuu pyap ge od mone ge ôcông va xe. Bêna lêc ông xovô môp tibêge yêp vac nilômê? Ông o kityoo xomxo lêm. Nge, ông kityoo Anutu.” ⁵ Ananias ngô kiyang tige dî vixog mi la kibun dî la yib lutibed. Om xomxo wê ngô kiyang tige vîhati xona mabu. ⁶ Mêd xomxo ngivihî ya lam vîyum i vac nivîmihî dî kô mi la vixun mi la yev.

⁷ Hiyôv manôn yon lam la vêl mêd Ananias vinê val vô Pita, lêc lungên wê liya yib ge. ⁸ Om Pita kinêg vô i ên nêbê, “Mone wê muu kô lec kibun ge, muu vông i lam vîhati, me?” Mêd Sapaila luu i vya ên nêbê, “Mone vîhati ge, xii

vông i loc.” ⁹ Om Pita nêl vô i ên nêbê, “Bêna léc muu liyam nêb muu ob yaxên Apumtau Myakilôhông Ngibua? Wê lê. Xomxo wê yev liyam ge vena le vô vuayen om ob lam ken ông mi la êno bêge.” ¹⁰ Lutibed vêx tyo vixog mi la kibun mi la yêp vô Pita vixa di yib, di xomxo ngivihi wê yev liya ge lamyê wê yib ge om kô mi la yev i pikeb liya. ¹¹ Om xomxo vông vinên hixôn xomxo wê ngô kiyang tige he vihati xona mabu.

Yesu nue ngivihi vông do tibeac

¹² Yesu nue ngivihi vông do levac tibeac vac xomxo mahigun, di xomxo vông vinên dô kidu ti di la mi kitucma vac Anutu xumac ngibua lec pêt myahipu nilô ti wê he nêl Solomon lê lec ilage. ¹³ Mêd xomxo baba xona di o kituc la hixôn he lêm, léc xomxo tibeac pimil he di yê he nivîha, ¹⁴ di xomxo vêx yuu vux tibeac vông i vin Apumtau di lam dô hixôn xomxo vông vinên. ¹⁵ Mêd xomxo mi ken lie wê yidac gee mi la lii vac môp di he yêp lec pêt, ên he xo ên he nêbê Pita obêc val ge od hinyena wê i vông ge i lam lec he di vông he i vô nivîha lec. ¹⁶ Di xomxo tibeac vac vigwe wê yêp kwabo vô Jerusalem ge, he kô xomxo wê yidac gee, hixôn xomxo wê vimwo nipaên dô vac he gee mi la vô Yesu nue ngivihi, di he vihati vô nivîha lec.

Angela tax xumac kalabuhu ên Yesu nue ngivihi

¹⁷ Mêd xomxo wê mi si daa vô Anutu gee, he nên xomxo levac hixôn he Sadyusi wê mi dô hixôn i gee he xêyaa vô nipaên vô Yesu nue ngivihi ên wê xomxo vihati pimil he ge, ¹⁸ om

he hôm Yesu nue ngivihî xôn dĩ tung he la vac xumac kalabuhu. ¹⁹ Om he dô dĩ vô bucên Apumtau vông angela ti lam tax xumac ên he dĩ kô he mi la vixun dĩ nêl vô he ên nêbê, ²⁰ “Xam lôc vac Anutu xumac ngibua dĩ loc nêl kiyang maviha dôên kehe kitong i yêp seac vô xomxo vihati.” ²¹ Yesu nue ngivihî ngô angela vya dĩ kidi mi la pitoc yang dĩ la vac Anutu xumac ngibua dĩ nêl xolac vô xomxo.

Mêd xomxo daa siên li levac tyo hixôn xomxo wê mi dô hixôn i gee, he keac kaunsil wê he Yuda vông ge hixôn Yuda levac vihati lam kitucma, dĩ he vông xomxo ya la xumac kalabuhu ên nêb he i loc kô Yesu nue ngivihî mi lam. ²² Om xêhipue la yê xumac kalabuhu nilô, lêc Yesu nue ngivihî o dô lêm. He xôa ma om he lax nêl vô he kaunsil ên nêbê, ²³ “Xe la xê xumac kalabuhu lêc xumac vuayen tung xôn vihati dĩ tibii viacên dĩle vô vuayen om xe tax vuayen mi xê xumac nilô lê, lêc xe o tulec xomxo ti xeedô lêm. Xumac nilô pileva.”

²⁴ Mêd xêhipu levac ti wê mi viac Anutu xumac ngibua ge hixôn xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee, he ngô kiyang tige dĩ nilô myag kiyang tibeac dĩ he kinêg vômá ên nêbê, “Kiyang tige obêc tibêna?” ²⁵ Mêd xomxo ti mila vô he dĩ nêl ên nêbê, “Xam wê lê. Xomxo ti wê xam tung he la vac kalabuhu gee, he la le vac Anutu xumac ngibua dĩ nêl xolac vô xomxo.” ²⁶ Om xêhipu levac tige hixôn xêhipu ya la kô Yesu nue ngivihî lêc hiên he ma, ên he xona ên he nêb xomxo obêc nêx he ya ngidax.

Yesu nue ngivihî xonaên ma dĩ nêl kiyang lec

kaunsil manôn

²⁷ Mêd he kô Yesu nue ngivihi mi la lax he le vô kaunsil manôn, mêd xomxo daa siên nêd levac nêl vô he ên nêbê, ²⁸ “Xe le vac xam xôn di nêl xêkizêc vô xam ên xe nêbê xam o lêc nêl kiyang lec Yesu lê lêm. Lêc xam o ngô kiyang wê xe nêl ge lêm, di xam nêl kiyang tige vô levac vac vigwe Jêlusalem vihati, di xam nêb xam ob nêl kiyang kityooên lec xe bê xe hi Yesu yib.”

²⁹ Lêc Pita hixôn lie luu he vya ên nêbê, “Xe ob timu vô Anutu kiyang, di xe ob timu vô kiyang wê xomxo vông ge lêm. ³⁰ Xam hi Yesu yib lec xax pola, lêc Anutu wê buge mi kitaa vô ge tipi vô i kidi lec, ³¹ di vông i la dô vô i vigê hiyôv, di i tu il nêd mugên wê ob hêm il lec ge, ên nêb il Islel pilepac il di vông nilôd i loc vô Anutu ên i kitya il nêd nipaên vêl. ³² Kiyang tige vihati, xe nêl kitong vô xomxo, di Myakilôhê Ngibua nêl kiyang tige hixôn. Myakilôhê Ngibua tige Anutu vông vô xomxo wê ngô i kiyang di timu vô ge.”

³³ He kaunsil ngô Pita kiyang tige di he xêyaa vô myavinê mabu vô Yesu nue ngivihi om nêb ob hi he yib. ³⁴ Lêc xomxo kaunsil ti lê nêbê Gameliel kidi lec ên nêb ob nêl kiyang vô lie. Gameliel ge Palisi ti wê mi tixuu xomxo ya Moses xolac ge, om xomxo vihati pimil i di vông i lê vô levac. Lêc Gameliel nêl ên nêb he i vông Yesu nue ngivihi i lop mi loc vixun vêl. ³⁵ He lop mi la vixun pyap di Gameliel nêl vô he kaunsil ên nêbê, “Xam lige Islel, môp wê xam nêb xam ob vông vô xomxo tige, xam vvac xovô nivîha lê. ³⁶ Xam xovô pyap wê ilage Tiudas yong i nêb i xomxo levac, di xomxo tibeac tiyi 400 timu vô i

vixa, léc gavman hi i yib di xomxo vihati wê timu vô i gee pec sea di yuac wê he vông ge tô mi la. ³⁷ Nang dêu buc wê gavman kivuu xomxo lê ge, Judas gê Galili didii xomxo tibeac la vô i, nêbê he ob vông vevac vô gavman, léc gavman hi i yib di xomxo wê timu vô i vixa gee pec mi moo sea. ³⁸ Om gwêbaga a ob nêl vô xam bê xam sea Yesu nue ngivihî tigeê di vông he i loc, ên yuac wê he vông ge, xomxo vaci obêc tu kehe ge od obêc vô nipaên. ³⁹ Léc Anutu obêc tu kehe ge od xam o tiyi wê xam ob le vac xôn ge lêm, ên obêc tiyi xocbê xam vông vevac vô Anutu.”

⁴⁰ Mêd kaunsil tigeê vihati lee yuu lec Gameliel kiyang, om he keac Yesu nue ngivihî vena di he nêl mi tibii hi he ya yihi, di he nêl vya xêkizêc vô he ên nêb he i o léc nêl kiyang lec Yesu lê i tii vac lêm. Pyap di vông he lop mi la. ⁴¹ Om Yesu nue ngivihî sea kaunsil di lop mi la vixun hixôn xêyaa nivîha, di pimil Anutu ên wê Anutu xo nêbê he tiyi wê ob kô viyin lec Yesu lê ge. ⁴² Mêd he la nêl Yesu Kilisi xolac vô xomxo vac Anutu xumac ngibua di la nêl vac xomxo toto ben tiyi buc vihati.

6

He vinoo xomxo vigê vilu di sec yuu ên nêb he i ngidu Yesu nue ngivihî xôn

¹ Vô buc tige xomxo tibeac vông i vin Yesu om xomxo vông vinên vô tibeac. Léc he vilu wê keac vya Glik ge yê he wê keac vya Yuda ge nipaên ên nêbê, “Xam mi vông byed vô susu vô he wê nêl susu maên gee tiyi lec buc vihati, léc xam o vông

vô vêxôv wê xe vông ge hixôn lêm.” ² Om Yesu nue ngivihî vigê yuu dĩ tô mi la yuu keac xomxo vông vinên vîhati lam kitucma, dĩ nêl vô he ên nêbê, “Xe obêc sea yuac wê xe mi nêl Anutu xolac ge dĩ la vông byed vô susu yaên ge od tîyîên ma. ³ Om xam lige, xam vînoo xomxo vigê vîlu dĩ sec yuu vac xam mahîgun, wê xam wê he nivîha dĩ Myakilôhô Ngîbua hîvun he xôn dĩ he pîyôp nivîha ge, ên il ob vông yuac tige vac he vigê mi he i vông, ⁴ ên xe wê Yesu nue ngivihî ge ob vông yuac lec kitaaên hixôn xolac nêlên.”

⁵ Mêd xomxo vông vinên vîhati tyuc lec kiyang wê he nêl ge, om he vînoo Stiven yuu Pilip dĩ Plokolas dĩ Naikena dĩ Taimon dĩ Pamenas dĩ Nikolas. Stiven ge xomxo ti wê vông i vin Yesu xêkizêc ge dĩ Myakilôhô Ngîbua hîvun i xôn, dĩ Nikolas ge tîbîi Antiok ti lêc mi tîmu vô kiyang wê he Yuda vông ge. ⁶ Om he lax xomxo tige la vô Yesu nue ngivihî manôn mi he vyax vigê lec he dĩ kitaa lec.

⁷ Mêd Anutu xolac vô levac dĩ xomxo Jelusalem tibeac vông i vin Yesu dĩ xomxo wê mi si daa vô Anutu gee tibeac vông i vin hixôn.

He Yuda hôm Stiven xôn

⁸ Stiven ge, vizid yuu xêkizêc wê Anutu vông ge hîvun i xôn, om mi vông do levac mi xomxo tibeac yê. ⁹ Lêc Yuda ya lam vô Stiven dĩ he ngaênma lec xolac. Xomxo tige lam gê Sailini yuu Aleksandlia dĩ Silisia dĩ Esia lêc lam dô Jelusalem, dĩ he mi la vac Yuda xumac lîlo ti wê nêl lê nêbê tîbîi pîwelac he vêl. ¹⁰ Om he Stiven ngaênma lec xolac, lêc Myakilôhô Ngîbua vông pîyôp nivîha vô Stiven om xomxo tige tîyîên

ma wê ob kitya Stiven kiyang vêl ge. ¹¹ Mêd he vông xomxo ya la nêl kiyang kityooên lec Stiven bêga ên nêbê, “Xe ngô wê xomxo tige mi so vya vô Moses yuu Anutu.” ¹² He nêl bêge om he kiyang la vông xomxo levac yuu xomxo wê xovô Moses xolac gee hixôn xomxo tibeac, he nilô vô nipaên vô Stiven, om he la hêm Stiven xôn di kô i mi la vô he kaunsil. ¹³ Di he vông xomxo ya la nêl kiyang kityooên lec Stiven bêga ên nêbê, “Xomxo tige mi nêl kiyang nipaên lec Anutu xumac ngibua hixôn xolac wê Moses vông ge. ¹⁴ Xe ngô wê nêl ên nêbê Yesu Nasalet ob dii xumac ngibua vêl di ob pilepac môp wê Moses vông vô il ilage vac.” ¹⁵ Mêd xomxo vihati wê dô vac kaunsil ben gee yê Stiven xêkizêc, lêc Stiven manôn tiyi xochê angela manôn.

7

Stiven nêl xolac vô he kaunsil

¹ Mêd xomxo daa siên nêl levac kinêg vô Stiven ên nêbê, “Kiyang wê he nêl lec ông ge, vixôhilôg, me?”

² Lêc Stiven nêl ên nêbê, “Xam mage lige, xam ngô lê. Vô buc ilage wê il bug Eblaham gên dô Mesopotemia di laên vigwe Halan gên ma ge od xêseac kehe Anutu hîlung i vô Eblaham ³ di nêl vô i ên nêbê, ‘Ông sea bom di sea tame mame lime di loc vigwe ti wê a obêc hîlung vô ông ge.’ ⁴ Om Eblaham sea tibii Kaldia ben di la dô vigwe Halan. Di buc wê Eblaham ma yib ge Anutu vông i lam vac vigwe tiga wê xam dô vac gwêbaga. ⁵ Lêc Anutu o vông kibun tiga tya vô

Eblaham lêm. Nge, Anutu hîlu kiyang vô i ên nêbê obêc timuên ge od obêc vông vigwe vihati i tu Eblaham hixôn bue timuên xe. Eblaham nue gên ma, lêc Anutu hîlu kiyang tige tax vô i, ⁶ di nêl hixôn ên nêbê, ‘Nume bume timuên obêc la dô vac tibii ben di tu tibii tige nue yuac di he ob vông viyin vô he tiyi klismas tibeac hiwocên xocbê 400, ⁷ lêc a obêc vông myaviwen vô tibii wê bume ob tu he nue yuac ge, di obêc timuên bume ob sea tibii ben di lôm lam vac vigwe tiga tii vac di vông lilo di kitaa vô a.’ ⁸ Nang dêc Anutu hîlu kiyang vô Eblaham ên nêbê he i gôl nue vux ninivi ên i nêl kitong bê he tu Anutu nue, om buc wê Eblaham nu Aisak yubac di buc vigê vilu di sec yon la vêl ge od Eblaham gôl Aisak ninivi. Nang dêc Aisak kô nu Jekop dêc Jekop kô nue vigê yuu di tô mi la yuu wê tu il buge ge.

⁹ “Lêc il buge xêyaa vô myavinê vô li Josep om he vông Josep mi tibii ya kisuu di kô mi la vigwe Isip. Lêc Anutu dô hixôn Josep ¹⁰ di ngidu i xôn vac viyin wê tibii vông vô i ge, di vông piyôp nivîha vô Josep om tibii Isip nêl king Pelo yê Josep nivîha di vông i tu Isip nêl gavman levac di i viac xumac hixôn susu vihati wê Pelo vông ge.

¹¹ “He dô lêc vip levac yêp vac vigwe Isip yuu Kenan vihati, ên he xen susu yaên ma vêl, om xomxo vihati dô vac viyin levac di il buge o tulec yaên ti lêm. ¹² Lêc Jekop ngô wê yaên dô Isip ge om vông nue la Isip taxlee. ¹³ Nang dêc he lax Isip lu ngwe tii vac di Josep nêl i kitong vô lie, di nêl vô king Pelo hixôn om Pelo xovô Josep he lie kehe. ¹⁴ Mêd Josep vông kiyang la vô ma Jekop

nêbê Jekop hixôn Josep lie he nue, he vîhati i loc vô i gê Isip. Xomxo tige he vîhati tiyi 75, ¹⁵ mêd Jekop la dô Isip dêc yib. Nang dêc Jekop nue yib. ¹⁶ Jekop yuu Josep, nue bue kô yuu mi lax yev gê vîgwe Sekem vac vîgwe ti wê tibii Hemo vông mi Eblaham kisuu ya mone ilage.

¹⁷ “Xomxo Islel dô Isip di vô tibeac hiwocên mêd buc vô kwabo lec wê Anutu ob vông kiyang wê hîlu vô Eblaham ilage i vô nôn lec ge. ¹⁸ He dô Isip, lêc Isip paha ti tu king om lungên Josep, ¹⁹ mêd kityoo ìl buge di vông vîyin vô he ên nêbê he i sea nue paha i loc dô vaxvax ên he i yib. ²⁰ Vô buc tige Moses yubac, lêc Moses ge nipwo nivîha ti wê Anutu yê nivîha ge, om ta yuu ma viac di i dô vac xumac lôma dentuc yon, ²¹ nang dêc he kô mi la lii vô mia ninya lêc Pelo nu vêx la kô mi la viac xocbê ici va nu ge di i vô levac. ²² Mêd he tixuu Moses ya môp yuu xovôên vîhati wê he Isip vông ge om Moses tiyi xocbê xomxo wê mi nêl kiyang di vông yuac nivîha ge.

²³ “Klismas wê Moses vông ge kehe yuu, lêc xo ên nêb ob la yê lie Islel ²⁴ om la yê, lêc yê wê tibii Isip ti hi li Islel ti ge, om Moses nêb ob ngîdu li tige xôn di ku i lu om la hi Isip tige yib. ²⁵ Moses xo ên nêbê lie Islel xovô wê Anutu vînoo i nêb i vô he vêl ên vîyin ge, lêc he o xovô lêm. ²⁶ Mêd vîgwe vidiiên titige Moses lax mi la vô lie lêc yê wê Islel yuu dihima ge. Om nêb ob hi kiyang wê yuu vông ge i yib om nêl vô yuu ên nêbê, ‘Letya nêb muu hima? Ên muu ge muu lim.’ ²⁷ Lêc xomxo ngwe wê nêl vevac tax ge ngîloo Moses di nêl vô i ên nêbê, ‘Letya nêb ông ob tu xomxo

levac wê xe vông di titô xe nê m kiyangê? ²⁸ Ông ob hi a xib tîyi xochê ông hi Isip ti yib vihevage? ²⁹ Moses ngô kiyang tige om pec mi la di la dô tîyi xochê tibii ba vac vigwe ti lê nêbê Midian, mêd kô vêx di nu vux yuu yubac vac vigwe tige.

³⁰ “He dô Midian klismas kehe yuu, di buc ti Moses la vac vigwe mahigun pileva ti wê yêp kwabo vô kitôn Sainai ge, lêc yê

angela ti lam vac ngwax mahelac wê tum lec xax myabo ge. ³¹ Moses yê tige di yetac om du mi la kwabo nêb ob la yê, lêc Apumtau vya nêl ên nêbê, ³² ‘A Anutu wê bume Eblaham yuu Aisak yon Jekop, yon Anutu a.’ Mêd Moses yetac di xona di vun manôn nêb yêên ob ma. ³³ Mêd Apumtau nêl vô i ên nêbê, ‘Pîwelac su vêl ên vixam, ên vigwe wê ông le lec ge vigwe ngibua. ³⁴ A xê wê a nuge dô vac viyin levac gê Isip di a ngô wê he byag ge, om a lop mi lam ên a nêb a ob vô he vêl ên viyin tige. Om ông lam, ên a ob vông ông loc Isip.’

³⁵ “Moses ge wê lie tii i la ilage di nêl vô ên nêbê, ‘Letya vinoo ông ên nêb ông tu xomxo levac wê xe vông di titô xe nê m kiyangê?’ He nêl bêge lê, lêc Anutu vông angela tige la vô Moses vac xax myabo di vông i tu he Islel nê m xomxo levac wê piwelac he vêl ên viyin ge. ³⁶ Om Moses didii he mi lam di he sea vigwe Isip, di Moses vông do levac gê Isip di vông lec Gwec Hi di vông vac vigwe mahigun pileva tîyi klismas kehe yuu.

³⁷ “Moses ge wê nêl vô he Islel ên nêbê, ‘Anutu obêc vông xam lime ti tu plopet xochê a ge.’ ³⁸ Mêd Moses dô hixôn il buge vac vigwe

mahigun pileva di i lec mi la lec kitôn Sainai, léc angela nêl Anutu kiyang vô i di i kô kiyang maviha mi lôm nêl vô lie di i lam vô il gwêbaga hixôn.

³⁹ “Lêc il buge vô ninya kitu vô Moses kiyang di pilepac nilô lax vô Isip nêb ob lax mi la, ⁴⁰ om he la nêl vô Moses li Elon ên nêbê, ‘Ông sev xe anutu ya, ên he i didii il, ên Moses wê didii il gê Isip mi il lam ge, xe lungên, mêd la dô na?’ ⁴¹ Om vô buc tige he sev bulmakau nu ti kinu di tung daa vô anutu kityooên tige di pimil susu ti wê he vông ya vigê ge. ⁴² Om Anutu vô nimi vô he di pilepac he nilô la vô hiyôv yuu dentuc di pitua di he kitaa vô, tiyi xochê kiyang wê plopet kivuu ilage mi i yêp vac kipihac bêga ên nêbê,

‘Xam Islel, xam la dô vac vigwe mahigun pileva tiyi klismas kehe yuu, léc xam o hi bwoc sipsip yuu bulmakau ya mi si daa vô a lêm. ⁴³ Anutu kityooên ti lê nêbê Molok ge, xam kô i xumac sel mi lam hixôn, di kô pitua kinu wê anutu kityooên lê nêbê Lapan vông ge hixôn, ên xam nêb xam ob kitaa vô, om a ob vông xam loc dô vac vigwe ti wê yêp Babilon vilu ganê.’

⁴⁴ “Vô buc wê il buge dô vac vigwe mahigun pileva ge Anutu xumac sel yêp vac he mahigun di nêl kitong nêbê Anutu dô hixôn he. Xumac tige, he lox i tiyi kinu wê Anutu hilung vô Moses ge. ⁴⁵ Nang dêc Josua kô il buge mi he la vigwe Kenan, léc tibii ya dô lec kibun tige om Anutu tii tibii tigeê vêl di he Islel la dô lec vigwe Kenan. Léc xumac sel tige he kô mi la hixôn di lax i le vac

he mahigun di i la tyip vô buc wê king Devit dô ge hixôn. ⁴⁶ Mêd Anutu yê Devit nivîha om Devit kitaa vô Anutu nêb ob lox xumac ti vô Anutu wê bu Jekop Anutu ge. Devit nêl bêge lê, ⁴⁷ lêc nu Solomon lox Anutu xumac tige.

⁴⁸ “Lêc Anutu wê luu vîhati vêl ge ob dô vac xumac wê xomxo lox ya vigê ge lêm. Tiyi xochê plopet kiyang yêp bêga ên nêbê,

⁴⁹ ‘Anutu nêl ên nêbê, “Lag puunê ge tiyi xochê sia wê a ob dô lec ge, di kibun ge tiyi xochê xax wê a vîxag ob le lec ge. Om xam ob lox xumac ngwe bêna vô a? Di a bog wê a ob dô seac vêl ge yêp gê na? ⁵⁰ A ga wê a vigêg tung susu tige vîhati.” ’

⁵¹ “Anutu kiyang yêp bêge, lêc xam piyôp xêkizêc di xam nilôm mapitoc di xam vô ninyam kitu, di xam tii Myakilôhô Ngibua tiyi buc vîhati. Xam vông môp tige tiyi xochê bume vông ilage. ⁵² Plopet tina wê bume o vông viyin vô he ilage lêm? He plopet ilage wê nêl kitong nêbê xomxo bôbac ti obêc val ge, xam bume hi he yib mîma vêl. Di xacxam va vông xomxo tyo vac tibii vevac vigê di hi i yib. ⁵³ Xam ge wê xam kô Anutu xolac vô angela ge, lêc xam o timu vô lêm.” Stiven nêl kiyang bêge vô he.

He nêx Stiven ya ngîdax mî i yib

⁵⁴ He kaunsil ngô kiyang wê Stiven nêl vô he ge mêd he xêyaa vô myavinê mabu vô Stiven di he nga mya xôn nêb ob hi. ⁵⁵ Lêc Myakilôhô Ngibua hivun Stiven xôn di i lax ma lec lag, lêc yê xêseac wê Anutu vông ge di yê Yesu le vô Anutu vigê

hiyôv, ⁵⁶ om nêl ên nêbê, “Xam wê lê. A xê lag puunê tax di Xomxo Nu le vô Anutu vigê hiyôv.”

⁵⁷ He ngô Stiven kiyang di iac mabu di kiyel ninya xôn ên nêb ob ngô Stiven kiyang lêm. Di lutibed he vîhati kîdi lec di la hôm Stiven xôn, ⁵⁸ di kô mi la vigwe Jelusalem ninya nêb ob la nêx i yib ya ngîdax. Om he wê vông kiyang vô Stiven gee kwax he ngakwi ngwe vêl mi la tung vô xomxo ngivîhi ti lê nêbê Sol. ⁵⁹ Mêd he nêx Stiven ya ngîdax, léc Stiven kitaa bêga nêbê, “Apumtau Yesu, ông hôm a myagkilôhô i loc vô ông.” ⁶⁰ Mêd Stiven

yev vîxa kitu vac di kitaa vya levac ên nêbê, “Apumtau, le i léc hôm he nêb nipaên wê he vông ge xôn lêm.” Stiven nêl bêge mêd yib.

8

Sol vông vîyin levac vô xomxo vông vinên

¹ Sol xêyaa vô nivîha ên wê he hi Stiven yib ge. Di buc mahîgun tige xomxo kîdi mi vông vîyin mabu vô xomxo vông vinên wê dô Jelusalem gee, om he vông vinên vîhati pec mi la di la dô vigwe Judia yuu Samelia, di Yesu nue ngivîhi ge he dô Jelusalem. ² Di xomxo wê mi timu vô Anutu kiyang ge, he ya kô Stiven ninîvi mi la yev di byag mabu ên wê i yib ge. ³ Léc Sol nêb ob kitya xomxo vông vinên vîhati vêl om la vac he toto ben di la hôm vêx yuu vux xôn di kô mi la tung vac xumac kalabuhu.

Xomxo la nêl Yesu xolac gê Samelia

⁴ Xomxo vông vinên wê pec sea gee la vac vigwe toto di la nêl Yesu xolac kîtong. ⁵ Mêd Pilip

la vac vigwe ti wê yêp vac vigwe levac Samelia ge di la nêl Yesu kitong vô he ên nêbê Yesu ge Kîlisi wê Anutu vông i lam ge. ⁶ Di xomxo tigeê ngô kiyang wê Pilip nêl ge di yê do levac wê vông ge om vô nînya lehe vô i kiyang. ⁷ Ên xomxo tibeac wê vimwo nîpaên dô vac he nîlô gee, vimwo tigeê iac mabu di lam lop mi la vêl ên he, di xomxo tibeac wê len vô xêlehe gee hixôn he wê vîxa vô nîpaên ge, he vô nivîha lec. ⁸ Mêgem xomxo vîyang tige dô hixôn xêyaa nivîha.

⁹ Xomxo ti dô Samelia lê nêbê Saimon. Saimon mi yong i nêbê i xomxo levac di mi vông pileac om xomxo Samelia yê di yetac ên. ¹⁰ Om xomxo levac hixôn xomxo vîhati he vô nînya lehe vô Saimon kiyang di nêl bêga nêbê, “Xomxo tigeê kô xêkizêc levac vô Anutu.” ¹¹ Di he yetac ên do levac wê Saimon mi vông îla îla ge om he vô nînya lehe vô Saimon kiyang. ¹² Lêc Pilip la nêl Anutu ben kehe kitong vô he di nêl Yesu Kîlisi xolac nivîha vô he, om xomxo vêx yuu vux tibeac vông i vin di lipac mia. ¹³ Di Saimon vông i vin hixôn di lipac mia di la hixôn Pilip di yetac mabu ên do levac wê Pilip mi vông ge.

¹⁴ Mêd Yesu nue ngîvîhi wê dô Jerusalem gee ngô wê xomxo Samelia vông i vin Anutu xolac ge om he vông Pita yuu Jon loc mi la vô he, ¹⁵ di yuu la kîtaa lec he ên nêbê Myakîlôhô Ngîbua i loc vô he. ¹⁶ Ên Myakîlôhô Ngîbua gên o la vô he lêm. He lipac mia lec Yesu Kîlisi vaci lê. ¹⁷ Om yuu la vyax vigê lec he di Myakîlôhô Ngîbua lam la vac he nîlô.

¹⁸ Mêd Saimon yê wê Pita yuu Jon vyax vigê

lec xomxo di Myakilôhô Ngibua lam la vac he nilô ge, om Saimon kô mone mi la vô yuu ¹⁹ di la nêl vô yuu ên nêbê, “Muu vông xêkizêc tige vô a hixôn êdêc a vyax vigêg lec xomxo ge od Myakilôhô Ngibua i loc vac he nilô.”

²⁰ Lêc Pita nêl vô i ên nêbê, “Xêkizêc ti wê Anutu nêb ob vông pileva ge ông nêb ông ob kisuu ya mone, om ông loc di loc xôa ma hixôn ông mone. ²¹ Ông ob vông yuac tiga hixôn xe lêm, ên ông nilôm o yêp nivîha vô Anutu manôn lêm. ²² Om ông pilepac ông di vô nimim vô môp nipaên wê ông vông ge, di ông kitaa vô Apumtau ên i kitya ông nêp nipaên wê yêp vac ông nilôm ge vêl, ²³ ên a xê wê kiyang juda juda pup vac ông nilôm di ông nêp nipaên hêm ông xôn pilihi.”

²⁴ Mêd Saimon luu Pita vya ên nêbê, “Muu kitaa vô Apumtau lec a, ên nipaên wê muu nêl ge i o lêc tulec a lêm.”

²⁵ Mêd Pita yuu Jon nêl Apumtau Yesu kitong vô xomxo. Pyap di yuu la, nêb ob lax mi la Jelusalem. Om yuu la nêl Anutu xolac vac vigwe toto gê Samelia di lax mi la Jelusalem.

Pilip nêl xolac vô tibii Itiopia ti

²⁶ Apumtau vông angela ti la nêl vô Pilip ên nêbê, “Ông kidi lec di loc vô môp ngwe wê yêp vô vigê kêd wê ob sea Jelusalem di la Gasa ge.” Môp tige yêp vac vigwe mahigun pileva wê tibii dô vacên ma ge. ²⁷ Om Pilip kidi lec mi la, lêc mîla tulec xomxo ti vac môp. Xomxo tige tibii Itiopia levac ti wê mi viac mone yuu susu wê he kwîn Kandesî vông ge gê Itiopia. Xomxo tyo la kitaa vô Anutu gê Jelusalem, ²⁸ pyap di lax nêb

ob lax ben, om dô lec pêt ti wê xôhô didii ge mêd kitong kipihac wê plopêt Aisaia kivuu ilage di la vô môp mi la. ²⁹ Mêd Myakilôhô Ngibua nêl vô Pilip ên nêbê, “Loc kwabo vô xomxo tiganê di loc hixôn.” ³⁰ Om Pilip tup mi la di mîla le hixôn xomxo tige di ngô wê xomxo tige dicitong Aisaia kiyang, om kinêg vô i ên nêbê, “Kiyang wê ông kitong ge, ông xovô kehe, me?”

³¹ Lêc xomxo tyo nêl ên nêbê, “Xomxo ti obêc nêl vô a ge od a ob xovô.” Om xomxo tige kitaa Pilip ên nêbê, “Ông lec lam dô hixôn a.”

³² Xolac wê xomxo tige kitong ge nêl bêga nêbê,

“He didii xomxo tige mi la tiyi xocbê bwoc sipsip wê he ob kô mi la hi i yib ge, di i tiyi xocbê bwoc sipsip nu ti wê he ob kiping niviluhu vêl ge lêc xomxo tige le xôa maên di o keac ti lêm. ³³ He vông i lê vô nipaên, di he o titô i nên kiyang vô nivîha lêm. Om letya ob nêl i nue bue kiyang? Ên i sea kibun ga di la.”

³⁴ Mêd tibii levac tige kinêg vô Pilip ên nêbê, “Ông nêl kitong vô a bê plopete kivuu kiyang tiga lec letya? Kivuu lec ici va, me kivuu lec xomxo ngwe?”

³⁵ Om Pilip nêl Yesu xolac nivîha wê yêp vac plopete kiyang tige yêp seac vô xomxo tyo.

³⁶ Mêd yuu la vô môp mi la, di mîla vô mia ti, om xomxo tige nêl vô Pilip ên nêbê, “Wê lê. Mia yêp ga, om tiyi wê ông ob lipac a ge, me?”

³⁷ [Mêd Pilip nêl ên nêbê, “Ông obêc vông nîlôm la yadiluhu vô Anutu di vông i vin ge od

tiyi wê ông ob lipac mia.” Mêd tyo nêl ên nêbê, “A vông i vin ên a nêbê Yesu Kĩlisi ge Anutu nu vixôhilôg.”]

³⁸ Om nêl di xôhò le di yuu lop mi la vac mia di Pilip lipac i. ³⁹ Mêd yuu lôm tyip kehe di Apumtau Myakilôhò Ngibua hòm Pilip vêl lutibed, om xomxo tige yê wê Pilip xôa ma ge di i la hixôn xêyaa nivaha di la ben. ⁴⁰ Mêd Pilip yê léc val dô vigwe Asdot. Mêd loc mi la vac vigwe tige vihatĩ di la nêl Anutu xolac vô xomxo di mĩla Sisalia.

9

Sol pilepac i di vông i vin Yesu

¹ Vô buc tige Sol le nêl kiyang xêkizêc nêb ob vông viyin vô xomxo vông vinên di hi he yib, om la vô xomxo daa siên nêl levac ² mi la nêl vô ên nêb i kivuu kípĩhac i loc vac he Yuda vac xumac lĩlo wê yêp vigwe Damaskas ge. Om kivuu kípĩhac bêga nêbê Sol obêc tulec vêx me vux wê mi timu vô Yesu môm gee od i hòm he xôn di kô mi loc Jelusalem di loc tung vac xumac kalabuhu. ³ Mêd Sol la vô môm di mĩla kwabo vô Damaskas, léc lutibed xêseac xocbê deac hixelac ge lam gê kisiĩ di lam byêx Sol manôn ⁴ di i tĩlii mi la yêp kĩbun di ngô vya ti lam nêl vô i ên nêbê, “Sol, bêna léc ông vông viyin vô a?” ⁵ Léc Sol kinêg ên nêbê, “Apumtau, ông letya?” Di i nêl ên nêbê, “A Yesu wê ông vông viyin vô a. ⁶ Ông kidi lec mi loc vigwe Damaskas, ên xomxo ti obêc nêl kĩtong vô ông lec yuac wê a nêb ông ob vông ge.”

⁷ Mêd xomxo wê dô hixôn Sol gee ngô vya tige lêc he o yê xomxo ti nôn lêm om he le kiyang maên. ⁸ Mêd Sol kidi lec di vông manôn hixelac lêc manôn mapitoc, om he hôm lec Sol vigê di didii i di he la Damaskas. ⁹ Mêd Sol la dô tiyi buc yon lêc manôn dô mapitoc, di yaên yuu numên ma.

¹⁰ Xomxo wê vông i vin Yesu ge ti dô Damaskas lê nêbê Ananaias, lêc Apumtau vông vivia vô di nêl ên nêbê, “Ananaias.” Mêd Ananaias nêl ên nêbê, “Apumtau, a dô ga.” ¹¹ Mêd Apumtau nêl vô i ên nêbê, “Ông kidi di loc môp ti wê he nêl lê nêbê môp bôbac ge di loc Judas ben di loc kinêg xomxo Tasas ti lê nêbê Sol wê dô vac Judas ben di kitaa mi dô. ¹² Ên Sol yê vivia ti nêbê xomxo ti lê nêbê Ananaias ob kidi mi la vô i di la vyax vigê lec, ên i manôn i seac di i yê vigwe.”

¹³ Lêc Ananaias nêl ên nêbê, “Apumtau, a ngô wê xomxo tibeac nêl kiyang lec xomxo tige nêbê mi vông nipaên tibeac vô ông nume vông vinên gê Jelusalem, ¹⁴ di xomxo daa siên nêl levac tyuc lec xomxo tige nêb i lam vigwe ga di lam hôm xomxo wê vông i vin ông ge xôn.”

¹⁵ Lêc Apumtau nêl vô i ên nêbê, “Ông kidi lec di loc, ên xomxo tige a vînoo pyap ên a nêb i tu a nug yuac di i loc nêl a lêg vô tibii viyang viyang hixôn he king di i loc nêl vô lie Islel hixôn. ¹⁶ Di viyin wê xomxo tige ob kô lec a lêg ge aca va obêc hilung vô i.”

¹⁷ Om Ananaias loc mi la, di la vô Sol vac xumac nilô di la vyax vigê lec di nêl ên nêbê, “A lig Sol, Apumtau Yesu wê hilung i vô ông vac

môp wê ông lam ge, ici va vông a lam vô ông ên nêb ông mamnôn i seac di Myakilôhông Ngibua i lam hivun ông xôn.”¹⁸ Om lutibed susu xocbê makikeng ge tô mi la vêl ên Sol manôn di i manôn seac di i yê vîgwe, di i kidi lec di Ananaias lipac i lec Yesu lê ên wê vông i vin ge.¹⁹ Pyap di i ya susu yaên di vô xêkizêc lec.

Sol nêl xolac gê Damaskas

Sol dô Damaskas hixôn xomxo vông vinên buc ya.²⁰ Om lutibed Sol la vac Yuda xumac lilo di la nêl Yesu kitong vô he bêga nêbê, “Yesu ge Anutu nu.”²¹ Om xomxo vihati wê ngô Sol kiyang gee yetac di nêl vông ên nêbê, “Xomxo tige wê mi hi xomxo ên wê he mi kitaa vô Yesu ge. Hi gê Jêlusalem di lam ga hixôn ên nêb ob lam hôm xomxo xôn di kô he mi lax vô xomxo levac wê mi si daa gee. Om mêd xomxo tyo tige.”²² Lêc Sol nêl xolac hixôn xêkizêc di nêl kiyang yêp seac nêbê Yesu ge Kîlisi wê Anutu vông i lam ge, om he Yuda wê dô Damaskas gee, he o tîyi wê ob nêl kiyang ti lax vô i ge lêm.

He Yuda xêyaa vô nîpâên vô Sol om Sol pec mi la

²³ Mêd buc tîbeac lam la vêl lêc he Yuda kitucma di nêl kiyang mi hilu xôn nêb ob hi Sol i yib.²⁴ Om Yuda ya la dô bin vuayen wê le vac xenac wê vivac vô vîgwe Damaskas ge, om he dô bin vô bucên yuu vidiiên vihati ên nêb ob hi Sol i yib. Lêc Sol ngô wê he nêb ob hi i yib ge,²⁵ om bucên ti xomxo wê mi dô hixôn Sol gee kô i mi he lec xenac tige mi la tyip kisii, mêd tung Sol

vac sepac levac ti di vông i lop mi la xenac kehe di i pec mi la.

Sol la dô Jelusalem

²⁶ Sol loc mi la Jelusalem, nêb ob la dô hixôn xomxo wê vông i vin Yesu ge, lêc he vîhati xona ên Sol, ên he o vông i vin nêbê Sol ge xomxo vông vinên ti lêm. ²⁷ Mêd Banabas kô i mi yuu la vô Yesu nue ngivîhi di Banabas nêl kitong vô he lec wê Sol yê Apumtau vac môp di Apumtau nêl kiyang vô i ge di nêl lec wê Sol nêl Yesu vya kitong vô tibii Damaskas di xonaên ma ge. ²⁸ Om Sol dô hixôn he di la vac vîgwe Jelusalem vîhati di nêl Apumtau lê kitong vô xomxo di o xona lêm. ²⁹ Mêd he Yuda wê keac Glik vya ge, he Sol ngaênma lec Yesu xolac di he myag môp wê nêb ob hi Sol i yib ge. ³⁰ Lêc xomxo vông vinên ngô wê he nêb ob hi Sol yib ge om he kô Sol mi la vîgwe Sisalia di vông Sol la ben Tasas.

³¹ Mêd xomxo vông vinên wê dô Judia yuu Galili di Samelia ge he vîhati dô vîyin maên di vevac ma ên he. He dô vac Apumtau vilu kwa ngibi di Myakilôhông Ngibua ngidu he xôn, om he vô xêkizêc di xomxo vông vinên vô tibeac hîwocên.

Pita vông Inias vô nivîha lec

³² Pita la vîlee mi la vac vîgwe vîhati, di buc ti lêc la yê xomxo vông vinên wê dô vîgwe Lidia ge. ³³ Vac vîgwe tige yê xomxo ti lê nêbê Inias wê len vô xêlehe di i yêp lec pêt tîyi klismas vîgê vilu di sec yon ge. ³⁴ Mêd Pita nêl vô i ên nêbê, “Inias, gwêbaga Yesu Kilisi vông ông vô nimvîha lec. Om ông kidi lec mi vilun ông guhu.” Om Inias

kidi lec lutibed. ³⁵ Di xomxo vıhati vac vıgwe Lidia yuu Salon yê di pilepac nilô la vô Apumtau di vông i vin.

Pita vông Tabita kidi lec vac yibên

³⁶ Vêx vông vinên ti lê nêbê Tabita dô Jopa. Vac Glik vya he nêl vêx tige lê nêbê Dokas. Vêx tige vông mốp nivıha vô xomxo tiyi lec buc vıhati di vông susu vô xomxo wê nêl susu maên ge hıxôn. ³⁷ Vô buc tige yıdac vông i di i yıb, mêd he lipac i ninıvi di lıi i yêp vac xumac nilô ti gê kisii. ³⁸ Mêd xomxo vông vinên ngô wê Pita la dô vıgwe Lidia ge, lêc Lidia yêp kwabo vô Jopa om he vông vux yuu la vô Pita di yuu la nêl vô ên nêbê, “Ông lam vô xe lutibed.” ³⁹ Om Pita kidi mi la hıxôn yuu di yon loc mi la Jopa, di he kô Pita mi lec mi la vac xumac nilô kisii tyo. Mêd vêxôv tıbeac lam le hıxôn Pita di byag, di kô nivımihi yuu ngakwi toto wê Dokas duu vac buc wê gên dô mavıha ge mi hılung vô Pita. ⁴⁰ Lêc Pita vông he vıhati lop mi la vıxun di i yev vıxa kitu vac di kıtaa vô Anutu, mêd pop manôn vô vêx tyo di nêl bêga nêbê, “Tabita, ông kidi lec.” Mêd vêx tyo manôn seac di i yê Pita di kidi mi dô. ⁴¹ Mêd Pita hôm lec vıgê di i kidi lec mi le kisii. Mêd Pita nêl vêxôv hıxôn xomxo vông vinên vıhati lam di hılung vêx tyo wê kidi lec mavıha ge vô he. ⁴² Mêd xomxo Jopa vıhati ngô wê vêx tyo kidi lec ge om he tıbeac vông i vin Apumtau. ⁴³ Mêd Pita dô Jopa buc tıbeac di dô hıxôn xomxo ti lê nêbê Saimon wê mi vông yuac lec bwoc ninıvi ge.

10

Angela ti nêl kiyang vô Konilias

¹ Tibii vevac levac ti lê nêbê Konilias dô vîgwe Sisalia. Konilias viac nue vevac 100 vac he kidu ti wê nêl he nêbê he Itali ge. ² Konilias he vinê nue vihati vông i vin Anutu di kitaa vô Anutu tiyi lec buc vihati, di Konilias mi ngidu he Yuda wê nêl susu maên gee xôn. ³ Di buc ti xocbê hiyôv manôn yon, léc Anutu vông angela ti lam nêl vô Konilias ên nêbê, “Konilias.”

⁴ Mêd Konilias yê ma la angela tige di xona mabu di kinêg ên nêbê, “Xomxo levac, vatya?” Mêd angela tige nêl ên nêbê, “Anutu ngô wê ông mi kitaa ge di yê wê ông vông susu vô he wê nêl susu maên gee om xovô môp wê ông mi vông ge pyap. ⁵ Om ông vông xomxo ya i loc vîgwe Jopa ên loc nêl Saimon wê lê ngwe nêbê Pita ge ên i lam. ⁶ Saimon Pita la dô vac Saimon ngwe ben, ngwe wê mi vông yuac lec bwoc ninivi ge ben wê yêp kwabo vô gwec ninya ge.”

⁷ Angela nêl kiyang pyap vô Konilias di loc mi la, mêd Konilias tyuc i nue yuac yuu di lie vevac ti lam. Xomxo vevac tige, xomxo vông vinên ti wê mi dô hixôn Konilias tiyi buc vihati ge. ⁸ Mêd Konilias nêl angela kiyang kitong vô yon di vông yon loc mi la Jopa.

Anutu hîlung tixuên ti vô Pita

⁹ Xomxo yon ge loc mi la, di vîgwe vîdiiên titige yon mila kwabo vô Jopa. Di hiyôv tyip kitôn léc Pita lec mi la lec xumac kitôn kisii nêb ob la kitaa vô Anutu. ¹⁰ Di vip den Pita om Pita nêb ob ya yaên, léc he gên o viac yaên wê he ob ya

ge lêm, om Pita xeedô, lêc tixuuên ti val vô i
¹¹ di i yê ma la kisii, lêc lag puunê tax di susu ti
 xocbê nivimihi levac ti lam gê kisii lêc lam xocbê
 xomxo hîlu yihi lec

myahîpu vihati di vông i lam tô kibun. ¹² Lili
 yuu menac di bwoc yuu myel toto dô vac
 nivimihi tige nilô, ¹³ mêd vya ti lam nêl ên nêbê,
 “Pita, kidi lec mi loc hi lili tige mi wa.” ¹⁴ Lêc
 Pita nêl ên nêbê, “Apumtau, a xaên ob ma. Ên a
 o mi xa yaên wê xe vîbu ên xe nêbê ningeac ge
 lêm.” ¹⁵ Mêd vya tige lam tii vac nang ên nêbê,
 “Susu wê Anutu kîtaa lec nêbê nivîha ge, ông o
 lêc wê ên ông nêbê nîpaên lêm.” ¹⁶ Anutu nêl
 kiyang tige vông lu yon mêd nivimihi tige lec mi
 lax kisii lutibed.

¹⁷ Mêd Pita dô di xo kiyang tibeac lec susu wê
 yê ge ên nêbê, “Tige kehe bêna?” Mêd xomxo
 yon wê Konilias vông yon lam ge val Jopa, mêd
 kinêg xumac wê Saimon vông ge vô xomxo ya di
 val le vô Saimon ben vuayen, ¹⁸ di keac ên nêbê,
 “Saimon ti wê lê ngwe nêbê Pita ge dô ga, me?”
¹⁹ Pita xeedô di xo susu wê yê ge, mêd Myakilôhô
 Ngibua nêl vô i ên nêbê, “Ngô lê. Xomxo yon val
 myag ông, ²⁰ om ông kidi lec di lop mi loc vô yon
 di loc hixôn yon, di ông o lêc nilôm yuu yuu lêm,
 ên aca va vông yon lam.”

²¹ Om Pita lop mi la vô yon di nêl vô ên nêbê,
 “A Pita wê mon myag a ge. Mon lam ên vatya?”

²² Mêd yon nêl ên nêbê, “Konilias wê tu levac ên
 tibii vevac 100 ge wê vông xen lam. Konilias ge
 xomxo nivîha ti wê mi kîtaa vô Anutu di xomxo
 Yuda vihati yê i nivîha. Mêd Anutu vông angela
 ti lam nêl vô Konilias ên nêbê Konilias i vông

kíyang i loc vô ông ên ông loc i ben di loc nêl kíyang vô i.” ²³ Mêgem Pita keac yon la xumac lôma di viac yon, di vidiiên titige Pita kidi mi la híxôn yon, di xomxo vông vinên Jopa he ya la híxôn mi he la.

Pita la vac Konilias ben

²⁴ He mîla môp di vigwe vidiiên titige he mîla Sisalia. Di Konilias kituc lie híxôn nipipu ya mi he lam dô vac i ben di bin Pita. ²⁵ Mêd Pita la vac Konilias ben di Konilias lam yev víxa kitu vô Pita di pimil i. ²⁶ Lêc Pita nêl vô ên nêbê, “Kidi lec mi le kisii, ên a ga xomxo xocbê ông.” ²⁷ Mêd Pita keac vô i di yuu la xumac lôma di Pita yê wê xomxo tibeac kitucma mi xeedô ge.

²⁸ Mêgem Pita nêl vô he ên nêbê, “Xacxam va xovô pyap wê xolac wê xe Yuda vông ge víbu ên nêb xe ob dô híxôn xam tibii ba lêm. Lêc Anutu nêl kitong vô a ên nêb a o lêc nêl xomxo ti bê i nipaên lêm. ²⁹ Om gwêbaga a val i tiiy ông vyam wê ông tyuc a ge di a o pwoo ông vyam vac lêm. Om a ob kinêg ông bê ông nêb a lam ên vatya?”

³⁰ Mêd Konilias nêl ên nêbê, “Nyop ge wê híyôv manôn mîla yon xocbê hucên bêga, a dô vac xumac lôma di kitaa vô Anutu, lêc lutibed xomxo ti lam le vô a magnôn híxôn ngakwi kwem pileva, ³¹ di nêl vô a ên nêbê, ‘Konilias, Anutu ngô wê ông mi kitaa ge di xovô susu nivíha wê ông mi vông vô xomxo wê nêl susu maên gee, ³² om ông vông xomxo i loc Jopa ên loc nêl vô Saimon wê lê ngwe nêbê Pita ge ên i lam. Saimon Pita la dô vac Saimon ngwe ben, ngwe wê mi vông yuac lec bwoc ninivi ge ben wê yêp kwabo vô gwec ninya ge.’ ³³ Om a ngô

kiyang tige di vông xomxo loc lutibed vô ông, di ông vô ninyam lehe vô a vyag di lam vô a. Om gwêbaga xe vihati lam dô ga vô Anutu manôn ên xe nêb xe ob ngô kiyang vihati wê Apumtau vông vô ông ge.”

Pita nêl xolac vô Konilias he lie

³⁴ Mêd Pita nêl vô he bêga ên nêbê, “Gwêbaga a xovô vixôhilôg ên a nêbê Anutu o yê xomxo mangwe nêb nivîha di yê mangwe nêb nipaên lêm. Nge, Anutu yê xomxo vihati tiyima. ³⁵ Om xomxo vac vigwe vihati gee, ti obêc xona ên Anutu di vông môp wê nivîha ge od Anutu obêc yê i nivîha. ³⁶ Xam xovô xolac nivîha pyap wê Anutu nêl vô xe Islel bêga ên nêbê Yesu Kilisi wê tu il vihati nêd Apumtau ge, ge wê vông il la dô tibed hixôn Anutu vac kiyang malehe. ³⁷ Di xam xovô ên xam nêbê buc wê Jon nêl mia lipacên kitong vô xomxo pyap ge, od xolac tige kehe le vac vigwe Galili di i la vac vigwe Judia vihati hixôn. ³⁸ Yesu Nasalet ge, Anutu vînoo i di vông Myakilôhông Ngibua hixôn xêkizêc levac vô i, om Yesu la vac vigwe vihati di la ngidu xomxo xôn di vông he wê Seten ku he xôn gee vô nivîha lec, ên Anutu dô hixôn i. ³⁹ Di yuac vihati wê Yesu vông gê Jêlusalem di vông vac xe Yuda bom vihati ge, xe xê om xe nêl kitong vô xomxo. Nang dêc he hi Yesu yib lec xax pola, ⁴⁰ di buc yon lam la vêl lêc Anutu tîpi vô i kidi lec vac yibên di hîlung i le seac vô xe, ⁴¹ lêc o hîlung i vô Yuda vihati lêm. Nge, hîlung i vô xe mangwe wê Anutu vînoo xe pyap nêbê xe nêl i kitong vô xomxo ge. Om Yesu kidi lec vac yibên di xe xa di num hixôn i. ⁴² Di

Yesu nêl vô xe ên nêbê xe nêl xolac vô xomxo di nêl bêga bê Yesu ge wê Anutu vînoo pyap ên nêb i titô xomxo yibên yuu maviha vihati nêl kiyang. ⁴³ Plopete vihati nêl Yesu kitong ilage ên nêbê xomxo vihati wê vông i vin Yesu ge od Yesu lê obêc kitya he nêl nipaên vêl.”

Xomxo wê o Yuda lêm gee, he kô Myakilôhông Ngibua

⁴⁴ Pita gên nêl kiyang tige vô he, lêc Myakilôhông Ngibua lam dô vac he wê ngô kiyang gee vihati nilô. ⁴⁵ Mêd he Yuda vông vinên wê lam hixôn Pita ge yê di yetac ên wê Anutu vông Myakilôhông Ngibua tiyi xocbê vizid nivîha vô xomxo wê o Yuda lêm ge hixôn. ⁴⁶ Di he Yuda ngô wê xomxo tige keac xomxo vigwe toto ge vya di pimil Anutu. Om Pita nêl ên nêbê, ⁴⁷ “Anutu vông Myakilôhông Ngibua vô xomxo tige tiyi xocbê vông vô il Yuda ilage, om letya tiyi wê ob le vac he xôn nêb he lipacên mia i ma?” ⁴⁸ Om Pita nêl di he lipac mia lec Yesu Kilisi lê. Mêd he kitaa Pita nêb i dô hixôn he buc ya.

11

Pita la nêl he wê o Yuda lêm gee kitong gê Jêlusalem

¹ Yesu nue ngivîhi hixôn xomxo vông vinên wê dô vigwe Judia vihati gee ngô wê tibii wê o Yuda lêm ge vông i vin Anutu kiyang. ² Mêd Pita la Jêlusalem, lêc he Yuda wê mi le xêkizêc lec ninivi gôlên gee kunac Pita di nêl vô ên nêbê, ³ “Bêna lêc ông la vô tibii madiluhu wê gôlên ninivi ma ge di wa yaên hixôn he?”

⁴ Lêc Pita nêl kiyang vihati ge kitong vô he bêga nêbê, ⁵ “A dô vigwe Jopa di kitaa mi dô, lêc a xê tixuuên ti bêga lec susu ti xocbê nivimihi levac ti lam gê lag puunê lêc lam xocbê xomxo hîlu yihi lec myahîpu vihati di vông i lop mi lam vô a. ⁶ Om a xê nivimihi tyo, lêc bwoc yuu lili di menac di myel toto gee dô vac nilô. ⁷ Di a ngô vya ti lam hixôn ên nêbê, ‘Pita, kidi lec mi loc hi tige mi wa.’ ⁸ Lêc a nêl ên a nêbê, ‘Apumtau, a xaên ob ma. Ên a o mi xa yaên wê xe vibu ên xe nêbê ningeac ge lêm.’ ⁹ Lêc vya tige lam gê lag puunê tii vac nang ên nêbê, ‘Susu wê Anutu kitaa lec nêbê nivîha ge, le i lêc nêl bê nîpâên lêm.’ ¹⁰ Anutu nêl kiyang tige vông lu yon mêd susu tige lax mi la lag puunê. ¹¹ Mêd lutibed xomxo yon wê lam gê Sisalia wê Konilias vông yon lam vô a ge, yon val le vô xumac wê a la dô vac ge. ¹² Om Myakîlôhô Ngîbua nêl vô a ên nêbê, ‘Ông loc hixôn yon di le i lêc xo kiyang tibeac lêm.’ Om xomxo Jopa vigê vilu di sec ti ga la hixôn a di xe xôn la Sisalia di la vac Konilias ben. ¹³ Mêd Konilias nêl vô xe ên nêbê i yê angela ti lam vac i ben di lam nêl vô i ên nêbê, ‘Vông xomxo i loc Jopa ên loc kô Saimon, lê ngwe nêbê Pita mi i lam, ¹⁴ ên Pita ob nêl kiyang kitong vô xam di kiyang tige obêc vô xam lime nume vêl ên nîpâên di tung xam vac nivîha.’ Konilias nêl kiyang bêge vô xe ¹⁵ di a gên nêl kiyang vô he, lêc Myakîlôhô Ngîbua lam dô vac he nilô tiyi xocbê lam dô hixôn il ilage. ¹⁶ Om a xovô i lax lec kiyang wê Apumtau nêl ilage ên nêbê, ‘Jon lipac xomxo ya mia pileva, lêc Anutu

ob lipac xam ya Myakilôhô Ngibua.' ¹⁷ Buc wê il vông i vin Apumtau Yesu Kilisi ilage, Anutu vông Myakilôhô Ngibua vô il tiyi xocbê vizid nivihage, di gwêbaga Anutu vông vizid tige vô tibii tige hixôn, om a tiyiên ma wê a ob le vac Anutu kiyang tige xôn."

¹⁸ Yuda tige ngô Pita kiyang om he sea nilô viyin di pimil Anutu ên nêbê, "Anutu pilepac he wê o Yuda lêm gee nilô, ên nêb he êno, he i dô maviha."

Xomxo vông vinên paha wê dô Antiok gee

¹⁹ Vô buc wê he hi Stiven yib di vông viyin vô xomxo vông vinên ge, xomxo vông vinên tibeac pec mi la di la dô vac vigwe Pinisia yuu Saiplas di Antiok. Di he nêl xolac vô xomxo vac vigwe tige, léc he o nêl vô xomxo vihati lêm. Nge, he nêl vô he Yuda vaci. ²⁰ Léc xomxo vông vinên ya wê lam gê Saiplas yuu Sailini gee la Antiok di la nêl Apumtau Yesu xolac kitong vô he Glik hixôn. ²¹ Mêd xêkizêc wê Anutu vông ge ngidu he xôn, om xomxo tibeac pilepac nilô la vô Apumtau di vông i vin.

²² Mêd xomxo vông vinên wê dô Jerusalem gee ngô wê tibii Antiok vông i vin xolac ge om he vông Banabas la Antiok. ²³ Banabas mila yê wê Anutu vông vizid nivihage vô he Antiok ge, om xêyaa vô nivihage di i viac kiyang vô he ên nêbê he i vông i vin Apumtau hixôn nilô yadiluhu i tiyi buc vihati. ²⁴ Banabas ge xomxo nivihage ti wê vông i vin xêkizêc di Myakilôhô Ngibua hivun i xôn. Mêd xomxo Antiok tibeac pilepac he di vông i vin Apumtau.

²⁵ Mêd Banabas loc mi la Tasas ên nêb ob la myag Sol. ²⁶ Yêvô om yuu lax mi la Antiok, mêd yuu dô hixôn xomxo vông vinên Antiok tiyi klisma ti diluhu di le vông xolac vô he tibeac. Gê Antiok he nêl xomxo vông vinên lê nêbê Klisten* taxlee.

²⁷ Vô buc tige plopete ya wê lam gê Jelusalem ge val Antiok. ²⁸ Mêd he ti lê nêbê Agabas le vac he mahigun di nêl kiyang ti wê Myakilôhô Ngibua nêl vô i ge ên nêbê vip levac obêc val vac vigwe viyang viyang. Agabas kiyang tige vô nôn lec vô buc timuên wê Klodias tu he nên king ge. ²⁹ Xomxo vông vinên Antiok ngô Agabas kiyang om hilu kiyang nêb he ob ngidu lie vông vinên wê dô Judia ge xôn, om xomxo toto yê lêc vông i tiyi mone wê yêp vô he ge. ³⁰ Om he kituc mone pyap di vông vô Banabas yuu Sol di yuu kô mi la vông vô gyovixa Jelusalem.

12

Helot hi Jems yib di vông Pita vac xumac kalabuhu

¹ Vô buc tige king Helot vông viyin vô xomxo vông vinên ya, ² om vông tibii la hi Jon li Jems ya yipac mi i yib. ³ Mêd Helot yê wê Yuda mangwe he xêyaa vin lec môp tibêge om Helot nêl di tibii la hêm Pita xôn. He vông tige lec buc levac wê he Yuda ya blet wê yis maên ge. ⁴ Mêd he la hêm Pita xôn di kô mi la tung vac xumac kalabuhu, di tibii xêhipu vigê yuu di vixa vilu

---

* **11:26:** Lê Klisten tige, kehe bêga nêbê he wê tu Kilisi xe ge. "Klis" ge Kilisi di "ten" ge ixe, om he kituc lê yuu xôn di nêl ên nêbê "Klisten."

di sec ti (16) yê Pita xôn di he kidu yuudiyuu om he yuudiyuu la bin pyap, nang dêc yuudiyuu obêc la bin nang. Mêd Helot xo nêbê Pita ob dô vac kalabuhu di buc wê Yuda ob myêl vizid ên xovô buc wê bue sea Isip ilage i loc vêl lê, lêc vông Pita i loc le vô Yuda manôn ên he i ngô i nên kiyang. ⁵ Om xêhipu tigeê viac Pita mi he dô vac xumac kalabuhu, lêc he vông vinên kitaa xêkizêc vô Anutu nêb i ngidu Pita xôn.

Angela ti kô Pita vêl ên xumac kalabuhu

⁶ Mêd Helot xo nêbê titige Pita ob la le vô he Yuda manôn, om bucên ge Pita yêp vac xumac kalabuhu di sen yuu ku i xôn di i yêp vac xêhipu yuu mahigun, di xêhipu ya le bin vuayen. ⁷ Lêc lutibed Anutu vông angela ti val vô Pita di xêseac linac vac xumac lôma, mêd angela vyax vigê lec Pita

di tipî vô ên nêbê, “Kidi lec lutibed.” Mêd lutibed sen piwelac vêl ên Pita vigê di tô mi la kibun. ⁸ Mêd angela nêl vô Pita ên nêbê, “Vêx ông let lec di su ông su lec.” Om Pita vông bêge pyap di angela nêl nang ên nêbê, “Vinyum ông ngakwi ngwe kisii lec di lam timu vô a.” ⁹ Om Pita kidi lec di timu vô angela vixa di yuu la. Lêc Pita lungên wê angela didii i vêl ên xumac kalabuhu nilô ge di so nêb mêd yê vivia pileva. ¹⁰ Mêd yuu luu xêhipu wê tax ge vêl mi la, nang di mila luu mahigun ngweo vêl mi la nang, di yuu val vô vuayen ain ti wê ob sea xumac kalabuhu mi la vixun ge, lêc vuayen tyo, ici va tax om yuu lop mi la vixun, di tup vô môp mi la mahigun ti lê, lêc lutibed angela sea Pita di la.

¹¹ Mêd Pita kinu milax vac i di i xovô ên nêbê, “Ga a xovô vixôhilôg ên a nêbê Apumtau vông angela tige lam kô a vêl ên Helot vigê di vô a vêl ên nipaên wê he Yuda nêb ob vông vô a ge.”

¹² Pita xovô pyap om loc mi la vô Malia wê Jon ta ge ben. Jon lê ngwe nêbê Mak. Xomxo tibeac kitucma di kitaa vô Anutu mi dô, ¹³ om Pita hi vigê lec vuayen di vêx yuac ti lê nêbê Loda ngô om lam nêb ob tax vuayen. ¹⁴ Lêc ngô Pita vya di xovô nêbê ge Pita om xêyaa vô nivîha yang, lêc taxên vuayen ma dom tup mi lax nêl vô he wê dô vac xumac lôma ge ên nêbê Pita val le vixun. ¹⁵ Lêc he nêl vô ên nêbê, “Ge ông piyôp vô yacyac.” Lêc vêx tige nêl xêkizêc ên nêbê, “Pita vixôhilôg.” Lêc he nêl vô ên he nêbê, “Ge Pita kinu.”

¹⁶ Mêd Pita le vixun di hi vigê lec vuayen lu lu om he la tax vuayen lêc yê Pita vixôhilôg om he yetac mabu. ¹⁷ Mêd Pita vông vigê vô he nêb he dô kiyang maên, mêd nêl wê Apumtau kô i vêl ên xumac kalabuhu ge kitong vô he di nêl ên nêbê, “Xam loc nêl a kitong vô Jems he lie vông vinên hixôn.” Mêd Pita sea he di la vigwe bangwe.

¹⁸ Mêd vigwe vidii di xêhipu he yê wê Pita xôa ma ge om he yetac di nêl vôma ên nêbê, “Pita la na?” ¹⁹ Mêd Helot vông yuac lec myagên Pita lêc tulecên ma, om kinêg vô he xêhipu wê viac Pita ge lêc he lungên, om Helot nêl di tibii hi he yib. Pyap mêd Helot sea vigwe Judia di la dô Sisalia.

Helot yib

²⁰ Helot xêyaa vô myavinê vô xomxo Taia yuu Saidon, om he Taia yuu Saidon kituc la vô Helot

ên nêb ob hi kiyang tige yib, ên he mi kisuu xen yaên vac vigwe wê Helot viac ge. He la viac nêb kiyang tax vô Blastas wê mi viac Helot xumac ge. Pyap mêd he la kitaa Helot, nêb i hi kiyang wê he vông ge i yib. ²¹ Mêd buc wê Helot tung ge od vunac ngakwi king lec di la dô lec sia king di nêl kiyang vô he vihati. ²² Mêd he wê ngô kiyang tige tyuc vya levac ên nêbê, “Ga o xomxo kibun ti vya lêm. Nge, vya ga tiyi anutu vya.” ²³ Lêc Helot yong i di o pimil Anutu lêm, om lutibed Apumtau vông angela ti lam hi Helot ya myel vêê om ya i nilô ma vêl di i yib.

²⁴ Mêlêc Anutu xolac la vô levac vac vigwe tibeac.

²⁵ Mêd Banabas yuu Sol la vông mone vô gyovixa Jelusalem, pyap dêc yuu kô Jon Mak di yon lax mi la Antiok.

13

Xomxo vông vinên vông Banabas yuu Sol la

¹ Vac konglegesen Antiok, xomxo wê plopete di he wê tixuu xomxo ya xolac ge, he ya dô. He lê bêga nêbê Banabas yuu Simion wê lê ngwe nêbê ninivi viliac ge, di Lusias wê lam gê Sailini ge yuu Maneyen wê gavman levac Helot nipipu ti ge, di Sol. ² Buc ti lêc xomxo vông vinên vihati ngibua yaên di kitaa vô Apumtau mi dô lêc Myakilôhô Ngibua nêl vô he ên nêbê, “Xam vinoo Banabas yuu Sol ên yuu i loc vông yuac wê a ob vông vô yuu ge.” ³ Om he ngibua yaên di kitaa vô Anutu, pyap dêc vyax vigê lec yuu di vông yuu la.

Banabas yuu Sol la nêl Yesu xolac vac vigwe Saiplas

⁴ Myakilôhô Ngibua vông Banabas yuu Sol la, om yuu la vigwe Selusia đi lec sip gê Selusia đi la vigwe kitôn Saiplas wê yêp vac gwec mahigun ge. ⁵ Vac vigwe Saiplas yuu la dô vigwe Salamis đi nêl Anutu xolac vac xumac lilo wê he Yuda vông ge vihati. Jon Mak dô hixôn yuu om ngidu yuu xôn vac yuac.

⁶ Mêd yon la tup vac vigwe nipwo vihati đi mîla vigwe ti lê nêbê Pecos. Mêd yon tulec xomxo Yuda ti lê nêbê Ba-Jisas. Ba-Jisas ge plopet kityooên ti wê mi vông viloo hixôn yevac ge, ⁷ đi mi dô hixôn gavman levac ti lê nêbê Sesias Polas. Sesias Polas ge, xomxo wê xovôên nivihã ge om keac Banabas yuu Sol la vô i ên nêb ob ngô Anutu xolac. ⁸ Lêc Ba-Jisas wê lê ngwe vac Glik vya nêbê Elimas ge nêl nipaên lec Banabas yuu Sol, ên nêb ob pilepac gavman levac tyo nilô ên i o lêc vông i vin Yesu lêm. ⁹ Lêc Sol wê lê ngwe nêbê Pol ge, Myakilôhô Ngibua hivun i xôn om Pol yê Elimas kizêc, ¹⁰ đi nêl vô ên nêbê, “Ông Seten nu, ông vông vevac vô kiyang nivihã vihati, đi kiyang kityooên yuu nipaên pup lec ông nilôm. Ông juda Apumtau kiyang tiyi buc vihati. Obêc buc tina lêc ông sea kiyang kityooên wê ông mi nêl ge? ¹¹ Om wê lê. Gwêbaga Apumtau obêc hi ông đi vông ông mamnôn i toc, đi ông wêên vigwe ob ma đi buc ya i loc vêl lê.” Pol nêl bêge mêd lutibed Elimas manôn vô mapitoc đi i vô pîlax pîlax vigwe đi myag xomxo wê ob hôm lec i vigê mi hilung môp vô i ge. ¹² Gavman levac yê

tige di yetac ên Apumtau xolac di vông i vin.

Pol yuu Banabas vông yuac gê Antiok wê yêp vac vigwe levac Pisidia ge

¹³ Pol hixôn xomxo wê mi la hixôn i ge lec sip gê Pepos di la Pega vac vigwe Pampilia. Lêc Jon Mak sea he di lax mi la Jerusalem. ¹⁴ Mêd he kidi vac Pega di la Antiok wê yêp vac vigwe levac Pisidia ge. Di buc sabat ge he la vac Yuda xumac lilo di la dô. ¹⁵ Xomxo wê viac xumac lilo ge kitong xolac wê Moses he plopete kivuu ilage. Pyap dêc he nêl kiyang la vô Pol yuu Banabas ên nêbê, “Lig muu, muu obêc nêb nêl kiyang ya vô xe ên i ngidu xe xôn ge od muu nêl.” ¹⁶ Om Pol kidi lec di vigê la kisii di i nêl vô he ên nêbê,

“Xam lige Islel hixôn xam tibii ba wê xam xona ên Anutu ge, xam ngô lê. ¹⁷ Anutu ti wê il Islel vông ge vînoo mage buge ilage, di buc wê he la dô Isip tiyi xochê xomxo vitevac ge od Anutu vông he vô tibeac hiwocên. Di timuên Anutu vigê xêkizêc didii he vêl di vông he la. ¹⁸ He la dô vigwe mahigun pileva tiyi kliskas kehe yuu, lêc Anutu o kitya he vêl ên wê he pwoo i vya vac ge lêm. ¹⁹ Nang dêc Anutu kitya tibii viyang vigê vilu di sec yuu wê dô vac vigwe Kenan ge vêl di vông kibun tige vô he Islel mi he dô vac i tiyi kliskas 450. ²⁰ Nang dêc Anutu vînoo Islel levac di he viac lie di i val tyip vô buc wê plopet Samyuel dô ge.

²¹ “Lêc he Islel nêb he ob vînoo king wê ob viac he ge om Anutu vînoo Kis nu Sol wê kehe yêp vac Bensamin ge, di i tu king mi viac he tiyi kliskas kehe yuu. ²² Lêc Anutu kitya Sol lê king vêl di

vông i la lec Devit. Anutu nêl lec Devit bêga ên nêbê,

‘A xê Jesi nu Devit di a xêgyaa vin lec i, ên i ge xomxo wê ob vông yuac vihati tiyi xocbê a nêl ge.’

²³ “Mêd Anutu hilu kiyang nêbê Devit bue paha ti obêc lam hôm xomxo Islel lec. Om Yesu lam vông kiyang tyo vô nôn lec.

²⁴ “Di buc wê Yesu gên o lam lêm ge, Jon nêl kiyang vô he Islel vihati ên nêbê he i pilepac he di lipac mia. ²⁵ Vô kwabo lec wê Jon yuac ob pyap ge om Jon nêl ên nêbê, ‘Xam xovô ên xam nêb a letya? A o xomxo ti wê xam dô bin ge lêm. Xomxo ti obêc val timuên, di a o nivîha wê a obêc piwelac su vêl ên i vîxa ge lêm.’

²⁶ “Jon nêl bêge, om xam lige wê xam tu Eblaham nue gee hixôn xam tibii ba wê xam xona ên Anutu gee, xam ngô lê. Kiyang wê Anutu nêl nêb ob hôm il lec ge, Anutu vông i lam pyap vô il. ²⁷ Ên xomxo Jerusalem hixôn he nêl xomxo levac, he o xovô Yesu lêm, di he o xovô plopete kiyang wê he mi kitong vô buc sabat ge kehe lêm. Om he vông kiyang vô Yesu nêb ob hi i yib, lêc môp wê he vông ge vông plopete kiyang vô nôn lec. ²⁸ He o tulec i nêl nipaên ti lêm, lêc he kitaa Pailat ên nêb i hi i yib. ²⁹ He vông i tiyi kiyang vihati wê plopete kivuu lec Yesu ilage, nang dêc he kwax Yesu ninivi vêl ên xax pola di kô mi la lii vac lôva. ³⁰ Lêc Anutu tîpi vô i kidi lec vac yibên ³¹ di buc tîbeac Yesu hilung i vô he wê he mi la hixôn i gê Galili mi la Jerusalem ge. Di gwêbaga xomxo tîgee nêl Yesu kehe kitong vô lie Islel.

32 “Om xe ob nêl xolac nivihã vò xam bêga bê kiyang wê Anutu hîlu vò buge ilage, 33 Anutu vông kiyang tige vò nôn lec vò he bue il, ên wê tipî vò Yesu kidi lec vac yibên ge. Tiyi xocbê kiyang wê yêp vac Sam ngwe wê vông yuu lec ge bêga nêbê,

‘Ông ge a nug ông, ãi gwêbaga a vông ông lêm vò levac.’

34 “Anutu tipî vò Yesu kidi lec vac yibên om Yesu ob yib i tiî vac mî ninivi pital lêm, tiyi xocbê kiyang wê Anutu nêl ilage ên nêbê,

‘Vizid nivihã wê a nêl vò Devit ge a ob vông i vò nôn lec vò xam.’

35 “Di kiyang ti yêp vac Sam ngwe bêga nêbê, ‘Ông ob sea num ngibua ninivi i loc pital lêm.’

36 “Il xovô ên il nêbê Devit vông i tiyi kiyang wê Anutu nêl vò i vò buc wê dô mavihã gê kibun ga ge, lêc yib ãi he yev i hixôn mae bue ãi i ninivi pital. 37 Lêc xomxo ti wê Anutu tipî vò i kidi lec vac yibên ge ninivi o pital lêm. 38 Om xam lige, xam vyac xovô kiyang wê xe nêl vò xam bêga bê xomxo tige wê ob kitya xam nêp nipaên vêl. 39 Xolac wê Moses vông ilage o tiyi wê ob kitya xam nêp nipaên vêl ge lêm. Lêc Yesu ge, xomxo ti obêc vông i vin i ge od Anutu obêc piwelac i vêl ên nipaên ãi vông i dô nivihã. 40 Om xam xona nêp ãi viac xam, ên kiyang wê plopete kivuu ilage i o lêc tulec xam lêm, kiyang wê nêl bêga nêbê,

41 ‘Xam wê xam so vyam vò Anutu kiyang ge, xam wê ãi yetac ãi nga vigêm vac myam, lêc xam obêc wib mî la vac nipaên. Ên

yuac ti wê a vông vô buc wê xam dô ge,
xomxo obêc nêl kitong vô xam lêc xam ob
vông i vin lêm.' ”

⁴² Pol nêl kiyang pyap di yuu Banabas nêb ob
la vixun, lêc xomxo kitaa yuu ên nêbê, “Muu lôm
lec sabat ngwe timuên ên lôm nêl kiyang tige i tii
vac.” ⁴³ He vihati lop mi la vixun, mêd he Yuda
hixôn tibii wê vông i vin Anutu di mi timu vô
Yuda môt gee he tibeac timu vô Pol yuu Banabas
vixa. Mêd yuu viac kiyang vô he ên nêbê he i dô
vac vizid wê Anutu vông ge.

⁴⁴ Vô buc sabat ngwe timuên xomxo wê dô
vigwe tige vihati kitucma ên nêb ob ngô Anutu
xolac. ⁴⁵ Lêc he Yuda yê wê xomxo tibeac
kitucma vô Pol yuu Banabas ge om he xêyaa vô
nipaên vô yuu di he so vya vô Pol hixôn xolac wê
nêl ge. ⁴⁶ Lêc Pol yuu Banabas xonaên ma di yuu
nêl kiyang xêkizêc vô he ên nêbê, “Ge nivîha wê
xe nêl Anutu xolac vô xam Yuda taxlee, lêc xam
vô nimim vô, om tiyi xocbê xam nêl ên xam nêbê
xam o tiyi wê xam ob dô mamviha luta lêc luta
ge lêm. Om xam ngô lê. Gwêbaga xe ob sea xam
di la vô tibii wê o Yuda lêm gee, ⁴⁷ ên Apumtau
nêl vô xe ên nêbê,
'A ob vông ông loc tiyi xocbê ngwax wê ob
linac vô he wê o Yuda lêm ge, di ông ob
hilung môt mavîha dôên vô xomxo kibun
ga vihati.' ”

⁴⁸ Xomxo wê o Yuda lêm gee ngô kiyang wê
Pol nêl ge di he xêyaa vô nivîha yang di he pimil
Apumtau xolac, mêd he wê Anutu vînoo he ên
nêb he ob dô mavîha luta lêc luta gee he vihati
vông i vin.

⁴⁹ Mêd Apumtau xolac la vô levac vac vigwe tigeê vihati. ⁵⁰ Lêc he Yuda vông vêx wê lê levac wê mi kitaa vô Anutu gee hixôn xomxo levac vac vigwe tigeê he nîlô kidi lec nêb ob hi Pol yuu Banabas, om he vông viyin vô yuu di tii yuu la vêl ên he ben. ⁵¹ Om yuu lîloo vîjuva vêl ên vîxa pitehe ên nêbê he i xovô bê he nêl nîpaên yêp vô he. Mêd yuu loc di la vigwe Aikoniam. ⁵² Di xomxo vông vinên wê dô Antiok gee he xêyaa vô nîvîha di Myakîlôhô Ngîbua hivun he xôn.

14

Pol yuu Banabas nêl xolac gê Aikoniam

¹ Gê vigwe Aikoniam Pol yuu Banabas vông i tiyi wê yuu vông gê Antiok ge. Om yuu la vac xumac lîlo wê he Yuda vông ge di nêl kiyang hixôn xêkizêc, om Yuda hixôn tibii ba he tîbeac vông i vin Yesu. ² Lêc he Yuda wê o vông i vin lêm ge nêl kiyang vaxvax lec xomxo vông vinên om vông tibii wê o Yuda lêm gee he xêyaa vô nîpaên vô xomxo vông vinên. ³ Mêd Pol yuu Banabas dô Aikoniam buc dia tya di nêl Apumtau xolac hixôn xêkizêc, di Apumtau vông xêkizêc vô yuu tiyi wê yuu ob vông do levac toto ya ge, ên nêbê xomxo i yê di xovô bê kiyang wê yuu nêl lec xêyaa vin lecên wê Apumtau vông ge, kiyang nôn vîxôhîlôg. ⁴ Lêc xomxo wê dô vigwe tigeê hîbu he la yuu, vîlu vông i vin he Yuda di vîlu vông i vin sinale. ⁵ Mêd he Yuda hixôn tibii ba kidi lec hixôn lie levac, ên nêb he ob vông viyin vô Pol yuu Banabas di nêx yuu ya ngîdax mi yuu i yib. ⁶ Lêc yuu ngô wê he nêb ob hi yuu ge om

yuu pec mi la Listla yuu Debi wê yêp vac vigwe levac Likionia ge, di la vigwe wê yêp kwabo ge ya hixôn. ⁷ Mêd yuu nêl xolac vac vigwe tigege vihati.

Pol yuu Banabas nêl xolac gê Listla

⁸ Xomxo vux ti dô vigwe Listla, léc ta kô i di vixa vô xêlehelehe di o mi vilee ti lêm. Mi dô kizêc. ⁹ Mêd xomxo tyo ngô kiyang wê Pol nêl ge mêd Pol yê i xêkizêc di xovô nêbê tyo vông i vin tîyi wê ob vông i vô nivîha lec ge, ¹⁰ om nêl vya levac ên nêbê, “Ông kidi lec mi le kisii.” Mêgem tyo kidi lec lutibed di vilee mi la.

¹¹ Tîbii tibeac yê wê Pol vông xomxo tige vô nivîha lec ge om he tyuc vac Likionia vya ên nêbê, “Anutu tu xomxo manôn di lop mi lam vô il.” ¹² Om he nêl he anutu kibun ga yuu lê lec Banabas yuu Pol, om nêl lê Sus lec Banabas di nêl lê Hemis lec Pol, ên Pol ge wê mi nêl kiyang tibeac. ¹³ Xumac ngîbua wê Sus vông ge yêp kwabo vô vigwe tige nînya. Mêd xomxo wê mi si daa vô Sus ge ti la kô bwoc levac vux ya hixôn ngaola di kô mi la vô vuayen ên xomxo nêb ob hi bwoc levac mi tung daa vô yuu. ¹⁴ Léc Banabas yuu Pol ngô kiyang tige om yuu nilô viyin di yuu lèx ngakwi wê yuu vông ge sea di tup mi la le vac xomxo mahigun di nêl vya levac ên nêbê, ¹⁵ “Xamê, bêna léc xam vông môp tibêge? Xii ga xomxo kibun ga xocbê xam ge. Léc xii lam ên xii nêb xii ob nêl kiyang nivîha vô xam bê xam sea susu nôn maên tige di pilepac nilôm i loc vô Anutu mavîha wê tung lag yuu kibun di gwec hixôn susu vihati yang ge. ¹⁶ Vixôhilôg,

vô buc ilage xomxo vac vigwe vîhati vông i tiyi xovôên wê heche va vông ge, di Anutu o le vac xôn lêm. ¹⁷ Lêc Anutu o xôpac ên xomxo di vông he lungên i lêm. Nge, vông môp nivîha vô il, xocbê vông lun lam gê kisii di vông yaên vô nôn tibeac, om vông yaên tiyi xam di vông xam xêmyaa vô nivîha.”

¹⁸ Yuu nêl kiyang tige vô he, lêc he vô xêkizêc nêb he ob tung daa vô yuu, om yuu nêl kiyang tige tii vac vac om he o tung daa vô yuu lêm.

He nêx Pol ya ngidax

¹⁹ Mêd Yuda ya lam gê Antiok yuu Aikoniam di val pilepac xomxo nîlô om he nêx Pol ya ngidax di didii i mi la vigwe ninyawehe ên he xo ên he nêb Pol yib. ²⁰ Lêc xomxo vông vinên val le ngivina Pol di i kidi lec di lax viyangtôv, di vigwe vidiiên ge yuu Banabas la vigwe Debi.

²¹ Yuu nêl xolac vô tibii Debi di he tibeac vông i vin. Pyap dêc yuu lax mi la Listla yuu Aikoniam di Antiok tii vac nang. ²² Yuu ngidu xomxo vông vinên xôn ya kiyang di nêl kiyang xêkizêc vô he ên nêbê, “Xam le xêkizêc vac vông vinên di xam o lêc sea lêm. Il ob kô viyin tibeac tax êdêc la dô vac Anutu ben timuên.” ²³ Mêd vac vigwe vîhati yuu vinoo gyovîxa wê ob viac xomxo vông vinên ge mêd yuu ngibua yaên di kitaa lec he vîhati ên nêb Anutu ti wê he vông i vin ge i viac he.

Pol yuu Banabas lax mi la Antiok vac vigwe levac Sîlia

²⁴ Pol yuu Banabas la vilee vac vigwe Pisidia di la vac vigwe levac Pampilia ²⁵ di la nêl Anutu xolac vô tibii Pega. Pyap dêc loc mi la Atelia,

²⁶ di lec sip di lax mi la Antiok. Antiok ge wê ilage xomxo vông yuu vac Anutu vigê nêb i viac yuu di yuu vông yuac. Mêd yuu vông yuac tyo pyap om yuu lax mi la Antiok. ²⁷ Yuu val Antiok mêd kituc xomxo vông vinên di nêl yuac vihati wê Anutu ngidu yuu xôn ge kitong vô he di nêl hixôn ên nêbê, “Gwêbaga Anutu vông tibii wê o Yuda lêm ge he ngô xolac hixôn di vông i vin.” ²⁸ Mêd yuu dô buc ya hixôn xomxo vông vinên tige.

15

Xomxo vông vinên kitucma gê Jelusalem

¹ He Yuda wê dô Judia gee he ya la Antiok di la nêl vô xomxo vông vinên bêga nêbê, “Xam obêc gôl nimnivi tiyi xolac wê Moses vông ilage lêm ge od o tiyi wê Anutu ob kô xam lec ge lêm.”

² He nêl bêge lêc Pol yuu Banabas yê kiyang tige tiyiên ma om he ngaênma levac lec kiyang tige. Om xomxo vông vinên vînoo Pol yuu Banabas hixôn xomxo ya ên nêb he i loc Jelusalem vô Yesu nue ngivihi yuu gyovixa ên he i titô kiyang wê he ngaênma lec ge.

³ Xomxo vông vinên vông he la, om he la môp Jelusalem di la vac vigwe toto vac Pinisia yuu Samelia di he nêl lec wê tibii wê o Yuda lêm gee tibeac pilepac nilô di vông i vin Yesu ge kitong vô xomxo vông vinên, om he wê ngô kiyang tige, he xêyaa vô nivîha.

⁴ Mêd he mîla tyip Jelusalem di xomxo vông vinên hixôn Yesu nue ngivihi di gyovixa, he kô Pol yuu Banabas he lie lec nivîha. Mêd Pol yuu

Banabas nêl yuac vihati wê yuu vông di Anutu ngidu yuu xôn ge kitong vô he. ⁵ Lêc Palisi ya wê vông i vin Yesu ge he kidi lec di nêl ên nêbê, “Xomxo vông vinên wê o Yuda lêm gee, xam gôl he ninivi di nêl vô he bê he i timu vô xolac wê Moses vông ge.”

⁶ Mêgem Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa kitucma ên nêb ob viac kiyang tige. ⁷ He nêl kiyang tibeac lec kiyang tige, pyap dèc Pita kidi lec di nêl vô he ên nêbê, “Xam lige, xam xovô pyap ên xam nêbê ilage Anutu vînoo a vac xam mahigun ên nêb a la nêl xolac vô tibii wê o Yuda lêm gee ên he i ngô di vông i vin. ⁸ Mêd Anutu wê xovô il vihati nilôd ge vông Myakilôhông Ngibua vô he tiyi xocbê vông vô il Yuda ilage. Om il xovô ên il nêbê Anutu yê he nivîha. ⁹ Di Anutu o vông môp bangwe vô il Yuda di vông bangwe vô he tibii ba lêm. Nge, he vông i vin om Anutu vông he vô paha lec. ¹⁰ Di bêna lêc xam nêb xam ob yaxên Anutu? Moses xolac vông viyin vô buge ilage di il gwêbaga hixôn, di il o tiyi wê il ob kilê viyin tige lêm. Di bêna lêc xam nêb xam ob lii viyin tige lec he wê o Yuda lêm ge hixônê? ¹¹ Il vông i vin ên il nêbê xêyaa vin lecên wê Apumtau Yesu vông ge ob vông il dô madviha di he êno ob dô maviha.”

¹² Pita nêl bêge mêd Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa dô kiyang maên di ngô kiyang wê Pol yuu Banabas nêl ge, om yuu nêl lec do levac wê Anutu ngidu yuu xôn di yuu la vông vac tibii madiluhu ben ge.

¹³ Yuu nêl kiyang pyap mêd Jems nêl ên nêbê, “Xam lige, xam ngô kiyang wê a ob nêl ge.

14 Saimon Pita nêl vô xam gwêba ên nêbê taxlee Anutu xo tibii wê o Yuda lêm ge ên nêb ob vinoo he ya tu i nue. 15 Di kiyang wê he plopete kivuu ilage nêl kiyang tige bêga nêbê,

16 'Apumtau nêl ên nêbê, "Tîmuên ge a obêc vena, di Devit xumac wê kipê ge a ob vena lox paha vac. Di susu wê vô nipaên vac xumac ge, a ob viac vô i tii vac. 17 Om he wê o Yuda lêm ge, he ob vông yuac lec myagên Apumtau. He ge wê a vinoo he ên a nêb he i tu a nuge." 18 Kiyang tige Apumtau vya wê nêl ilage mi i yêp.'

19 "Mêgem xovôên wê a vông ge bêga nêbê il ob vông viyin tibeac vô tibii ba wê pilepac he ge lêm. 20 Lêc il ob kivuu kipihac i loc vô he bêga bê he i kol he ên yaên wê xomxo tung i tu daa vô anutu kityooên ge, di he i o lêc vông môp yôdac vêx yuu vux lêm, di he i o ya lili wê he ngibina kwa di hi dô vac nilô ge lêm, di he yaên hi i ma. 21 Ên kiyang wê yêp vac Moses xolac ge, xomxo mi nêl xolac tige vac vîgwe vihati di xomxo mi kitong xolac tige vac xumac lilo tiyi buc sabat vihati. Môp tige yêp ilage di i val tyip lec gwêbaga hixôn."

Yesu nue ngivihî hixôn gyovixa vông kipihac la vô tibii vông vinên wê o Yuda lêm ge

22 Mêgem Yesu nue ngivihî hixôn gyovixa hixôn xomxo vông vinên vihati nêb ob vinoo lie ya ên vông he i loc hixôn Pol yuu Banabas mi loc Antiok. Om he vinoo Judas wê lê ngwe nêbê Basabas ge yuu Sailas, ên yuu ge xomxo levac wê he Yuda vông ge. 23 Yuu kô kipihac wê Yesu nue

ngivihî hixôn gyovixa kivuu bêga nêbê, “Yesu nue ngivihî hixôn gyovixa kivuu kipihac tiga di vông i loc vô xam tibii Antiok yuu Silia di Silisia wê xam vông i vin Yesu gee. ²⁴ Xe ngô wê xomxo ya kidi vac xe mahigun di loc juda xam nilôm ya kiyang di vông xam nilôm vô viyin. Lêc xe o vông he loc vô xam lêm. ²⁵ Mêgem xe kitucma di hilu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob vînoo xomxo yuu i loc vô xam hixôn il lig Pol yuu Banabas wê xe xêmyaa vin lec yuu ge. ²⁶ Pol yuu Banabas o xona ên wê xomxo nêb ob hi yuu yib lec Yesu Kîlisi lê ge lêm. ²⁷ Om xe vông Judas yuu Sailas loc vô xam di yuu ob nêl kiyang tiga hixôn vô xam. ²⁸ Myakilôhông Ngibua dô hixôn xe di xe hilu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob vông viyin tibeac vô xam lêm. Dom môp wê xam ob timu vô ge bêga bê ²⁹ xam kol xam ên susu yaên wê xomxo kô mi la tung i tu daa vô anutu kityooên ge, di xam waên hi i ma, di xam o wa lilii wê xomxo ngibina kwa di hi dô vac nilô ge lêm, di xam o lêc vông yôdac vêx yuu vux lêm. Xam obêc sea môp nipaên tigeê, od obêc nivîha. Vidiiên xam. Xam dô nivîha.”

³⁰ Mêd xomxo vông vinên vông he la mêd he mîla Antiok di kituc xomxo vông vinên vihati di vông kipihac tyo vô he. ³¹ He kitong kipihac pyap di he xêyaa vô nivîha ên kiyang nivîha wê yêp vac kipihac ge. ³² Judas yuu Sailas ge plopete yuu om yuu nêl kiyang tibeac mangwe vô he ên nêb i ngîdu he xôn di he i vông i vin xêkizêc. ³³ Mêd Judas yuu Sailas dô Antiok buc dia hixôn he. Pyap dêc lie Antiok nêl kiyang nivîha vô yuu di vông yuu lax vô he Jelusalem wê vông yuu

lam ge. ³⁴ [Lêc Sailas nêb ob dô Antiok om dô.]
³⁵ Mêd Pol yuu Banabas dô Antiok, di yuu hixôn xomxo tibeac mangwe nêl Apumtau xolac kitong vô he Antiok.

Pol yuu Banabas seama

³⁶ Buc ya la vêl di Pol nêl vô Banabas ên nêbê “U ob lax mi la vô lige wê u la nêl Apumtau xolac vac he ben ilage, di tup vac he mi xê bêc he dô nivîha, me?” ³⁷ Mêd Banabas nêb Jon Mak i loc hixôn yuu, ³⁸ lêc Pol nêl ên nêbê, “Jon Mak sea u gê Pampilia ilage di o vông yuac ti hixôn u lêm, om ob la hixôn u lêm.” ³⁹ Om yuu nêlma lec kiyang tige di seama, om Banabas kô Mak di yuu lec sip mi la vigwe Saiplas, ⁴⁰ di Pol kô Sailas ên nêb yuu ob la, om lie vông vinên vông yuu vac Apumtau vigê ên nêb i viac yuu. ⁴¹ Mêd yuu la vac vigwe Silia yuu Silisia vihati di ngidu xomxo vông vinên xôn.

16

Timoti la hixôn Pol

¹ Pol kidi vac Antiok di la Debi yuu Listla mi la tulec xomxo vông vinên ti lê nêbê Timoti. Timoti ta ge vêx Yuda ti wê vông i vin Yesu ge, di ma ge tibii Glik ti. ² Mêd Timoti lie vông vinên vac vigwe Listla yuu Aikoniam gee nêl i kitong nêbê i xomxo nivîha. ³ Mêgem Pol nêb Timoti i loc hixôn i om kô Timoti mi la gôl ninivi tiyi môt wê he Yuda vông ge. Pol xo he Yuda di vông môt tige, ên he Yuda vac vigwe tige vihati, he xovô wê Timoti ma ge tibii Glik. ⁴ Mêd he la tup vac vigwe vihati di nêl kiyang wê Yesu nue

ngivihî hixôn gyovixa hilu gê Jelusalem ge kitong vô xomxo vông vinên ên nêb he i timu vô. ⁵ Om xomxo vông vinên vac konglegesen vîhati vông i vin xêkizêc dî naba levac wê he vông ge le lec mi la kisii tiyi buc vîhati.

Pol yê vîvia lec wê xomxo Masedonia tyuc i ge

⁶ Myakilôhông Ngibua le vac he xôn ên nêb he i o nêl xolac vô tibii Esia lêm, om he la tup vac vigwe Plisia yuu Galesia. ⁷ Mêd he mîla vigwe Misia dî xo nêb he ob la vigwe Bitinia, lêc Myakilôhông Ngibua wê Yesu vông ge le vac he xôn nêb he locên Bitinia i ma. ⁸ Mêgem he luu Misia vêl dî la Tloas. ⁹ Mêd vô bucên tige Pol yê vîvia ti nêbê xomxo Masedonia ti le kisii dî kitaa i ên nêbê, “Ông sox lam Masedonia ên lam hôm xe lec.” ¹⁰ Pol yê vîvia tige pyap mêd lutibed a, Luk, hixôn he, xe myag môp wê xe ob la Masedonia ge, ên xe xovô ên xe nêbê Anutu keac xe ên nêb xe la nêl xolac vô tibii viyang tiganê.

Pol la vigwe Pilipai dî Lidia vông i vin

¹¹ Mêgem xe lec sip gê Tloas dî la bôbac vô vigwe Samotles. Mêd xe xêp dî vidiiên xe kô sip mi la Niapolis. ¹² Mêd xe sea Niapolis dî mîla vigwe levac Pilipai wê yêp vac vigwe levac Masedonia ge. Vigwe tige tibii Lom viac. Xe dô vigwe tige buc ya, ¹³ dî buc sabat xe sea vigwe nilô dî mîla vô mîa ên xe xo ên xe nêb mêd vigwe wê xomxo mi kitaa lec ge yêp vô mîa tige. Mêgem xe mîla vô vêx ya wê kitucma mi xeedô ge, om xe la dô hixôn he dî nêl xolac vô he. ¹⁴ Vêx ti lê nêbê Lidia ngô kiyang tige. Lidia lam gê vigwe Taiataila dî mi vông yuac bisnis lec

nivimihi hi. Lidia mi kitaa vô Anutu di Apumtau pilepac i nilô di i vô ninya vô kiyang wê Pol nêl ge. ¹⁵ Mêd Lidia hixôn xomxo wê mi dô hixôn i ge he vihati lipac mia. Mêd Lidia nêl vô xe ên nêbê, “Xam obêc wê bêc a vông i vin Apumtau nôl ge od xam lam dô vac a bog.” Nêl kiyang xêkizêc vô xe om xe la dô hixôn i.

Pol yuu Sailas la dô vac xumac kalabuhu gê Pilipai

¹⁶ Buc ti xe nêb xe ob la vigwe ti wê xomxo mi kitaa vac ge, lêc xe mila tulec vêx yuac ti vac môp. Vêx tige, vimwo nipaên dô vac nilô di nêl kiyang vihati kitong om xomxo wê vêx tige vông yuac vô he ge, he kô mone levac lec kiyang wê vêx tige mi nêl ge. ¹⁷ Mêd vêx tige timu vô xe hixôn Pol vixam di tyuc ên nêbê, “Tibii tigae, Anutu ti wê luu baba vêl ge nue yuac, om he lam nêl môp wê Anutu ob vô xam vêl ên nipaên ge kitong vô xam.” ¹⁸ Vêx tyo nêl kiyang tibêge tiji buc tibeac om Pol ni nyag vô i di pop di nêl vô vimwo nipaên ên nêbê, “A nêl lec Yesu Kîlisi lê bêga bê ông lop mi loc vêl ên vêx tige.” Mêgem lutibed vimwo nipaên lop mi la vêl ên vêx tige.

¹⁹ Mêd xomxo levac wê vêx tige vông yuac vô he ge he yê di xovô nêbê he ob kô mone ti tii vac lêm, om he hôm Pol yuu Sailas xôn di kô yuu mi la vô xomxo levac vac vigwe wê he mi kitucma vac ge. ²⁰ He kô yuu mi la vô gavman levac manôn di nêl vô he ên nêbê, “Xomxo yuu ga, Yuda yuu. Yuu lam il bed ga nêb ob vông il vô nipaên. ²¹ Om yuu nêl kiyang ya lec môp wê gavman vibu ên nêb il Lom ob timu vô lêm ge.”

²² Mêd tibii wê lam kitucma gee vihati so vya vô Pol yuu Sailas, di gavman levac tigeê lêx yuu nêl ngakwi di nêl ên nêb xomxo i pisa yuu. ²³ Mêd he hi yuu mi yuu kô myavinê levac, pyap dêc vông yuu la vac xumac kalabuhu di nêl xêkizêc vô xomxo ti wê mi viac xumac kalabuhu ge ên nêb i yê yuu xôn. ²⁴ Mêd xomxo tige ngô kiyang wê he nêl xêkizêc vô i ge, om kô yuu mi la tung vac xumac nilô wê yêp mahigun ge di ving yuu vixa xôn ya plang.

²⁵ Vô vivuaên mahigun Pol yuu Sailas kitaa di vông lilo vô Anutu, di tibii vihati wê dô vac xumac kalabuhu gee he ngô hixôn. ²⁶ Lêc lutibed ngiyêg levac ti val di xumac kalabuhu yoc, di lutibed vuayen vihati tax di sen wê dô lec tibii kalabuhu vigê gee tul vêl ên he. ²⁷ Om tibii ti wê viac xumac kalabuhu ge kidi lec, lêc yê wê vuayen vihati tax mi la le myadongên ge, di xo ên nêbê tibii kalabuhu pec mi la, om loc hôm yipac nêb ob hi ici va yib. ²⁸ Lêc Pol keac vya levac vô i ên nêbê, “Hiên ông i ma, ên xe vihati dô.” ²⁹ Om xomxo tyo keac di he dii ngwax mi lam, di i tup mi la vô Pol yuu Sailas vac xumac lôma di la yev vixa kitu vô yuu hixôn ni yetacên. ³⁰ Mêd kô yuu mi la vixun di kinêg vô yuu ên nêbê, “Xomxo levac muue, a ob vông bêna êdêc Anutu i hôm a lec?”

³¹ Om yuu nêl lax vô i ên nêbê, “Ông vông i vin Apumtau Yesu di Anutu ob hôm ông lec hixôn vinême nume.” ³² Mêd yuu nêl Apumtau xolac vô xomxo tige hixôn xomxo vihati wê mi dô vac i ben gee. ³³ Vô buc tibed tige xomxo tige kô yuu

mì la lipac yuu ninivi wê tibii hi i vô kityax ge. Dì Pol yuu Sailas lipac xomxo tige hixôn vinê nue vihati. ³⁴ Pyap dêc xomxo tyo kô yuu mì la vac ben xumac lôma dì la vông yaên vô yuu, dì he vinê nue vihati xêyaa vô nivîha ên wê he vông i vin Anutu ge.

³⁵ Vigwe vidiiên titige gavman levac vông nue xêhipu val dì he nêl ên nêbê, “Ông piwelac xomxo yuu ge dì vông yuu i loc.” ³⁶ Om xomxo wê viac xumac kalabuhu ge la nêl vô Pol ên nêbê, “Gavman levac vông kiyang lam ên nêbê muu loc, om muu loc hixôn xêmyaa nivîha.”

³⁷ Lêc Pol la nêl vô xêhipu ên nêbê, “Xii ga tibii Lom yuu, lêc he hi xii vô xomxo tibeac manôn dì vông xii la dô vac kalabuhu vîdaaên. Dì he o tulec soên wê xii vông ge ti lêm, dì gwêbaga he nêb he ob vông xii la kiyang maên. Ge o tiyi lêm. Om heche va i lam kô xii mì loc.”

³⁸ Mêd xêhipu lax nêl kiyang tige vô gavman levace om he ngô dì xona mabu ên bo ti wê nêl ên nêbê yuu ge tibii Lom yuu. ³⁹ Om he la nêl kiyang malehe vô yuu ên nêbê, “Xe vông i so vô muu,” mêd kô yuu mì he la vixun dì nêl vô yuu ên nêbê, “Muu sea vigwe ga dì loc.” ⁴⁰ Pol yuu Sailas sea kalabuhu dì la vac xumac Lidia vông, dì yuu yê lie vông vinên dì nêl kiyang wê ob ngidu he xôn ge ya vô he, pyap dì yuu la.

17

Xomxo Tesalonaika nêb ob hi Pol yuu Sailas

¹ Pol yuu Sailas sea vigwe Pilipai dì la vigwe Ampipolis dì la vigwe Apolonia. Nang dì yuu

mila vigwe Tesalonaika. Xumac lilo wê he Yuda vông ge ti le vac vigwe tige, ² om Pol la vac xumac tige tiyi xocbê mi la vac ya ilage, om la vac xumac tige lu yon lec buc sabat di he Yuda nêlma lec kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge. ³ Mêd Pol nêl xolac kehe kitong vô he di nêl ên nêbê, “Kilisi ti wê xam dô bin ge, Anutu tyuc lec nêb ob kô myavinê di yib di kidi lec maviha vac yibên. Om Yesu wê a nêl i kitong vô xam gwêbaga ge, ge Kilisi tyo tige.” ⁴ Mêd xomxo wê ngô kiyang gee he ya vông i vin kiyang wê Pol nêl ge om he timu vô Pol yuu Sailas vixa, di tibii Glik wê mi kitaa vô Anutu gee hixôn tibii levac vinêe, he tibeac vông i vin hixôn.

⁵ Lêc he Yuda xêyaa vô myavinê vô yuu om he la kô tibii nipaên wê mi dô vax vac vigwe tigeê mêd he kituc xomxo tibeac di he xôn vông nididun levac vac vigwe Tesalonaika, di la ka bua ên xumac wê Jeson vông di myag Pol yuu Sailas ên nêb ob kô yuu mi la vô xomxo levac. ⁶ Lêc he o yêvô yuu lêm, om he didii Jeson hixôn lie vông vinên ya mi la vô gavman levac wê viac vigwe Tesalonaika ge, di nêl vô he ên nêbê, “Xomxo yuu wê la vac vigwe vihati mi la vông xomxo vô nipaên ge yuu val dô ga vac il bed. ⁷ Di Jeson ga kô yuu mi la vac i ben di he pwoo king Sisa kiyang vac di nêl ên nêbê king ngwe dô lê nêbê Yesu.” ⁸ Mêd gavman levac hixôn xomxo vihati ngô kiyang tige di yetac mabu. ⁹ Mêd he nêl vô Jeson he lie ên nêb he i kisuu kot, pyap di he la.

Pol yuu Sailas la vigwe Belia

10 Vô bucên tige xomxo vông vinên vông Pol yuu Sailas la, di yuu la vigwe Belia. Yuu mîla Belia mêd la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge. 11 He Yuda wê dô Belia gee he vô nînya lehe vô xolac luu Yuda wê dô Tesalonaika gee vêl, om he hôm kiyang wê yuu nêl ge lec nivîha di he mi kitong kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge tiyi lec buc vîhati ên nêb ob xovô bê kiyang wê yuu nêl ge, ge kiyang nôn, me? 12 Mêgem he Yuda tibeac, he vông i vin, di Glik levac wê dô hixôn he gee, vêx yuu xôn vux tibeac vông i vin hixôn. 13 Lêc he Yuda wê dô Tesalonaika gee ngô wê Pol la nêl Anutu xolac gê Belia ge, om he la Belia di la nêl kiyang vaxvax ya vô he Belia om vông he yetac di xêyaa vô myavîné vô Pol. 14 Om lutibed xomxo vông vinên vông Pol la gwec nînya di Sailas yuu Timoti dô Belia. 15 Mêd xomxo wê la hixôn Pol ge kô i mi la Atens, pyap di he lax mi la ben Belia, lêc Pol vông kiyang vô he nêbê Sailas yuu Timoti i loc lutibed vô i.

Pol nêl xolac vô tibii Atens

16 Pol dô bin Sailas yuu Timoti gê Atens, lêc yê wê anutu kityooên tibeac dô vac vigwe tige om vông i nîlô vô vîyin. 17 Mêgem Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge di he Yuda hixôn tibii ba wê vông i vin Anutu ge, he Pol nêlma lec xolac. Di buc vîhati Pol la nêl kiyang vô xomxo wê kitucma mi dô lec wetôv ge. 18 Om tibii wê vông i vin kiyang ti nêbê Epikulian ge hixôn he wê vông i vin kiyang wê nêbê Stoik ge he Pol ngaênma lec kiyang, di he ya nêl lec Pol ên nêbê, “Xomxo ti wê nêl kiyang vaxvax ge nêb ob nêl

kiyang vatya vô ilê?” Di he ya nêl ên nêbê, “Mêd ob nêl kiyang lec anutu wê xomxo ya vông.” He nêl bêge, ên he ngô xolac wê Pol nêl lec Yesu wê kidi lec vac yibên ge. ¹⁹ Om he kô Pol mi la vô kaunsil wê mi kitucma lec kitôn Aliopagas ge, di he nêl vô Pol ên nêbê, “Xe ob ngô kiyang paha wê ông nêl vô xomxo ya ge. ²⁰ Ên kiyang wê ông nêl ge, xe ngô di yaxên léc ge kiyang ba ti wê xe lungên ge, om ông nêl kiyang tyo kehe kitong ên xe ngô.” ²¹ Tibii Atens hixôn tibii wê la dô hixôn he gee, he mi kitucma tîyi buc vîhati ên he nêb he ob ngô kiyang paha di nêl kiyang paha. Di he o vông yuac ti hixôn lêm. Nge, he dô vac môp tige tîbed.

²² Om Pol kidi mi la le vac he kaunsil mahigun di nêl vô he ên nêbê, “Xam tibii Atens. A xê wê xam vông yuac levac lec kitaaên vô anutu ya, ²³ ên a tup vac vigwe wê xam vông ge di a xê anutu wê xam mi kitaa vô ge, di a xê alta ti wê kiyang yêp lec bêga nêbê, ‘Alta tiga anutu wê xe lungên ge, ixê.’ Om Anutu tige wê xam lungên léc xam mi kitaa vô ge, a ob nêl i kitong vô xam.

²⁴ “Anutu tige wê tung kibun hixôn susu vîhati yang, di i ge Apumtau wê viac lag yuu kibun om ob dô vac xumac wê xomxo lox ya vigê ge lêm. ²⁵ Anutu ge, susu ti o ma ên i lêm, di xomxo ti ob vông yuac ên ngidu i xôn lêm. Ên ici va vông myakilôhô hixôn mavîha vô xomxo di vông susu tîbeac vô he. ²⁶ Taxlee Anutu tung xomxo tîbed di xomxo vô tîbeac lec, mêd Anutu vông mi he dô lec kibun ga kidu kidu di ici va vông buc vô he di vông yôg vac kibun wê he ob dô

lec ge. ²⁷ Anutu nêb xomxo vîhati i vông yuac lec myagên i ên he obêc tulec i. Lêc Anutu o dô teva ên il lêm. ²⁸ Anutu ge wê vông xêkizêc vô il di il dô madviha di il vîlee mi la di lôm. Tiyi xocbê xam lime wê piyôp levac ge nêl ên nêbê, 'Il vîhati tu i nue.' ²⁹ Il ga Anutu nue om il ob nêl bê Anutu ge tiyi xocbê susu wê xomxo vaci piyôp xovô, di he tixuu lec gol yuu silva di ngidax ge lêm. ³⁰ Ilage xomxo o xovô Anutu lêm, lêc Anutu o nêl kiyang ti lec he lêm. Lêc gwêbaga Anutu nêl kiyang vô xomxo vac vigwe vîhati ên nêbê he i pilepac he. ³¹ Ên Anutu vînoo buc ti pyap, om obêc yaxên xomxo vîhati nêl kiyang i yêp bôbac vô buc tige. Anutu vông yuac tige vac xomxo ti vigê om tîpi vô xomxo tyo kidi lec maviha vac yibên, ên nêbê xomxo vîhati i xovô bê Anutu vînoo xomxo tige vixôhilôg."

³² Xomxo tigeê ngô kiyang wê Pol nêl lec xomxo ti wê kidi lec maviha vac yibên ge, om he ya nêl kiyang manôn nipaên ya lec Pol, lêc he ya nêl ên nêbê, "Buc ti xe ob ngô kiyang tige i tii vac nang." ³³ Pyap dêc Pol sea he di la. ³⁴ Lêc xomxo ya vông i vin kiyang wê Pol nêl ge di timu vô i vixa. He wê vông i vin ge ti lê nêbê Daionisias wê kaunsil vac vigwe Aliopagas ge ti, yuu vêx ngwe lê nêbê Damalis, di xomxo ya hixôn.

18

Pol la vông yuac vac Kolin

¹ Pol sea Atens di la Kolin, ² di mila tulec Yuda vux ti lê nêbê Akwila wê ben kehe Pontas ge. Ilage Akwila yuu vinê Plisila dô Lom wê yêp vac

vigwe levac Itali ge, léc king Klodias nêl ên nêbê he Yuda he i sea Lom. Om yuu sea Lom di la dô Kolin. Buc ya lam la vêl di Pol mîla vô yuu, ³ léc yê yuac wê yuu vông ge tîyi xocbê yuac wê i vông ge, om la dô hixônyuu di yon duu xumac sel di tibii kisuu. ⁴ Mêd buc sabat vîhati Pol la vac xumac lîlo wê he Yuda vông ge mî la nêl kiyang tibeac vô he, ên nêb he Yuda hixôn tibii ba he i vông nilô i loc vô Yesu di vông i vin.

⁵ Mêd Sailas yuu Timoti lam gê Masedonia di val vô Pol, di Pol nêl xolac vô he Yuda tîyi lec buc vîhati di nêl vô he ên nêbê, “Yesu ge Kîlisi wê Anutu vinoo i pyap ge.” ⁶ Léc he Yuda pwoo Pol vya vac di so vya vô i om Pol lîloo vîjuva vêl ên ngakwi wê i vông ge ên nêbê he i xovô nêl nîpaên wê he vông ge, di nêl vô he ên nêbê, “Xam obêc wib mî la vac nîpaên ge od ge myaviwen wê xacxam va vông, ên a o vông nîpaên ti vô xam lêm. Om gwêbaga a ob sea xam di la nêl xolac vô tibii madîluhu wê o Yuda lêm gee.” ⁷ Mêgem Pol sea he mî la dô vac tibii ti ben lê nêbê Tisias Jastas. Tisias ge mî kîtaa vô Anutu, di i xumac le kwabo vô xumac lîlo wê he Yuda vông ge. ⁸ Di xomxo levac ti wê mî viac he Yuda xumac lîlo ge lê nêbê Klispas hixôn vinêe nue vông i vin Apumtau, di tibii Kolin tibeac ngô xolac wê Pol nêl ge di vông i vin di lipac mia.

⁹ Vô bucên ti Anutu vông vîvia ti lam vô Pol bêga nêbê, “Xonaên i ma. Ông nêl xolac di le i o dô xôa maên lêm. ¹⁰ Ên a dô hixôn ông, om xomxo ti o tîyi wê ob vông ông vô nîpaên ge lêm, ên xomxo wê tu a nuge ge tibeac dô vac vigwe tiga.” ¹¹ Om Pol dô Kolin tîyi klîsmas ti di dentuc

vigê vilu di sec ti, di tixuu tibii Kolin ya Anutu xolac.

¹² Vô buc wê Galio tu gavman levac di viac vigwe Glik ge he Yuda tibeac kitucma di la hôm Pol xôn di kê mi la vông kiyang vô ¹³ di nêl ên nêbê, “Xomxo tiga tixuu xomxo lec môp kitaên lê, lêc la môp bangwe di o tiyi xocbê xolac wê xe vông ge lêm.” ¹⁴ Mêd Pol nêb ob nêl kiyang, lêc gavman levac Galio nêl vô he Yuda ên nêbê, “Xam Yuda, xomxo tiga obêc pwoo kiyang wê gavman vông ge vac, me obêc vông môp nipaên ya ge od a ob ngô kiyang wê xam nêl ge. ¹⁵ Lêc xam lam kinêg a lec kiyang hixôn lê di xolac wê xacxam va vông ge, om xacxam va kê xam kiyang mi loc viac, ên a ob ngô kiyang tibêge lêm.” ¹⁶ Mêd Galio tii he vêl ên kot, ¹⁷ di he la hôm xomxo levac wê mi viac Yuda xumac lilo ge ti lê nêbê Sostenis xôn di kê mi la hi vô gavman levac Galio manôn di Galio yê lêc o nêl kiyang ti lec lêm.

Pol lax mi la Antiok wê yêp vac vigwe levac Silia ge

¹⁸ Pol dô Kolin buc ya, nang dêc sea xomxo vông vinên tigeê, di Pol hixôn Plisila yuu Akwila yon la Senkليا ên nêb ob lec sip mi la Silia. Gê Senkليا Pol hilu kiyang ti vô Anutu om kiping bazub lihi. ¹⁹ Yon mila Epesas, di Pol sea yuu dô di la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge di la nêl kiyang vô he. ²⁰ Mêd he nêl vô Pol ên nêb i dô hixôn he buc ya, lêc Pol nêl nêb ob la. ²¹ Om buc wê ob sea he ge od nêl vô he ên nêbê, “Anutu obêc tyuc lec ge od a obêc vena vô xam tii vac.”

Pyap di Pol sea he di la lec sip mi la. ²² La lec sip mi la Sisalia, léc sip mila le di i lop vêl ên sip di la Jerusalem mi la keac vô xomxo vông vinên. Pyap di i loc mi la Antiok.

Apolos nêl xolac gê Epesas

²³ Mêd Pol dô Antiok buc ya, nang dèc kidi vac Antiok di la tup vac vigwe wê yêp vac vigwe levac Galesia yuu Plisia ge, di la nêl kiyang vô xomxo vông vinên ên nêb i ngidu he xôn.

²⁴ Yuda ti lê nêbê Apolos wê ben Aleksandlia ge mila dô Epesas. Apolos ge mi nêl kiyang nivîha di xovô kiyang vîhati wê yêp vac kipihac xolac ge. ²⁵ Ilage xomxo nêl Apumtau Yesu môp kitong vô Apolos mi i xovô di i nilô kidu i nêb ob timu vô xolac vîhati, om Apolos nêl Yesu kitong bôbac vô xomxo, léc môp mia lipacên ge, xovô wê Jon lipac xomxo ge tîbed. ²⁶ Mêd Apolos la nêl xolac vac xumac lîlo wê he Yuda vông ge di xonaên ma, di Plisila yuu Akwila ngô kiyang wê Apolos nêl ge, om kô i mi la vac yuu ben di la nêl Anutu môp yuu xolac wê Apolos lungên ge vîhati kitong vô i. ²⁷ Mêd Apolos nêb ob la vigwe Glik di lie vông vinên Epesas tyuc lec nêb i loc. Om he kivuu kipihac ti di vông i la vô xomxo Glik ên nêbê he i kô Apolos lec nivîha. Mêgem Apolos mila Glik, di xomxo wê Anutu xêyaa vin lec he mi he vông i vin gee, Apolos ngidu he xôn. ²⁸ Apolos he Yuda ngaênma lec xolac vô xomxo tîbeac manôn, léc Apolos nêl kiyang hixôn xêkizêc om hi he nêl kiyang tô mi la. Ên Apolos nêl kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge kitong vô he om vông xovôên vô

he ên nêbê Yesu ge Kilisi wê Anutu vinoo pyap ge.

19

Pol la nêl xolac gê Epesas

¹ Apolos dô Kolin di vô buc tige Pol la tup vac vigwe kitôn di mila Epesas. Di mila tulec xomxo vông vinên ya ² di kinêg vô he ên nêbê, “Buc wê xam vông i vin taxlee ge, Myakilôhô Ngibua lam dô hixôn xam, me?” Lêc he nêl ên nêbê, “Xe o ngô kiyang ti lec Myakilôhô Ngibua lêm.” ³ Om Pol kinêg vô he ên nêbê, “Om xam lipac mia tina?” Lêc he nêl ên nêbê, “Xe lipac mia tiyi wê Jon vông ge.”

⁴ Mêd Pol nêl ên nêbê, “Ilage Jon lipac xomxo wê pilepac he di vô nîmi vô nîpaên ge, di nêl vô he ên nêbê he i vông i vin xomxo ti wê ob val timuên ge. Xomxo tige Yesu.” ⁵ Xomxo tigeê ngô kiyang wê Pol nêl ge om he lipac mia lec Apumtau Yesu lê. ⁶ Mêd Pol vyax vigê lec he di Myakilôhô Ngibua lam hivun he xôn di vông he keac vac tibii toto vya wê he lungên ge di he nêl kiyang tiyi xochê plopet ge. ⁷ Xomxo tigeê vigê yuu di tô mi la yuu.

⁸ Mêd Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge di la nêl Anutu xolac vô xomxo hixôn xêkizêc di xonaên ma. Pol nêl Anutu ben kehe kitong vô he. Pol vông môm tibêge tiyi dentuc yon. ⁹ Lêc xomxo ya nîlô xêkizêc om he o vông i vin kiyang wê Pol nêl ge lêm, di he la nêl kiyang nîpaên lec môm wê Yesu vông ge vô xomxo tibeac manôn. Mêgem Pol hixôn xomxo vông vinên sea he di

la dô vac xumac wê Tilanas mi tixuu xomxo vac ge, di Pol viac kiyang nivihã vô xomxo tiyi buc vihati. ¹⁰ Pol vông môp tibêge tiyi lec klismas yuu, om Apumtau xolac la vô he Yuda hixôn he Glik wê dô vac vigwe levac Esia ge vihati.

Kiyang lec Siva nue vux

¹¹ Anutu vông xêkizêc vô Pol om Pol vông do levac tibeac, ¹² om xomxo kô Pol nivimihã wê ka bazub ya ge hixôn i nêñ ngakwi ya mi la vông vô xomxo wê yidac ge di he vô nivihã lec, di xomxo wê vimwo nipaên dô vac he nilô ge, vimwo nipaên pec mi la vêl êñ he.

¹³ Yuda ya mi vilee vac vigwe viyang viyang di la tii vimwo nipaên vêl êñ xomxo, di he ya tixuu nêb ob nêl Apumtau Yesu lê di tii vimwo nipaên vêl lec Yesu lê. Om he nêl bêga nêbê, “Yesu ti wê Pol nêl i kitong ge, xe nêl vô ông lec i lê bêga bê ông lop mi loc vêl êñ xomxo tige.” ¹⁴ Xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge ti lê nêbê Siva, nue vux vigê vilu di sec yuu vông môp tibêge, ¹⁵ lêc vimwo nipaên nêl vô he êñ nêbê, “A xovô Yesu di a xovô Pol, lêc xam ge letya?” ¹⁶ Mêd xomxo ti wê vimwo nipaên dô vac i nilô ge hôm he xôn di hi he ninivi vô nipaên di lêx he ngakwi sea, om he sea xumac tige di pec mi la xêtuac. ¹⁷ Mêd he Yuda hixôn he Glik wê dô Epesas gee vihati ngô kiyang tige om he xona mabu di pimil Apumtau Yesu lê. ¹⁸ Mêgem xomxo vông vinên tibeac lam nêl he nêñ nipaên wê mi vông ge kitong seac, ¹⁹ di he wê mi vông yevac ilage kituc he kipihac yevac lam di si lec ngwax vô xomxo vihati manôn. Kipihac tige, he kisuu lec mone

levac tiyi xocbê 50,000 kina. ²⁰ Mêgem Apumtau xolac la vô levac vac vigwe tibeac.

Tibii Epesas vô nididun levac lec he anutu Atemis

²¹ Pyap dêc Myakilôhô Ngibua vông xovôên vô Pol, om Pol nêl ên nêbê, “A ob la tup vac vigwe Masedonia yuu Glik di la Jelusalem. Pyap di a ob la Lom hixôn.” ²² Mêd Pol vông Timoti yuu Elastas wê yuu mi ngidu i xôn ge yuu la Masedonia, di Pol dô myabo tya gê Esia.

²³ Vô buc tige xomxo ya vông vevac vô môm wê Apumtau vông ge di vông nididun levac. ²⁴ Ên xomxo ti dô Epesas lê nêbê Demitlias wê mi vông yuac lec silva. Demitlias vông xumac nipwo ya silva tiyi xocbê xumac ngibua wê anutu kityooên Atemis vông ge. Demitlias he nue yuac kô mone mabu lec yuac tige, ²⁵ om Demitlias kituc nue yuac hixôn tibii wê mi vông yuac tibêge lam di nêl vô he ên nêbê, “Xame, xam xovô wê il kô mone mabu lec yuac wê il mi vông ge. ²⁶ Lêc xam wê di ngô wê Pol val pilepac xomxo tibeac nilô di he vông i vin kiyang wê nêl ge. Ên Pol nêl ên nêbê anutu wê xomxo vông ya vigê ge, ge o Anutu nôl lêm. Pol lam nêl kiyang tige vac il bed di nêl vac vigwe levac Esia vihati hixôn. ²⁷ Om kiyang wê Pol nêl ge ob vông yuac bisnis wê il vông ge lê vô nipaên, di xumac ngibua wê anutu Atemis vông ge, xomxo ob yê tiyi xocbê xumac pileva. Atemis ge il anutu vêx wê il Esia hixôn xomxo vac vigwe vihati mi kitaa vô ge, lêc Pol kiyang ob vông lê levac wê Atemis vông ge vô nipaên.”

²⁸ Xomxo tigeê ngô kiyang wê Demitlias nêl ge om he xêyaa vô myavinê di he tyuc vya levac ên nêbê, “Atemis wê il Epesas vông ge i vêx levac.” ²⁹ Mêd tyucên tige la vac vigwe Epesas vihati om tibii vihati vông didun levac di tup mi la hôm Gaias yuu Alistakas xôn di didii yuu di he la vac vigwe wê he mi kitucma vac ge. Yuu ge Masedonia yuu wê mi la hixôn Pol ge. ³⁰ Pol nêb ob la vac tibii wê kitucma gee mahigun, lêc xomxo vông vinên le vac xôn nêb i locên i ma. ³¹ Dêc gavman Esia mangwe wê Pol nipipu ge he vông kiyang la vô Pol nêbê i loc vacên kitucmaên i ma.

³² Mêd xomxo wê kitucma gee, he tibeac o xovô kitucmaên tige kehe lêm, om he piyôp juda di he ya tyuc kiyang bangwe di ya tyuc kiyang baba ya. ³³ Om Yuda ya kô lie ti lê nêbê Aleksanda mi la tung vac tibii kitucmaên mahigun ên nêbê i nêl kiyang vô he, om Aleksanda vông vigê la kisii ên nêb ob nêl kiyang. ³⁴ Lêc xomxo tigeê yê Aleksanda di xovô nêbê ge Yuda ti, om he vihati tyuc vya yêp tibeac ên nêbê, “Atemis wê il Epesas vông ge i vêx levac.” Mêd he tyuc vya tibêge tiyi hiyôv manôn yuu.

³⁵ Mêd xomxo levac wê mi kivuu kiyang wê he Epesas vông ge ti lam keac lec he di he dô kiyang maên, di i nêl vô he ên nêbê, “Xam Epesas, bêna lêc xam tyuc vya lec Atemis? Xomxo vihati xovô ên nêbê il Epesas viac xumac ngibua wê Atemis vông ge di il viac ngidax ngibua wê tô gê kisii ganê mi lam ge hixôn. ³⁶ Xomxo ti tiyiên ma wê ob pwoo kiyang tige vac, om xam dô didun maên, di xam o lêc vông môp nipaên decdec

lêm. ³⁷ Xam kô xomxo yuu ge mi lam, léc yuu o vun susu ti vac xumac ngibua lêm, di yuu o so vya vô anutu wê il vông ge lêm. ³⁸ Om Demitlias he nue yuac obêc nêb vông kot vô xomxo ti ge, od buc wê xomxo ob vông kot lec ge yêp, di gavman levac dô, om he i loc vông kiyang vô gavman levac ên i titô he nêb kiyang. ³⁹ Léc kiyang wê xam vông ge ya obêc gên yêp ge od buc wê kitucmaên ge xam nêl kiyang tige di il hi i yib. ⁴⁰ Ên môp wê il vông gwêbaga tiyi wê il ob tulec myaviwen levac, ên il lam kitucma mi vông didun levac, léc gavman obêc kinêg kitucmaên tiga kehe vô il ge, od o tiyi wê il ob nêl kiyang ti lax vô he ge lêm.” ⁴¹ Xomxo levac nêl bêge vô he di vông he toto la.

20

Pol la tup vac vigwe Masedonia yuu Glik

¹ Nididun wê Epesas vông ge tiyôô, di Pol keac xomxo vông vinên kituc lam vô i di viac kiyang vô he ên nêb i ngidu he xôn. Pyap dêc pul he vigê di sea he di la Masedonia. ² Mêd Pol tup vac vigwe Masedonia vihati di nêl kiyang tibeac vô xomxo vông vinên ên nêb i ngidu he xôn. Pyap di i la Glik ³ di la dô dentuc yon. Nang dêc Pol nêb ob lec sip mi la Silia, léc he Yuda wê dô Glik ge hilu kiyang xôn nêb ob hi Pol i yib om Pol xo nêb ob lax mi la Masedonia. ⁴ Xomxo wê la hixôn Pol ge he lê nêbê Sopata wê ma Pilas wê lam gê Belia ge, di Alistakas yuu Sekandas wê yuu lam gê Tesalonaika ge, di xomxo Debi ti lê nêbê Gaias, di Timoti, di Tikikas yuu Tlopinas wê yuu lam gê

vigwe levac Esia ge. ⁵ Xomxo tige la dô bin xe gê Tloas. ⁶ Di xe dô di da levac wê Yuda mi ya blet wê yis maên ge lam la vêl, mêd xe lec sip gê Pilipai di la, di buc vigê vilu lam la vêl léc xe mîla Tloas di dô da ti gê Tloas.

Pol vông Yutikas kidi lec maviha

⁷ Xe kitucma lec da ên xe nêb xe ob xa yaên di xa pasa hixôn, mêd Pol nêl xolac vô xe ên nêb vidiiên titige ob sea xe di la, om nêl xolac dia di i la di la vivuaên mahigun. ⁸ Xe kitucma vac xumac nilô wêyêp kisii ge di lam tibeac tum vac. ⁹ Mêd xomxo ngivihi ti lê nêbê Yutikas la dô lec xumac vuayen nipwo kisii, mêd Pol nêl kiyang dia om Yutikas manôn yêp di i yêp nilô ma om tô lec vuayen nipwo tige di la kibun. Xumac nilô tige yêp kisii di nilô ti yêp vac mahigun di ti yêp ngibi. Om he lop mi la yê ngivihi tige léc yib. ¹⁰ Mêd Pol lop mi la vô xomxo tyo di le ni xocên kisii di hôm lec vigê di nêl vô he ên nêbê, “Xam o vô viyin lêm, ên ga dô maviha.” ¹¹ Mêd Pol lec mi lax kisii di lax ya hixôn xomxo vông vinên. Pyap di i nêl kiyang dia vô he di vigwe vidii lec, di sea he di la. ¹² Mêd ngivihi tyo dô maviha di he kô mi lax ben hixôn xêyaa nivaha.

Pol sea Tloas di la Mailitas

¹³ Mêd xe lec sip gê Tloas mi la mug mi la vigwe Asos, ên Pol nêl nêb ob la kibun mi la Asos di xe xôn obêc lec sip gê Asos. ¹⁴ Om Pol mîla vô xe gê Asos, di xe kô i lec sip di xe xôn la Mitilini. ¹⁵ Nang dêc xe sea Mitilini mi la, di vigwe vidiiên titige xe mîla kwabo vô vigwe Kaios, di xe xêp di vigwe vidiiên xe mîla Semos di vidiiên xe mîla

Mailitas. ¹⁶ Xe luu vigwe Epesas vêl, ên Pol nêb ob dô vigwe levac Esia buc tibeac lêm, ên xo nêb ob la lutibed ên la yê buc Pentikos gê Jerusalem.

Pol nêl kiyang vô gyovixa Epesas

¹⁷ Vac vigwe Mailitas Pol vông kiyang la vô gyovixa Epesas nêb he i loc vô i. ¹⁸ Om he mîla di Pol nêl vô he ên nêbê, “Xam xovô môp yuu yuac wê a lam vông vac xam mahigun vô buc wê a val Esia taxlee ge hixôn buc vihati wê a dô hixôn xam ge. ¹⁹ Di buc tibeac he Yuda hilu kiyang xôn nêb ob vông viyin vô a, om a dô vac viyin tibeac, di a lêg vô nipwo lec, léc a vông yuac wê Apumtau vông vac a vigêg ge. ²⁰ Di a o yax kiyang ti vun ên xam lêm. Nge, a nêl kiyang wê ob ngidu xam xôn ge vihati yêp seac vô xam. A tixuu xam vac kitucmaên di a loc tixuu xam vac xam toto bom hixôn. ²¹ Di buc tibeac a nêl kiyang xêkizêc vô xam Yuda hixôn xam tibii ba ên a nêbê xam pilepac nilôm i loc vô Anutu di xam vông i vin il lig Apumtau Yesu. ²² Om xam ngô lê. Gwêbaga Myakilôhô Ngibua nêl vô a nêb a la Jerusalem, léc viyin wê xomxo ob vông vô a gê Jerusalem ge, a lungên. ²³ Vac vigwe vihati wê a la dô vac ge Myakilôhô Ngibua nêl kitong vô a ên nêbê a ob kô viyin di tibii ob tung a vac xumac kalabuhu. ²⁴ Léc a nêb a ob vông yuac vihati wê Apumtau Yesu vông vô a ge i loc tiyi lec myahipu di a o xo a nignivi lêm. Yuac wê a ob vông ge a ob nêl vizid nivîha wê Anutu vông ge kitong vô xomxo.

²⁵ “Xam xovô bê ilage a loc tup vac xam di loc nêl Anutu ben kehe kitong vô xam, léc gwêbaga

a xovô ên a nêbê xam obêc wê a magnôn tii vac lêm. ²⁶ Om a ob nêl kiyang xêkizêc vô xam bêga bê xam ti obêc wib mi la vac nipaên ge od kiyang ti o yêp vô a lêm. ²⁷ Ên a o yax kiyang ti vun ên xam lêm. Nge, a nêl kiyang wê Anutu vông ge vîhati kitong vô xam. ²⁸ Om xam viac xam di xam viac Anutu nue vîhati, ên Myakilôhò Ngibua vînoo xam nêb xam viac he. Xam viac he i nivîha, ên Apumtau kisuu he ya hi wê ici va vông ge. ²⁹ A xovô ên a nêbê a ob sea xam di a ob la, di timuên xomxo nipaên ya obêc lam vac xam mahîgun di lam vông xam vô nipaên tiyi xocbê noo vîmen la hi bwoc sipsip ge. ³⁰ Di xacxam va ya obêc kidi vac xam mahîgun di nêl kiyang kityooên vô xam di didii xam mi lax timu vô he vîxa. ³¹ Om xam viac xam nivîha, di xam xovô bê tiyi kliskas yon a dô hixôn nilôg viyin yuu byagên, lêc a nêl Anutu xolac vô xam tiyi bucên yuu vîdiên vîhati.

³² “Di gwêbaga a ob tung xam vac Anutu vigê di xam dô vac kiyang xêyaa vin lecên wê Anutu vông ge. Ên kiyang tige tiyi wê ob vông xam le xêkizêc, di ob vông vizid wê Anutu nêb ob vông vô il vîhati wê il tu i nue ge vô xam hixôn.

³³ “A o kitaa gol yuu silva hixôn nivimihi vô xomxo ti lêm. ³⁴ Xam xovô ên xam nêbê aca va vigêg vông yuac di a tulec susu wê ngidu a xôn di ngidu xomxo wê dô hixôn a ge xôn. ³⁵ Yuac vîhati wê a vông ge nêl kitong vô xam bêga nêbê il ob vông yuac xêkizêc ên i ngidu xomxo wê he nêl xêkizêc ma ge xôn. Di il ob xovô kiyang wê Apumtau Yesu nêl bêga nêbê xomxo ti obêc vông

susu vô xomxo ngwe ge od xêyaa ob vô nivuha luu môp wê ob kô susu vô xomxo ngwe ge vêl.”

³⁶ Pol nêl kiyang tige pyap di yev vixa kitu vac di he gyovixa kitaa. ³⁷ Pyap di he vîhati byag mabu di kiva Pol xôn di pul i vigê. ³⁸ Di he nilô vô viyin levac ên kiyang wê Pol nêl vô he ên nêbê, “Xam obêc wê a magnôn tii vac lêm.” Mêd he kô Pol mi la tung lec sip.

21

Pol lec sip nêb ob la Jerusalem

¹ Mêd xe lec sip di sea he di mîla bôbac vô vigwe Kos, di vigwe vidiiên ge xe kidi mi la vigwe Los, di xe sea Los di mîla Patala. ² Mêd xe tulec sip ngwe wê ob la vigwe Pinisia ge om xe lec sip tige di la. ³ Mêd xe mîla kwabo vô vigwe Saiplas wê yêp vô xe vigêm kêd ge di xe luu Saiplas vêl di la Taia vac vigwe levac Silia. Mêd tibii tul kupac vêl ên sip, ⁴ di xe lop vêl ên sip di la myag xomxo vông vinên vac vigwe tige lêc xe tulec he ya om xe la dô hixôn he da ti. Myakilôhông Ngibua vông xovôên vô he om he nêl vô Pol ên nêbê, “Locên Jerusalem i ma.” ⁵ Mêd buc wê xe dô hixôn he ge tiyôô om he vông vinên vîhati hixôn vinêe nue, xe xôn sea he ben di la gwec ninya, mêd xe vîhati yev vixam kitu vac di kitaa, ⁶ pyap di xe pulma vigêm di xe lec sip di he lax mi la ben.

Agabas nêl kiyang vô Pol

⁷ Xe sea Taia di mîla Tolemes, di xe la vô xomxo vông vinên wê dô vigwe tige di keac vô he di dô hixôn he buc tibed. ⁸ Dêc vigwe vidiiên ge xe sea Tolemes di la Sisalia, di mîla dô hixôn sinale Pilip

vac i ben. Pilip ge xomxo wê Yesu nue ngivihi vinoo he vigê vilu di sec yuu gê Jerusalem ilage ên nêb he i ngidu Yesu nue ngivihi xôn ge. ⁹ Pilip nue vêxwo yuudiyuu dô wê he mi nêl Anutu xolac ge.

¹⁰ Xe dô Sisalia buc ya la vêl mêd plopet ti lê nêbê Agabas kidi gê Judia di val Sisalia vô xe, ¹¹ di val hôm Pol let di ku ici va vigê yuu vixa xôn ya, di nêl ên nêbê, “Myakilôhô Ngibua nêl bêga nêbê he Yuda wê dô Jerusalem ge obêc ku xomxo ti wê i let tiga xôn tiyi bêga, di he obêc vông i la vac tibii wê o Yuda lêm ge vigê.”

¹² Xe ngô kiyang tige om xe wê xe la hixôn Pol ge, hixôn he wê dô vac vigwe tige xe kitaa Pol ên xe nêbê, “Locên Jerusalem i ma.” ¹³ Lêc Pol nêl vô xe ên nêbê, “Bêna lêc xam byag di vông a nilôg vô viyin? A o xona ên wê tibii ob ku a xôn ge lêm. Di he obêc hi a xib gê Jerusalem ge od ge pyap. A obêc xib lec Apumtau lê.” ¹⁴ Xe nêl kiyang tibeac vô Pol, lêc o ngô lêm, om xe sea vyam wê xe nêl ge di nêl bêga bê, “Anutu i vông i tiyi wê xovô ge.”

Pol nêl yuac kitong vô gyovixa gê Jerusalem

¹⁵ Buc ya lam la vêl mêd xe kô xe susu lec ên xe nêb xe ob la Jerusalem. ¹⁶ Dêc xomxo vông vinên Sisalia ya la hixôn xe di xe la Jerusalem, di he kô xe mi la vac Neson ben wê xe ob xêp vac ge. Neson ge xomxo Saiplas ti wê vông i vin Yesu ilage. ¹⁷ Xe mîla Jerusalem di lige vông vinên wê dô Jerusalem gee kô xe lec hixôn xêyaa nivîha.

¹⁸ Di vigwe vidiiên ge xe hixôn Pol la xê Jems, di gyovixa Jerusalem vîhati la dô hixôn. ¹⁹ Mêd

Pol pul he vigê di nêl kiyang lec yuac vihati wê Anutu ngidu i xôn di i la vông vac tibii wê o Yuda lêm gee ben.

²⁰ He gyovixa ngô kiyang wê Pol nêl ge om he pimil Anutu di nêl vô Pol ên nêbê, “Lige, ông xovô bê Yuda tibeac xochê 1,000 ge he vông i vin Yesu, léc he timu vô xolac wê Moses vông ge hixôn. ²¹ Di xomxo ya nêl kiyang kityoên vô he ên nêbê ông la nêl kiyang vô he Yuda wê la dô vac tibii ba ben gee ên ông nêbê he i sea Moses xolac di sea môp wê ob gôl nue ninivi ge di sea môp wê he Yuda mi vông ge. ²² Om il ob vông bêna? Ên gwêbaga he Yuda ob ngô wê ông val dô ga. ²³ Om ông vông i tiyi kiyang wê xe ob nêl vô ông bêga bê xe lige yuudiyuu dô wê he hîlu kiyang ti vô Anutu ge. ²⁴ Om ông loc hixôn he di xam loc vông i tiyi môp wê yêp vac Moses xolac ge wê ob kitya xam nêm nipaên vêl di xam vô paha lec, di ông vông mone vô he, ên he i loc kiping bazub lihi. Ông vông môp bêge, ên xomxo vihati i yê wê ông timu vô Moses xolac ge di he i xovô bê kiyang wê xomxo kityoo lec ông ge nôn maên.

²⁵ “Di tibii vông vinên wê o Yuda lêm ge, ilage il hîlu kiyang di vông kipihac ti la vô he ên il nêbê he i kol he ên susu yaên wê tibii vông i tu daa vô anutu kityoên ge, di he yaên hi i ma, di he i o ya lîlii wê he ngibina kwa di hi dô vac nîlô ge lêm, di he i xona ên môp yôdac vêx yuu vux.” ²⁶ He nêl bêge vô Pol, om Pol kô xomxo yuudiyuu tige di vigwe vidiiên titige he xôn la timu vô môp wê ob kitya he nên nipaên vêl ge, pyap di he la vô

xomxo wê mi si daa ge vac Anutu xumac ngibua di la nêl buc wê he ob vô paha lec di he toto ob vông daa vô Anutu ge kitong vô he.

He Yuda la hòm Pol xôn vac xumac ngibua

²⁷ He dô di buc vigê vilu di sec yuu vô kwabo lec wê ob tiyôô ge, lêc he Yuda wê lam gê Esia gee yê wê Pol la dô vac Anutu xumac ngibua ge, om he vông xomxo tibeac nilô juda sea di he la hòm Pol xôn, ²⁸ di tyuc vya levac ên nêbê, “Xam lige Islel, xam lam hixôn xe, ên xomxo tiga wê mi la vac vigwe vihati di la so vya lec il Islel hixôn Moses xolac di xumac ngibua tiga. Di gwêbaga xomxo tiga vông môp nipaên bêga bê kô tibii wê o Yuda lêm ge mi he lam vac Anutu xumac ngibua ga om vông xumac tyo vô nipaên.” ²⁹ He nêl bêge, ên he yê wê Pol la vilee vac Jerusalem hixôn Tlopmas wê tibii Epesas ti ge, om he so nêbê mêd Pol kô Tlopmas mi yuu la vac Anutu xumac ngibua nilô.

³⁰ Om xomxo Jerusalem vihati xêyaa vô myavinê vô Pol di he kitucma mi la hòm Pol xôn vac Anutu xumac ngibua di kô i mi la vixun di tung vuayen lec lutibed.

³¹ Mêd xomxo tige hi Pol ên nêb ob hi i yib, lêc kiyang la vô Lom levac ti wê viac tibii vevac vihati ge ên nêbê xomxo Jerusalem vihati kitucma di vông nididun levac. ³² Om tibii levac tige kô tibii vevac levac ya hixôn he nue vevac di he la lutibed di mîla le vac xomxo mahigun. Mêd xomxo yê wê he val ge om he sea Pol di hiên ma. ³³ Mêd tibii levac tige nêl vô nue vevac ên nêbê he i loc hòm Pol xôn di ku i xôn ya sen yuu. Mêd

tibii levac nêl ên nêbê, “Xomxo tiga letya? Di i vô va lêc xam hi?” ³⁴ Lêc xomxo ya tyuc kiyang ngwe di he ya tyuc kiyang bangwe, di he tyuc vac nididun levac om tibii levac tige o ngô kiyang wê he tyuc ge nivîha lêm, om nêl vô nue vevac ên nêb he i kô Pol mi loc vac xumac wê he vông ge. ³⁵⁻³⁶ Om he kô Pol mi la lec peb, lêc xomxo tibeac timu vô he vixa di tyuc ên nêbê, “Hi i yib.” Om tibii vevac tige hôm Pol kisii di kô mi la.

Pol nêl i kehe kitong vô he Yuda

³⁷ He nêb he ob kô Pol mi la xumac lôma, lêc Pol nêl vô tibii vevac levac tige vac vya Glik ên nêbê, “A ob nêl kiyang ti vô ông.” Mêd tibii vevac tyo nêl vô Pol ên nêbê, “Ông xovô vya Glik. ³⁸ A so ên a nêbê mêd ông Isip ti wê ông vông vevac vô gavman ilage di i kô tibii 4,000 hixôn he yipac di didii he mi la vac vigwe myadongên.” ³⁹ Mêd Pol nêl vô i ên nêbê, “A ga Yuda ti di a bog vigwe levac Tasas wê yêp vac vigwe Silisia ge. Om a kitaa ông bê ông tyuc lec di a nêl kiyang ya vô xomxo tigae.” ⁴⁰ Mêd tibii levac tige lee yuu om Pol le lec peb di vông vigê la kisii di xomxo vîhati dô kiyang maên, mêd Pol nêl kiyang vô he vac Yuda vya.

22

¹ Pol nêl vô he bêga nêbê, “Xam mage lige, a ob nêl a kehe kitong om xam ngô.” ² He ngô wê Pol keac vac Yuda vya ge om he dô kiyang maên, di Pol nêl vô he ên nêbê,

³ “A ga Yuda ti di a yubac gê Tasas vac vigwe levac Silisia, lêc a lig gê Jerusalem di Gameliel

tixuu a ya Moses xolac vihati wê il buge timu vô ge om a vông i vin Anutu xêkizêc di vông yuac wê i vông ge tiyi xocbê xam vông gwêbaga. ⁴ Di a vông viyin levac vô xomxo wê vông i vin Yesu ge ên a nêb a ob hi he i yib, di a ku he vêx yuu vux xôn di tung he vac xumac kalabuhu. ⁵ Xomxo daa siên nêb levac hixôn kaunsil vihati xovô môp wê a vông ilage, om he tiyi wê ob nêl a kitong. Mêd he kivuu kipihac vô he Yuda wê dô Damaskas ge di a kô mi la Damaskas ên a nêb a ob hôm xomxo vông vinên wê dô vigwe tige xôn di kô he mi lam Jerusalem ên he i lam kô myavinê.

Pol nêl kiyang lec wê vông i vin Kîlisi ge

⁶ “A loc mi la di a mila kwabo vô Damaskas vô vidiiên wê hîyôv tyip kitôn ge, lêc lutibed xêseac ti lam gê kisii di lam byêx a magnôn, ⁷ di a tilii mi la xêp kibun, di a ngô vya ti lam nêl vô a ên nêbê, ‘Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a?’ ⁸ Lêc a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, ông letya?’ Di i nêl vô a ên nêbê, ‘A Yesu Nasalet wê ông vông viyin vô a ge.’ ⁹ Mêd xomxo wê dô hixôn a gee yê xêseac lê, lêc he o ngôvô xomxo ti wê keac vô a ge vya lêm.

¹⁰ “Mêd a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, a ob vông bêna?’ Lêc Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘Ông kidi lec mi loc Damaskas, ên xomxo ti obêc nêl yuac wê Anutu nêb ông ob vông ge kitong vô ông.’ ¹¹ Xêseac tige byêx a magnôn di a o xê susu ti lêm, om he wê dô hixôn a gee hôm lec a vigêg di didii a di xe la Damaskas.

12 “Xomxo ti lê nêbê Ananias dô Damaskas. Ananias viac Moses xolac vihati di timu vô niviha om he Yuda wê dô Damaskas gee yê ên nêb i xomxo niviha. 13 Mêd Ananias lam le vô a magnôn di nêl ên nêbê, ‘A lig Sol, mamnôn i seac.’ Dêc lutibed a magnôn seac di a xê Ananias. 14 Di i nêl vô a ên nêbê, ‘Anutu wê il buge vông ge vînoo ông ên nêb ông xovô kiyang wê i vông ge di ông wê xomxo niviha tyo wê ici va nêl kiyang vô ông vac mya ge, 15 ên ông obêc kô kiyang wê ông wê di ngô ge mi la nêl kitong vô xomxo vihati. 16 Om ông dibin vatya? Kidi lec mi loc lipac mia, di ông kitaa vô Apumtau ên i kitya ông nêl nipaên vêl.’

Pol nêl kiyang lec wê Anutu vông i la vô tibii madiluhu ge

17 “Mêd a lôm Jerusalem di la kitaa vac Anutu xumac ngibua, lêc a xê vîvia ti bêga nêbê 18 Apumtau nêl kiyang ti vô a ên nêbê, ‘Ông sea Jerusalem di loc lutibed, ên ông obêc nêl a kitong vô xomxo ge od he ob vông i vîn lêm.’ 19 Mêd a nêl ên a nêbê, ‘Apumtau, he xovô wê ilage a la vac xumac lilo vihati di a la hôm xomxo wê vông i vîn ông ge xôn di a hi he. 20 Di buc wê he hi Stiven wê mi nêl ông kiyang ge od a le hixôn di viac he wê nêx Stiven ya ngidax ge nêl ngakwi, di a xê môt wê he vông ge ên a nêbê niviha.’ 21 Lêc Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘Ông loc ên a ob vông ông loc môt dia vô tibii madiluhu wê o Yuda lêm gee.’ ”

Xomxo levac Lom ti viac Pol

²² He Yuda ngô kiyang wê Pol nêl ge, di i val vô kiyang ti wê nêb ob la vô tibii ba ge lêc he yê tiyiên ma om he tyuc vya levac ên nêbê, “Hi xomxo tige i yib. Xomxo tibêge ob dô maviha lêm.” ²³ He tyuc levac di nêx nivimihi kisii di hêm vijuva mi nêx i la kisii hixôn. ²⁴ Om tibii vevac tige nêl vô nue vevac ên nêbê, “Xam kô Pol mi loc vac il bed xumac lôma di loc hi i ya yihi, ên i nêl kiyang wêYuda tyuc lec i ge kehe vô il mi il ngô.” ²⁵ Om he ku Pol vigê xôn ya let, lêc Pol kinêg vô tibii vevac ti wê le kwabo ge ên nêbê, “Xolac wê gavman vông ge yêp ên nêbê xam obêc hi xomxo Lom ti tax dêc i vông kot timuên ge od obêc la tiyi, me?”

²⁶ Tibii tige ngô kiyang wê Pol nêl ge om lax nêl vô tibii vevac levac ên nêbê, “Ông ob vông bêna vô xomxo tige? Ên xomxo tige Lom ti.” ²⁷ Om xomxo levac tige la vô Pol di kinêg vô i ên nêbê, “Ông nêl kitong vô a bê ông Lom ti vixôhilôg, me?” Om Pol nêl ên nêbê, “Vixôhilôg, a xomxo Lom ti*.” ²⁸ Mêd tibii levac tige nêl vô Pol ên nêbê, “A vông mone levac la vô gavman, om a dô tiyi xocbê xomxo Lom.” Lêc Pol nêl ên nêbê, “Di a mô, a o bêge lêm, ên tag kô a di a Lom ti.” ²⁹ Mêd nue vevac wê nêb ob hi Pol ge ngô kiyang tige om xona di sea Pol lutibed, di tibii vevac levac tige ngô wê Pol Lom ti lêc he ku i xôn ge, om xona.

³⁰ Tibii levac tige nêb ob ngôvô kiyang wê he

---

* **22:27:** Pol ge xomxo Lom ti vixôhilôg, ên yubac vac vigwe Tasas vac vigwe levac Silisia wê Lom viac ge. Lêc Pol ge Islele ti, ên ta yuu ma ge xomxo Islele yuu.

Yuda nêl lec Pol ge kehe, om vigwe vidiiên ge piwelac sen vêl ên Pol di vông kiyang la vô Yuda levac wê mi si daa gee hixôn kaunsil vihati ên nêbê he i lam kitucma, mêd tibii vevac levac tyo kô Pol mi lam lax vô he manôn.

23

Pol nêl kiyang vô kaunsil wê he Yuda vông ge

¹ Pol manôn la vô he kaunsil di nêl kiyang vô he nêbê, “Xam lige, môt wê a vông ilage di i val tyip gwêbaga, Anutu yê nêb a o vông ti so lêm.” ² Mêd xomxo daa siên nêl levac lê nêbê Ananias ngô Pol kiyang, om nêl vô xomxo wê le kwabo vô Pol ge ên nêbê, “Pitap i mya.” ³ Lêc Pol nêl vô Ananias ên nêbê, “Ông tiji xocbê xax wê xomxo lipac pên lec kisii lêc nilô pital ge, om Anutu obêc hi ông, ên ông nêb ông ob titô a kiyang ya Moses xolac lê, lêc ông pwoo Moses xolac vac ên wê ông nêl di xomxo hi a ge.”

⁴ Mêd xomxo wê le hixôn Pol ge nêl vô i ên nêbê, “Letya nêb ông nêl kiyang nipaên lec xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge?” ⁵ Mêd Pol nêl ên nêbê, “Xam lige, a xovô kiyang wê yêp vac kipihac xolac bêga nêbê, ‘Xam o léc nêl kiyang nipaên lec xomxo levac wê viac xam ge lêm.’ Léc a o xovô bê xomxo tige xomxo levac wê mi si daa ge lêm om a nêl kiyang bêge lec i.”

⁶ Pol xovô nêbê he ya Sadyusi di he ya Palisi om keac levac vô he kaunsil ên nêbê, “Xam lige, mag ge Palisi di a ga Palisi, di a vông i vin ên a nêbê xomxo yibên obêc kidi lec tii vac, lêc gwêbaga xomxo vông kiyang vô a lec kiyang tige.” ⁷ Pol

nêl bêge om he Palisi yuu Sadyusi kunacma di le kidu yuu, ⁸ ên he Sadyusi nêl nêbê xomxo yibên ob kidi lec i tii vac lêm, di he nêl ên nêbê angela di xomxo kinu o dô lêm. Lêc he Palisi vông i vin kiyang tigeê vihati. ⁹ Om he nêlma levac di hîgac vômâ di he Palisi wê tixuu xomxo ya Moses xolac gee he ya kidi lec di nêl ên nêbê, “Xe o tulec soên ti vô xomxo tige lêm. Angela hixôn xomxo kinu mêd lam nêl kiyang vô i.” ¹⁰ He kunacma mabu yocên om xomxo vevac levac tyo xona nêbê he ob titê Pol vômâ lêc yib, om nêl vô nue vevac ên nêbê, “Xam loc kô Pol vac he mahîgun di kô mi loc vac xumac wê il vông ge.”

¹¹ Vô bucên hig ge Apumtau lam le vô Pol manôn di nêl ên nêbê, “Ông xonaên i ma, ên ông nêl a kitong gê Jelusalem om ông obêc la nêl a kitong gê Lom hixôn.”

He Yuda hîlu kiyang nêb ob hi Pol i yib

¹² Vigwe vidiiên he Yuda kitucma di hîlu kiyang bêga nêbê, “Il ob hi Pol i yib, om il ob ngîbua susu yaên hixôn mia numên di i loc tyip lec buc wê il ob hi Pol i yib ge.” ¹³ He wê hîlu kiyang tige tîyi xochê kehe yuu (40). ¹⁴ Mêd he la vô xomxo levac wê mi si daa gee hixôn he Yuda levace di nêl vô he ên nêbê, “Xe vihati hîlu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob xa yaên ti lêm di i loc tyip lec buc wê xe ob hi Pol i yib ge. ¹⁵ Om xam hixôn kaunsil, xam vông kiyang i loc vô xomxo vevac levac tyo bê i kô Pol mi lam vô xam ên xam ob ngôvô kiyang kehe, di xe ob viac xe pyap di obêc val môp mahîgun ti di xe ob hi i yib.”

16 He nêl bêge, lêc Pol viwa ngivihî ti ngô wê he nêb ob hi Pol i yib ge om la vac tibii vevac ben di la nêl kiyang tige kitong vô yihî. 17 Om Pol keac tibii vevac levac ti val di nêl vô i ên nêbê, “Kô xomxo ngivihî tiga mi loc vô xomxo levac wê viac tibii vevac ge ên ob nêl kiyang ti vô i.” 18 Om tibii tige kô i mi la vô tibii vevac levac tyo di nêl vô i ên nêbê, “Pol ti wê il hôm i xôn ge keac a la vô i ên nêb a kô xomxo ngivihî tiga mi lam vô ông, ên xomxo ngivihî tiga ob nêl kiyang ti vô ông.”

19 Mêd xomxo levac tige kô ngivihî tyo mi yuu la le viyonên di kinêg vô i ên nêbê, “Ông ob nêl kiyang vatya vô a?” 20 Om ngivihî tyo nêl vô i ên nêbê, “He Yuda hilu kiyang xôn nêbê he ob vông kiyang i lam vô ông ên nêb titige ông kô Pol mi loc vô he kaunsil. He kityoo ên he nêb he ob ngô i nêl kiyang kehe i tii vac. 21 Om ông o lêc ngô he vya lêm, ên he lie 40 dô vac môp ên nêb ob hi Pol i yib, ên he hilu kiyang bêga nêbê he ob ngibua yaên hixôn numên di i loc tyip lec buc wê he ob hi Pol i yib ge. Di gwêbaga he dô bin ông nêb ông tyuc lec kiyang wê he nêl ge.” 22 Mêd tibii vevac levac tyo vông ngivihî tige lax mi la di nêl kiyang xêkizêc vô i nêbê, “Ông o lêc nêl kitong vô xomxo ti bê ông lam nêl kiyang tige vô a lêm.”

Tibii vevac levac vông Pol la vô gavman levac Piliks

23 Mêd tibii vevac levac tige keac nue yuu wê mila le ngiduên wê i vông ge lam di nêl vô yuu ên nêbê, “Muu kô xomxo vevac 200 hixôn xomxo

vevac 70 wê ob lec xôhô gee di xomxo 200 wê ob kô yii ge, di xam loc Sisalia vô bucên lec hiyôv manôn xocbê 9 klok. ²⁴ Di xam viac xôhô ya ên Pol i dô lec ti, di xam viac i nivîha di kô i mi loc vô gavman levac Piliks.” ²⁵ Di tibii levac tige kivuu kipihac ti vô Piliks bêga nêbê,

²⁶ “A, Klodias Lisias, a kivuu kipihac tige vô ông gavman levac Piliks. Vidiiên nivîha i loc vô ông. ²⁷ Xomxo tige, he Yuda hôm i xôn di hi i ên nêb ob hi i yib, léc a ngô wê i Lom ti ge, om a hixôn nuge vevac, xe la kô i vêl ên he Yuda vigê. ²⁸ A nêb a ob ngô kiyang wê he nêl lec xomxo tige kehe, om a kô i mi la vô kaunsil wê he Yuda vông ge. ²⁹ Mêd a ngô kiyang wê he nêl lec i ge, léc kiyang tige tiyi xocbê xolac wê heche va vông ge, di a xovô ên a nêbê kiyang tige o tiyi wê il ob tung i la vac kalabuhu di hi i yib ge lêm. ³⁰ Nang dêc xomxo ti lam nêl kitong vô a ên nêbê he Yuda hilu kiyang nêb he ob hi xomxo tige i yib, om a vông i loc vô ông lutibed. Di a nêl vô he Yuda wê vông kiyang vô i ge ên a nêbê he i loc nêl kiyang wê he nêl lec i ge vô ông.” Kipihac nêl bêge.

³¹ Mêd nue vevac vông i tiyi wê tibii levac tige nêl vô he ge om he kô Pol di la bucên di mîla vigwe Antipatlis. ³² Di vigwe vidiiên tibii vevac wê la kibun gee hixôn he wê kô yii ge lax mi la ben, di he wê dô lec xôhô gee la hixôn Pol mi he la. ³³ He mîla Sisalia mêd vông kipihac vô gavman levac Piliks di vông Pol la hixôn. ³⁴ Mêd Piliks kitong kipihac tyo di kinêg vô Pol ên nêbê, “Ông lam vac vigwe levac tina?” Om Pol nêl ên nêbê, “A bog Silisia.” ³⁵ Mêd Piliks nêl ên nêbê,

“Xomxo wê nêl kiyang lec ông ge obêc val ge od a ob ngô kiyang wê ông vông.” Pyap mêd nêl vô nue vevac ên nêb he i kô Pol mi loc tung vac gavman xumac wê Helot lox ilage di he i yê i xôn.

24

He Yuda vông kiyang vô Pol

¹ Buc vigê vilu lam la vêl dêc Ananias wê xomxo daa siên nêl levac ge hixôn Yuda levac ya di xomxo ti wê ob nêl xomxo nêl kiyang vô gavman ge lê nêbê Tetalas, he la vô gavman levac Piliks ên he nêb he ob vông kiyang vô Pol. ² Om Piliks keac Pol lam di Tetalas nêl kiyang kityooên ya lec Pol bêga nêbê, “Xomxo levac Piliks, ông viac xe nivîha om xe dô nimvîha di vevac ti o tyip vac xe bom lêm, di ông kitya môt nipaên vêl di vông xe dô vac môt nivîha wê ob vô nivîha vô xe ge. ³ Om môt tige vông xe xêmyaa vô nivîha di xe hi vixam ên ông tîyî buc vihati.

⁴ “A ob nêl kiyang dia vô ông lêm, lêc a kitaa ông bê ông xêmyaa i vô nivîha di ông ngô kiyang bo ti wê a ob nêl vô ông ga. ⁵ Xomxo tige, xe xê ên xe nêb i xomxo judaên, ên la vông Yuda vac vigwe vihati he nîlô juda di he o dô nivîha lêm, di xomxo kidu ti wê nêbê Nasalet ge ici va tu he nêl xomxo levac. ⁶ Dêc nêb ob vông Anutu xumac ngîbua i vô nipaên om xe la hôm i xôn. [Ên xe nêb xe ob vông kiyang vô i lec kiyang wê yêp vac Moses xolac ge, ⁷ lêc tibii vevac levac Lisias val tii xe sea di kô Pol mi la, ⁸ di nêl ên nêbê xomxo wê nêb ob vông kiyang vô Pol ge, he i lam nêl kiyang vô ông.] Om ông obêc kinêg

xomxo tyo ge od ông obêc ngô kiyang wê xe nêl lec i ge vîhati vac i mya.”

⁹ Tetalas nêl bêge di Yuda vîhati ngîdu i kiyang xôn di nêl ên nêbê kiyang vîhati ge vixôhilôg nôl.

Pol nêl kiyang vô Piliks

¹⁰ Mêd Piliks too kwa vô Pol ên nêb i nêl i kiyang, om Pol nêl ên nêbê, “A xovô wê ông viac kiyang wê xe Yuda vông ge vac ilage di i val tyip gwêbaga hixôn, om a xêgyaa nivîha ên wê a ob nêl kiyang wê a vông ge vô ông. ¹¹ Ông obêc kinêg vô xomxo ya ge od he ob nêl vô ông bê a la Jerusalem di la kitaa vô Anutu di buc vigê yuu di tô mi la yuu lam la vêl di i val gwêbaga. ¹² Di he Yuda o yê wê xe ngaênma lec kiyang ya vac xumac ngîbua ge lêm, di a o kituc xomxo tibeac vac xumac lîlo me lec wetôv di vông he xêyaa vô myavinê lêm. ¹³ Kiyang kityooên wê he nêl lec a ge, he o tiyi wê he ob nêl kiyang kehe kitong mi ông xovô bê kiyang nôl lêm.

¹⁴ “Lêc a ob nêl a kitong seac bêga bê kiyang wê he Yuda yê tiyiên ma ge, vixôhilôg, a mi timu vô. Lêc a timu vô môp tige di a kitaa vô Anutu wê buge mi kitaa vô ilage, di a vông i vin Moses xolac hixôn plopete kiyang wê yêp vac kipihac ge vîhati. ¹⁵ Di a vông i vin di dô bin kiyang wê nêl ên nêbê xomxo vîhati, nipaên yuu xôn nivîha, obêc kidi lec mavîha tii vac. Di he Yuda êno vông i vin kiyang tige mi dô bin. ¹⁶ Om a vông môp nivîha tiyi buc vîhati ên a nêb a nîlôg i yêp nivîha, di Anutu hixôn xomxo he i yê a nivîha.

17 “A la dô klismas ya la vêl vac vigwe ya, nang di a la Jerusalem ên a nêb a ob vông mone vô lige Yuda wê nêb susu maên gee di a nêb a ob tung daa vô Anutu. 18 A viac môp tige om a timu vô môp wê ob vông a vô paha lec ge, pyap di he Yuda yê wê a la vac Anutu xumac ngibua ge. Xomxo tibeac o dô hixôn a di vô nididun levac lêm, 19 lêc he Yuda wê lam gê Esia ge he val hêm a xôn. Xomxo tige, a nêg kiyang ti obêc yêp vô he ge od he i lam nêl vô ông di obêc nivîha. 20 Lêc obêc ma ge od xomxo wê dô gae he i nêl a nêg soên wê he tulec vô buc wê a la le vô he kaunsil manôn ge. 21 Kiyang tibeac wê a le vô kaunsil manôn di a nêl bêga ên a nêbê, ‘A vông i vin ên a nêbê Anutu obêc tipî vô xomxo yibên kidi lec i tii vac om gwêbaga xam vông kot vô a lec kiyang tige tibeac.’ ”

22 Pol nêl bêge, lêc Piliks xovô kiyang yuu môp wê xomxo vông vinên vông ge om nêl vô he Yuda ên nêbê, “Xam dô di xomxo levac Lisias obêc val ge od a obêc titô kiyang wê xam vông ge.” 23 Mêd Piliks nêl vô tibii vevac tige ên nêbê, “Viac Pol nivîha di ông wê i xôn di i o lêc dô kizêc lêm, di ông o lêc vîbu lie wê nêb ob lam vông susu ya vô i ge lêm.”

Pol dô vac xumac kalabuhu tiyi klismas yuu

24 Buc ya la vêl dêc Piliks yuu vinê Dlusila keac Pol lam vô yuu. Dlusila ge Yuda vêx ti. Om yuu ngô kiyang wê Pol nêl lec môp wê xomxo ob vông i vin Yesu Kîlisi ge kehe kîtong. 25 Dêc Pol nêl kiyang lec môp nivîha hixôn môp wê xomxo ob kol he ên nîpaên ge di nêl lec wê Anutu obêc

titô xomxo nêñ kiyang vô buc timuên ge. Piliks ngô kiyang tige di xona om nêl vô Pol êñ nêbê, “Kiyang pyap om ông loc, di obêc buc ngwe nang di a obêc keac ông lôm i tii vac.” ²⁶ Dêc Piliks xo vac nilô êñ nêbê mêd Pol obêc vông mone ya vô i om keac Pol la vô i tiyi buc tibeac di yuu keac mi dô.

²⁷ Klismas yuu lam la vêl dêc Posias Pestas la kô vigwe wê Piliks vông ge. Di Piliks xo nêbê he Yuda i yê i nivîha, om sea Pol dô vac kalabuhu di i loc mi la.

25

Pol nêl nêbê king Sisa ob ngô kiyang wê i vông ge

¹ Pestas val dô vac vigwe wê ob viac ge di buc yon la vêl di i sea Sisalia di la Jêlusalem. ² Mêd xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee hixôn lie levac ya he la vô Pestas di so kiyang lec Pol di nêl vô Pestas êñ nêbê, ³ “Xe kitaa ông bê ông vông Pol i lam Jêlusalem.” He nêl bêge êñ he nêb Pol obêc val vô he vac môp mahigun ti ge od he ob hi i yib. ⁴ Lêc Pestas nêl vô he êñ nêbê, “Pol la dô kalabuhu gê Sisalia, di a ob dô buc myabo tya di a ob la Sisalia. ⁵ Om xam levac ya lam hixôn a, êñ i nêñ soên ya obêc yêp ge od xam vông kot vô i.”

⁶ Om Pestas dô hixôn he tiyi buc vigê vilu di sec yon me buc vigê yuu dêc la Sisalia. Di vigwe vidiiên Pestas la dô vac xumac kot di nêl vô nue êñ nêb he i loc kô Pol mi lam. ⁷ Pol val di he Yuda wê lam gê Jêlusalem gee le hixôn Pol di so kiyang tibeac lec i. Lêc kiyang wê he nêl ge, nôn

ti o yêp vac lêm. ⁸ Mêd Pol nêl vô he ên nêbê, “A o nêl kiyang nipaên ti lec xolac wê il Yuda vông dĩ Anutu xumac ngĩbua dĩ Lom gavman lêm.”

⁹ Pestas ngô kiyang tige lêc xo nêb he Yuda i yê i nivihã om nêl vô Pol ên nêbê, “Ông obêc nêb ông ob la Jelusalem ge od a ob ngô kiyang wê ông vông ge gê Jelusalem.” ¹⁰ Lêc Pol nêl ên nêbê, “Xumac wê a le vac ga, king Sisa xumac wê ob ngô kiyang wê a vông. Ông xovô pyap bê a o vông soên ti vô he Yuda lêm. ¹¹ A nêg soên ti obêc yêp tĩyĩ wê xam ob hi a xib lec ge od pyap, lêc kiyang wê he Yuda nêl lec a ge nôn obêc ma ge od xam ti tĩyĩên ma wê xam ob vông a la vac he vigê ge. A nêl bêga bê king Sisa ob ngô kiyang wê a vông ge i tii vac nang.” ¹² Mêd Pestas he nue kaunsil viac kiyang vôma, pyap dêc Pestas la nêl vô Pol ên nêbê, “Ông nêb ông ob la vô Sisa, om ông loc vô Sisa ên i ngô kiyang wê ông vông ge.”

Pestas nêl Pol kiyang kitong vô Aglipa

¹³ Buc ya la vêl dĩ Yuda gavman levac ti lê nêbê king Aglipa yuu li vêx Benaisi mĩla Sisalia nêb yuu ob la yê Pestas. ¹⁴ Yuu dô buc ya lam la vêl dĩ Pestas nêl Pol kiyang kitong vô king Aglipa bêga nêbê, “Ilage Piliks tung xomxo ti la kalabuhu lêc sea i dô dĩ la, ¹⁵ dĩ buc wê a la Jelusalem ge he Yuda levac wê mi si daa gee hĩxôn lie levac ya he nêl vô a ên nêb a titô kiyang wê i vông ge. ¹⁶ Lêc a nêl vô he ên a nêbê môt wê xe Lom vông ge ti o yêp wê xe ob vông myaviwen vô xomxo ti vaxvax ge lêm. Xomxo ti kiyang obêc yêp vô i ge

od ob la le hixôn xomxo wê vông kiyang vô i ge di ici va ob nêl kiyang wê i vông ge kitong.

¹⁷ “Om he Yuda lam ga hixôn a, di a o val dô seac vêl lêm. Nge, vîgwe vidiiên a la dô vac xumac kot di nêl mi he kô Pol mi lam vô a. ¹⁸ Mêd he Yuda kidi lec nêb ob vông kiyang vô Pol, di a xo ên a nêbê he ob nêl soên levac ti lec Pol, lêc he o nêl lêm, ¹⁹ di he nêl kiyang lec môp wê he Yuda mi kitaa vô Anutu ge di nêl lec xomxo ti lê nêbê Yesu wê yib lêc Pol nêl nêbê xomxo tige kidi lec, om he vông kot vô Pol lec kiyang tige. ²⁰ A nêb a ob xovô kiyang tige kehe, lêc a piyôp ob la tiyi lêm. Om a nêl vô Pol ên a nêbê, ‘Ông obêc nêb ông ob la Jelusalem ge od a ob ngô ông nêb kiyang gê Jelusalem.’ ²¹ Lêc Pol nêb ob dô kalabuhu dêc king Sisa vaci obêc ngô kiyang wê i vông ge. Om a nêl vô a nuge vevac ên a nêb he i viac Pol nivîha di i miloc vô buc wê a obêc vông i loc vô king Sisa ge.” ²² Pestas nêl bêge di Aglipa nêl vô Pestas ên nêbê, “Aca va ob ngô xomxo tige nêb kiyang.” Om Pestas nêl ên nêbê, “Títige ông ob ngô i nêb kiyang.”

²³ Mêd vîgwe vidiiên Aglipa yuu li Benaisi val hixôn vunac vunac, di yuu hixôn tibii vevac levac ya di tibii Sisalia levac ya la vac xumac kitucmaên. Di Pestas nêl di tibii vevac kô Pol mi lam. ²⁴ Mêd Pestas nêl ên nêbê, “King Aglipa, hixôn xam vihati wê xam val dô hixôn xe gee, xam wê xomxo tiga. Ên he Yuda wê dô ga hixôn he wê dô Jelusalem gee, he vihati so vya vô i di nêl vya levac vô a ên nêb a hi i yib. ²⁵ Lêc a o tulec kiyang ti tiyi wê il ob hi i yib lec ge lêm. Di ici va nêb king Sisa vaci ob ngô kiyang wê i

vông ge, om a nêb a ob vông i loc vô king Sisa. ²⁶ Lêc a o tulec kiyang soên ti vô i wê a ob kivuu kipihac i loc vô il xomxo levac Sisa ge lêm. Om king Aglipa, a kô xomxo tige mi lam vô ông hixôn xam vihati ên a nêb il xôn vihati ob ngô kiyang wê i vông ge di il obêc tulec kiyang ya vô i ge od a ob kivuu vac kipihac. ²⁷ Ên a xo ên a nêbê a obêc vông xomxo ti i loc vô Sisa, lêc a obêc nêl kiyang ti wê xomxo vông kot vô i ge kitong lêm ge, od ge tiyiên ma.”

26

Pol nêl i kiyang kitong vô Aglipa

¹ Mêd Aglipa nêl vô Pol ên nêbê, “Ông nêl ông kiyang ên xe ob ngô.” Om Pol vigê la kisii di i nêl i kiyang kitong bêga nêbê, ² “King Aglipa, gwêbaga a xêgyaa vô nivîha ên wê a ob nêl kiyang wê he Yuda

so lec a ge kitong vô ông, ³ ên ông xovô môm wê xe Yuda vông ge vihati hixôn kiyang wê xe mi nêlma lec ge, om a kitaa ông bê ông ngô kiyang wê a ob nêl ga di ông nim i o léc ma lec lêm.

⁴ “He Yuda vihati xovô ên he nêbê ilage wê a gên nipwo di i lam tyip gwêbaga, a dô hixôn lige vac xe bom di a la dô Jelusalem. ⁵ He Yuda xovô a ilage om he obêc nêb nêl a kitong ge od he ob nêl bê a mi timu vô môm wê xe Palisi vông ge vihati nivîha. Xe Palisi ge, xe vông yuac levac lec môm kitaaên hixôn môm ya luu Yuda vông môm ya vêl. ⁶ Lêc gwêbaga he vông kiyang vô a di a lam le vô ông mamnôn ên wê a vông i vin di a dô bin kiyang wê Anutu hilu vô buge ilage nêb

obêc vô nôn lec timuên ge. ⁷ He Yuda wê hîpu vigê yuu di tô mi la yuu ge he vông i vin kiyang tige di he kitaa xêkizêc vô Anutu tîyi bucên yuu vidiiên vihati di dô bin kiyang tige. King Aglipa, a êno vông i vin kiyang tige, lêc gwêbaga he Yuda vông kiyang vô a lec kiyang tige. ⁸ Bêna lêc xam ya xo ên xam nêbê Anutu o tîyi wê ob tipî vô xomxo vac yibên ge lêmê?

⁹ “Ilage a xo ên a nêbê a obêc vông Yesu Nasalet lê vô nipaên ge od obêc nivîha, ¹⁰ om a la vông môp tibêge gê Jerusalem. Di xomxo levac wê mi si daa gee tyuc lec, nêb a la kô xomxo wê vông i vin Yesu ge mi lam tung he i loc vac kalabuhu, di buc wê he hîlu kiyang nêb he ob hi xomxo vông vinên i yib ge od a tyuc lec. ¹¹ Di buc tibeac a la vông viyin vô he vac xumac lîlo, ên a nêb he i sea vông vinên wê he vông ge di nêl kiyang nipaên lec Yesu. A xêgyaa vô myavinê levac vô he, om a la vông viyin levac vô he wê dô teva ge hixôn.

Pol nêl kiyang lec wê vông i vin Kilisi ge

¹² “Mêgem xomxo levac wê mi si daa gee tyuc lec nêb a la Damaskas om he vông a la. ¹³ A mîla môp ti di hiyôv tyip kitôn, lêc xêseac wê luu hiyôv vêl ge ti lam gê kisii ganê di linac lec a hixôn xomxo wê la hixôn a gee. ¹⁴ Mêd xe vihati tilii mi la xêp kibun, di a ngô kiyang ti vac vya Yuda bêga nêbê, ‘Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a? Môp tibêge tîyi xochê ông hi vixam lec xax manôn di vông myavinê vô ôcông va.’ ¹⁵ Mêd a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, ông letya?’ Di Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘A Yesu wê ông

vông vîyin vô a ge. ¹⁶ Om ông kidi mi le kisii, ên gwêbaga a hilung a vô ông ên a nêb ông tu a nug yuac di ông ob nêl kiyang wê a hilung vô ông hixôn kiyang wê a ob nêl vô ông timuên ge kitong vô xomxo. ¹⁷ A ob vô ông vêl ên he Yuda hixôn he tibii ba vigê. Di a ob vông ông loc vô tibii wê o Yuda lêm ge, ¹⁸ ên ông vông he manôn i seac di vông he i sea môm mapitoc di lam dô vac xêseac, di he i sea xêkizêc wê Seten vông ge di lôm vô Anutu di vông i vin a, ên Anutu i kitya he nêl nipaên vêl di he i dô hixôn xomxo wê Anutu vînoo he pyap ge.'

Pol nêl i yuac xolac kitong vô Aglipa

¹⁹ "King Aglipa, a ngô kiyang tige lam gê kisii, di a o vô ninyag kitu vô lêm. ²⁰ Nge, a la nêl xolac vô xomxo Damaskas tax, nang dèc a la nêl gê Jelusalem di a nêl vac vigwe Judia vîhati, di a la nêl vô tibii wê o Yuda lêm gee ya hixôn. A nêl bêga vô he ên a nêbê, 'Xam pilepac xam di vông nilôm i loc vô Anutu di xam vông môm nivîha ên i nêl kitong bê xam pilepac xam vixôhilôg.'
²¹ A nêl xolac bêge, om he Yuda la hôm a xôn vac Anutu xumac ngîbua, nêb ob hi a xib. ²² Lêc Anutu ngîdu a xôn tiyi buc vîhati di i val tyip gwêbaga, om a le vô xam mamnôn di a nêl kiyang tiga vô xomxo wê vîdaaên di he wê lê levac ge vîhati. Kiyang wê a nêl ge, a nêl i tiyi kiyang wê Moses he plopete nêl ilage nêb obêc vô nôn lec timuên ge. ²³ Kiyang bêga nêbê, 'Kîlisi wê Anutu vông i lam ge obêc kô myavînê di yib, lêc obêc kidi lec vac yibên, di mug xomxo vîhati

di obêc nêl xêseac wê i vông ge kitong vô he Islel hixôn he wê o Islel lêm ge.”

Pol nêl vô Aglipa nêb i vông i vin Kîlisi

²⁴ Pol nêl kiyang bêge, lêc gavman levac Pestas keac levac lec i ên nêbê, “Pol, ông mav. Ông kô xovôên tibeac om vông ông piyôp juda.” ²⁵ Lêc Pol nêl ên nêbê, “Xomxo levac Pestas, a o mav lêm. Kiyang wê a nêl ge kiyang nôn di a piyôp yêp om a nêl kiyang nivîha. ²⁶ Di king Aglipa xovô kiyang tige vihati pyap, om a nêl kitong vô i di a o xona ên i lêm. A xovô ên a nêbê kiyang tige vihati, Aglipa ngô di yê pyap, ên kiyang ti o yêp xôpacên lêm. ²⁷ King Aglipa, ông vông i vin plopete kiyang, me? A xovô ên a nêbê ông vông i vin.”

²⁸ Lêc Aglipa nêl vô Pol ên nêbê, “Kwabo yang tya ga di ông nêb a vông i vin Kîlisi?” ²⁹ Lêc Pol nêl vô i ên nêbê, “Obêc buc kwabo me buc dia ge od obêc tiyi. Lêc a kitaa vô Anutu ên a nêbê ông hixôn xam vihati wê xam ngô kiyang wê a nêl ge, xam tiyi xocbê aca va lê, lêc sen wê ku a ge ob ku xam xôn lêm.”

³⁰ Pol nêl bêge mêd king Aglipa yuu li vêx Benaisi di gavman levac Pestas hixôn xomxo wê dô hixôn he gee, he vihati kidi lec ³¹ mi la vixun, di la nêl vômá ên nêbê, “Xomxo tige o vông nipaên ti tiyi wê il ob tung i vac kalabuhu me hi i yib ge lêm.” ³² Mêd king Aglipa nêl vô Pestas ên nêbê, “Xomxo tige obêc nêl bê Sisa i ngô kiyang wê i vông ge lêm ge od tiyi wê ông ob piwelac i vêl ên kalabuhu.”

27

Tibii vông Pol lec sip ên nêb i loc Lom

¹ Xe nêl kiyang pyap ên xe nêb xe ob la Lom wê yêp vac vîgwe levac Itali ge, om he vông Pol hixôn tibii kalabuhu ya vac Lom levac ti lê nêbê Julias vîgê nêb i kô he mi loc. Tibii tige tu levac ên tibii vevac 100 wê king Sisa vông ge. ² Mêd xe lec sip ti wê tibii Adlamitiam vông ge. Sip tige ob la le vac vîgwe toto wê yêp vô gwec ninya vac vîgwe levac Esia ge. Om xe lec sip mi la, di Alistakas wê lam gê Tesalonaika vac vîgwe levac Masedonia ge la hixôn xe. ³ Di vîgwe vidiiên titige xe mîla Saidon. Mêd Julias yê Pol nivîha om tyuc lec nêb Pol i loc yê lie wê dô Saidon ge ên he i vông yaên vô i. ⁴ Di xe sea Saidon mi la, léc lea levac hóm sip xôn, om xe la hixôn kitôn Saiplas, ên xe nêbê i kisuu lea lec ên xe. ⁵ Mêd sip kô xe mi xe la gwec mahigun di xe luu vîgwe levac Silisia yuu Pampilia vêl, di xe la Maila wê yêp vac vîgwe levac Lisia ge.

⁶ Di Julias ngô wê sip ti lam gê Aleksandlia di ob la Itali ge, om xe la lec sip tige. ⁷ Xe lum la tiyi buc ya di xe mîla kwabo vô vîgwe Naidas, léc lea levac hóm sip xôn om tiyiên ma wê xe ob la bôbac ge, om xe la vô kitôn Klit nîmi di luu vîgwe Salmoni vêl di la. ⁸ Lea soo xe la ninya di xe xulac vô gwec ninya Klit di mîla vîgwe ti lê nêbê 'Gwec Ninya Malehe' wê yêp kwabo vô vîgwe Lasia ge.

⁹ Buc tibeac la vêl di buc wê he Yuda ngîbua yaên ge tiyôô vac, om xe xovô ên xe nêbê buc wê gwec ob vô nîpâên ge val om Pol nêl vô xe

ên nêbê, ¹⁰ “Xame, a xovô ên a nêbê il obêc lec sip mi la nang ge od obêc vô vîyin levac vô il di obêc vông sip hixôn susu vîhati vô nipaên di il obêc xib hixôn.” ¹¹ Lêc tibii levac Julias o vông i vin Pol vya lêm. Nge, vông i vin xomxo ti wê kô sip ge hixôn xomxo ti wê tu sip kehe ge vya. ¹² Vigwe tige o nivîha tiyi wê sip ob le vac vô buc lea ge lêm, om xomxo wê la lec sip tige he tibeac xo ên he nêbê he ob sea vigwe tige di la, di obêc mîla vigwe Piniks ge od he ob le vigwe tige di lea i tip loc vêl lê. Piniks ge vigwe ti wê yêp vac vigwe Klit ge wê sip ob le nivîha vac ge.

Lea levac vông gwec vô nipaên

¹³ Lea val malehe tya, om he xo ên he nêbê xe ob la tiyi xocbê he nêl ge, om xe lec sip di pul anka lôm vac sip di xe xulac vô Klit gwec nînya mi la. ¹⁴ Xe la myabo tya, lêc lea levac lam gê Klit ¹⁵ di lam vông sip mya la vaxvax, om tiyiên ma wê sip ob la bôbac ge, om xe vông lea vaci kô sip. ¹⁶ Mêd xe mîla kitôn nipwo ti lê nêbê Koda, di kitôn tige kisuu lea lec ên xe, mêd he vông yuac levac lec pulên dipac wê sip didii ge, ¹⁷ mêd he pul i lam lec sip, pyap di he ku sip xôn vac mahîgun ya yihi, ên he xona ên he nêb lea obêc hîbu sip. Di he xona ên he nêb lea ob kô sip mi la tulec ngîdax wê yêp vac gwec nîlô kwabo vô vigwe Aplika ge, om he vilun sel di sip xoc gwec pileva. ¹⁸ Mêd lea lam xêkizêc om vigwe vidiiên he hôm kupac wê sip kô gee mi nêx sea vac gwec. ¹⁹ Di vigwe vidii nang dêc he hôm susu xocbê sel yuu yihi yuubê ge di nêx i la vac gwec hixôn. ²⁰ Buc tibeac la vêl, di xe xêên hiyôv yuu

pitua ma, di lea viyiiên ge o tip la lêm, om xe xo ên xe nêbê, “Ga il ob xib mima vêl.”

²¹ Buc tibeac he o ya yaên ti lêm, mêd Pol le vac he mahigun di nêl vô he ên nêbê, “Xame, xam obêc ngô kiyang wê a nêl ge di il dô Klit ge od il ob tulec viyin levac tiga lêm di kupac ob la vac gwec lêm. ²² Lêc gwêbaga a ob nêl vô xam bê xam nilôm i o vô viyin lêm, ên xam ti obêc wib lêm, dêc sip tived ge wê obêc vô nipaên.

²³ Ên vô bucên Anutu ti wê a tu i nu di a mi kitaa vô ge vông angela ti lam le kwabo vô a, ²⁴ di nêl bêga nêbê, ‘Pol, xonaên i ma, ên ông obêc la le vô Sisa manôn. Anutu ngô kitaaên wê ông vông ge om he vihati wê dô lec sip tiga, ti ob yib lêm.’

²⁵ Angela nêl kiyang tige vô a, om xam lige, xam xonaên i ma, ên a vông i vin Anutu om a xovô ên a nêbê kiyang tige obêc vô nôn lec tiyi xocbê nêl vô a ge. ²⁶ Lêc lea levac ob hisoo sip hixôn il di il ob la lec kitôn ti.”

²⁷ Lea levac vông xe la vac gwec levac Edlia di xe dô tiyi da yuu la vêl, di viivuaên mahigun tibii wê kô sip ge yaxên nêbê sip val vô kwabo vô gwec ninya. ²⁸ Om he hilu ain viyin ti lec yihi di tung i la vac gwec nilô di hôm i lôm mi yê, lêc gwec gên madia tiyi xocbê 40 mita ge, di xe la tya nang, di he tung vac mi yê, lêc gwec madia tiyi xocbê 30 mita. ²⁹ Mêd he xona ên he nêb sip ob la tulec ngidax levac wê le kehe vô gwec ninya ge, om he vông anka yuudiyuu la vac gwec vô sip viwen timuên ên nêb i hôm sip xôn di he kidu nêbê vigwe i vidii lutibed. ³⁰ Mêd he wê kô sip gee nêb he ob pec mi la om he hôm dipac di vông i tô mi la vac gwec di kityoo nêbê he

ob kô anka ya mi la tung vac gwec vô sip viwen mugên ên i hôm sip xôn. ³¹ Lêc Pol nêl vô tibii levac Julias hixôn i nue vevac ên nêbê, “Xomxo tige ob dô vac sip lêm ge od xam xôn obêc wib mîma.” ³² Om tibii vevac tige la kitov yihi vêl ên dipac tige di gwec kô mi la.

³³ Vô kwabo lec wê vigwe ob vidii ge mêd Pol nêl vô he vihati ên nêbê, “Il dô vac viyin levac tiyi da yuu la vêl di il o xa yaên ti lêm. ³⁴ Om a nêl xêkizêc vô xam bê xam kô yaên mi wa ên i ngidu xam xôn di xam vô xêkizêc. Xam ngô lê. Xam ob tulec viyin ti lêm. Nge, xam vihati, xam ob dô nivîha.” ³⁵ Pol nêl bêge mêd hôm blet ti di kitaa vô Anutu vô he vihati manôn, di hibû mi ya. ³⁶ Om he vihati xêyaa vô nivîha di he ya yaên. ³⁷ Mêd xe wê xe dô vac sip tige naba tiyi xochê 276. ³⁸ He ya i den he dêc nêx wit nôn wê dô vac sip ge la vac gwec, ên nêb sip i vô viyin maên lec.

Sip vô nipaên

³⁹ Vigwe vidii vêl di he yê ma la kitôn ti wê le vac gwec mahigun ge, lêc he lungên vigwe tige. Lêc he yê vigwe ti wê sip ob la le vac ge wê luda nivîha ge, om he xo ên he nêb obêc tiyi ge od he ob vông sip i loc le lec luda tige. ⁴⁰ Om he kitov yihi vêl ên anka di anka la yêp vac gwec, di he piwelac yihi vêl ên stia wê mi popên sip ya ge, di he yu sel ti la lec xax vô sip mugên ên he nêb lea i lam vihi lec di kô sip mi loc kehe. ⁴¹ Om xe la, lêc sip la tulec luda wê le vac gwec nilô ge mêd sip viwen mugên la ving vac luda di le, di gwec vuac mi lam hi sip viwen timuên hibû sea.

42 Mêd tibii vevac tigeê xo ên he nêbê he ob hi xomxo kalabuhu gee i yib, ên ti i o lêc xoc gwec mi loc kehe di pec mi loc lêm. 43 Lêc tibii vevac levac tige nêb ob ngidu Pol xôn di i dô nivîha om le vac he xôn nêb he hiên tibii i ma. Mêd nêl vô he wê xovô gwec xocên gee nêbê he i sox vac gwec di xoc mi loc mug di loc le kehe. 44 Di nêl vô he baba nêbê he i yêp lec plang me sipmyahîpu wê hibû sea ge di xoc gwec mi loc kehe. Om xe vông bêg di lam kehe di xe vîhati dô nivîha.

28

Pol dô Molta

1 Xe lam dô kehe di ngô wê he nêl vigwe tige lê nêbê Molta. 2 Mêd tibii vigwe tige vông nivîha vô xe, ên lun val di vigwe vô ningigooên lê, lêc he vev ngwax vô xe di xe vîhati nyuu. 3 Mêd Pol la vilu ngwax myapîpu ên nêb ob vev lec ngwax, lêc ngwax nux myel ti di i lam nga Pol vigê miyux lec. 4 Mêd tibii Molta yê wê myel tige diyux lec Pol vigê ge, om he nêl voma ên nêbê, “Xomxo tige mêd hi xomxo ti yib lêc o yib vac gwec lêm di val ga, lêc anutu ti wê vông myaviwen ge nêb i ob dô mavîha lêm, om ob yib.” 5 Lêc Pol liloo myel tige la vac ngwax, di dô nivîha di o yaxên myavinê ti lêm. 6 Mêd xomxo tigeê dô di yê Pol xôn ên nêb mêd Pol vigê obêc vuac di obêc yib lutibed, om he dô mi yaxên xuhu dia nêb mêd susu ti obêc vông i vô nîpân, lêc he o yê ti lêm om he pilepac vya di nêl ên nêbê Pol ge anutu ti. 7 Mêd tibii Molta nên xomxo levac ti lê nêbê Pablias, kibun wê i vông ge yêp kwabo vô vigwe tige, om Pablias kô xe mi xe la dô vac i ben di i

viac xe nivihã t̃iyi buc yon. ⁸ Lêc Pablias ma vông yidac ngwax tum ði yaa xêlêhe om yêp xumac lôma, mêd Pol la vô i ði la kitaa ði vyax vigê lec i, ði i vô nivihã lec. ⁹ Pol vông bêge om tibii Molta wê yidac gee ṽihati lam vô Pol ði i vông he vô nivihã lec. ¹⁰ Om tibii tigege viac xe nivihã, ði buc wê xe ob sea he ði la ge, he kô susu yaên ya mi lam tung vac sip ên nêb i ng̃idu xe xôn vac môp.

Pol sea Molta ði la Lom

¹¹ Xe dô Molta ði dentuc yon lam la vêl, mêd xe lec tibii Aleksandlia vông sip wê val le Molta vô buc lea ge, ði xe la. Sip tige, anutu Sus nue yuu kinu le lec sip viwen mugên. ¹² Mêd xe la ði m̃ila vigwe Sailakyus ði la dô buc yon. ¹³ ði xe sea Sailakyus ði m̃ila vigwe Lisiam, ði vigwe vidiiên titige lea val om kô xe mi xe la, ði vigwe vidii nang ði xe m̃ila vigwe Pyutiolai. ¹⁴ Vac vigwe tige, xe la tulec xomxo vông vinên ya om he nêl xe xôn nêbê xe dô hixôn he da ti, om xe dô da ti vêl, nang ði xe loc mi la ên xe nêb xe ob la Lom. ¹⁵ Lêc xomxo vông vinên Lom ngô wê xe val ge om he ya lam vô xe vac Maket Apias ði he ya lam vô xe vac vigwe ti lê nêbê Xumac Pasandia Yon. Pol yê he om Pol xêyaa vô nivihã ði i pimil Anutu.

¹⁶ Mêd xe xôn val vigwe Lom mêd gavman Lom tyuc lec nêb Pol vaci ob dô vac xumac ti, ði tibii vevac ti ob dô hixôn i ði yê i xôn.

Pol nêl Yesu xolac gê Lom

¹⁷ Buc yon la vêl, mêd Pol keac Yuda levac wê dô Lom gee lam om he lam kitucma ði Pol nêl vô

he ên nêbê, “Xam lige, a o vông ti so vô lige Yuda lêm, di a o nêl kiyang nipaên ti lec môp wê buge vông ge lêm. Lêc he hôm a xôn gê Jerusalem di vông a la vac he Lom vigê. ¹⁸ Mêd he Lom ngô kiyang wê a vông ge vihati, lêc he o tulec soên ti lec a wê he ob hi a xib lec ge lêm, om he nêb he ob piwelac a, ¹⁹ lêc he Yuda le vac xôn nêb tiyiên ma om a nêg môp ti o yêp lêm, om a nêl ên a nêbê king Sisa vaci ob ngô kiyang wê a vông ge. Lêc ge od tiyi xochê a ob vông kot vô lige Yuda lec kiyang ti lêm. ²⁰ Om gwêbaga a keac xam lam ên a nêb a ob xê xam di nêl kiyang tige kitong vô xam. A vông i vin di a bin kiyang ti wê il Yuda vihati dô bin ge, lêc he ku a xôn ya sen tiga ên wê a vông i vin kiyang tige.”

²¹ Mêd he Yuda levac nêl vô Pol ên nêbê, “Il lige Judia ti o vông kipihac lam mi nêl ông kiyang vô xe lêm, di he ti o val nêl ông nêl nipaên ti vô xe lêm. ²² Lêc xe nêb xe ob ngôvô ông nilôm bôbac di ôcông va ob nêl vac myam, ên xe ngô wê xomxo vac vigwe vihati nêl kiyang nipaên lec xam xolac ba wê xam vông i vin Yesu ge.”

²³ He nêl bêge om he Pol tung buc ti di buc tige xomxo tibeac la vô Pol vac xumac wê mi dô vac ge. Mêd Pol nêl xolac vô he vô pitoc yuu vidiiên di i la vigwe bucên hixôn, om nêl Anutu ben kehe kitong vô he, di nêl Moses he plopete vya kitong ên nêb he i xovô bê Moses he plopete nêl kiyang tige lec Yesu. ²⁴ Om he wê ngô xolac wê Pol nêl ge, he ya vông i vin di ya vông vinên ma. ²⁵ Om he nêlma lec kiyang tige di lop mi la vixun, lêc taxlee ge od Pol nêl kiyang vô he

bêga nêbê, “Myakilôhô Ngibua nêl kiyang nôn
vô plopêt Aisaia lec buge ilage bêga nêbê,

²⁶ ‘Ông loc nêl vô xomxo viyang tige bêga bê,
“Xam ob ngô kiyang, lêc xam ob xovô kehe
lêm, di xam ob wê, lêc xam ob wê susu
ti lêm.” ²⁷ Xomxo tigeê nilô xêkizêc di
he ninya vô kitu di he manôn toc om he
manôn o yê susu ti lêm, di he ninya o ngô
kiyang ti lêm, di he o xovô kiyang ti kehe
lêm, om he ob vông nilô lam vô a ên a
vông he vô nivîha lec lêm.’

²⁸ Anutu nêl bêge, om xam xovô bêga bê
kiyang wê Anutu nêl ên nêbê ob vô il vêl ên
nipaên ge, Anutu vông i la pyap vô tibii wê o
Yuda lêm ge, ên he ge wê ob ngô kiyang tige di
vông i vin.” ²⁹ [Pol nêl kiyang tige pyap di he
Yuda la nêlma mabu lec kiyang tige.] ³⁰ Mêd
Pol kisuu xumac ti mî dô vac tiyi klismas yuu,
di xomxo obêc mîla vô i ge od mî viac he nivîha,
³¹ di nêl Anutu ben kehe kitong vô he di tixuu he
ya Apumtau Yesu Kîlisi xolac. Pol nêl kiyang yêp
seac vô xomxo di xonaên ma, di he o vîbu i lêm.

Yesu Xolac
The New Testament in the Patep Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Patep long Niugini
copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Patep

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

3d2c844d-4bc8-590b-bbf2-3a5fcd1f7ad8